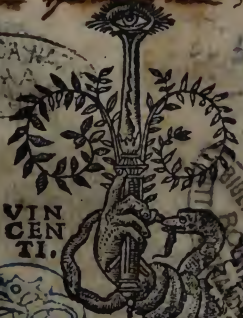
Q. HORATII FLACCI OPERA.

Post omnes omnium editiones summa denuo uigilantia recognita.

LVGDVNI.
Antonio Vincentio excudebant Godefridus & Marcellus Beringi fratres, 1545.

HORATII FLACCI VITA PER PETRVM CRINITVM.

QVINTVS Horatius Flaccus in Venusio Apuliæ oppido natus est: patrē habuit libertini generis. unde illud, Quē rodūt omnes libertino patre natū. Pro certo habetur eius natalē fuisse duobus circiter annis ante cōiurationē L. Sergij Catilinæ: quo tempore celebres erāt in ciuitate, ex poëtis Val. Catullus, Licinius Caluus, et Heluius Cinna: ex oratoribus M. Cicero, Q. Hortēsius, & Q. Catulus: ex philosophis Var. Terētius, & Figulus Nigidius. Orbilium Beneuentanū, ut constat, à puero audiuit: quem appellat alicubi plagosum: ac mirū quàm breui tēpore in bonis literis profecerit. Ingenio enim facili, & auidißimo fuiße traditur in capiendis optimis disciplinis. Vbi autem satis uisus est nauaße operā Latinis studijs, Athenas se contulit, ut philosophorum præceptis liberius incūberet, maximeq; Epicureorum placita uidetur probaße, ut illud urbanè dictum testatur,

Me pinguem, & nitidū bene curata cute uises,
Cùm ridere uoles Epicuri de grege porcum.

Morib⁹ fuiße dicitur subobscœnis, & ad bilē interdū paulò excitatior: adeò erga amicos gratus, atq; officiosus, ut nobiliorū etiā studijs & gratia clarior in dies ac nobilior esset. Nam primò dignitatē Tri-

 buni

bunitiã honestis suffragijs est adeptus, & Romanæ legioni præpositus: quod ipse de se scribit. Amicos uerò habuit ex Poëtis Albiũ Tibullũ, Quintilium Varũ: cuius obitum officiosè deplorat: Valgiũ Consularẽ, Virgiliumq; ipsum: ex prima nobilitate Iulium Florũ, Maximũ Lolliũ, & Mecœnatẽ: cũ quo supra septẽ annos summa familiaritate uixit: quod cùm locis multis, tũ maximè his uersibus apparet:

Septimus octauo propior iam suggerit annus,
Ex quo Mecœnas me cœpit habere suorum
In numero.–

Nam cum ipso quidẽ Horatio iocari liberius Mecœnas, atq; agere consueuit, eidemq; concredere sua studia in rebus ciuilibus. Cùm ipsa ciuitas magnis factionibus teneretur, uarijsq; seditionibus æstuaret, secutus primò est Bruti & Caßij parteis: quod à multis alijs, & à Sidonio Apollinare traditum est, qui ad Iulium Maioranum sic refert:

Et tibi Flacce acies Bruti, Caßiq; secuto
Carminis est autor, qui fuit & ueniæ.

Mox uerò accidit, ut fauore Mecœnatis nõ dignitates tãtũ aßequeretur, sed ipsi quoq; Octauio Imper. foret insinuatus: cũ liberè & amicè ad illũ scribat. Illas tamẽ epistolas, quæ referũtur à quibusdã Augusti ad Flaccũ, magis cõfictas opinamur, q̃ dignas tãto principe, eiusq; summa eruditione: quod ipsum cũ alia multa, tum eloquutio in primis probat. Cõposuit perplura, quæ uulgò etiã sunt notißima: nos

quàm

quàm breuißimè repetemus. Libros Carminũ quatuor, Epodon, & Seculare carmẽ: quib⁹ Augustũ, ac Mecœnatẽ miris laudibus celebrat. In scribẽdis Iambicis mirè efficax habitus est: quod & Fabius Quint. testatur: Inter Lyricos uerò, inqt, solus ferè dignus est legi Horatius: quoniã & insurgit aliqñ, & plenus est iucũditatis, & gratiæ, uariisq; uerbis et figuris felicißimè audax. Ex quo illud puulgatũ:

Hic inter Lyricos sublimi uertice uates
Sidera summa ferit: seu [redacted]
Cantat, amicitias, conuiuia, prælia, paces:
Siue Lycambeis lacerat latratibus hostem,
Impetit aut uario corruptos carmine mores.

Apollinaris quoq; sic ad Tonantium de Horatio:

Sed tu per Calabri tramitis aggerem
Vis ut nostra dehinc cursitet orbita,
Qua Flaccus Lyricos Pindaricum ad melos
Frænis flexit equos plectripotentibus,
Dum metro quatitur chorda Glyconio,
Nec non Alchaico, uel Pherecratio,
Iuncto & Lesbiaco, siue Anapæstico,
Vernans per uarij carminis Eclogas
Verborum uiolis multicoloribus.

Diomed. grãmaticus, et alij ueteres, undeuiginti carminũ modos ab Horatio decãtatos aßerũt: quorũ rationes in III. de Grãmatice libro à Diomede ipso referuntur. Scripsit de Poëtica librũ ad Pisones, uolumina duo Satyrarũ, ac totidẽ Epistolarũ. In Saty-

ra uerò Luciliũ secutus est: etsi eũ ut lutulentũ accusat. Fabius certè Quintilianus præcipuũ in Satyra dicit hunc ipsum Horatiũ, ac purũ in primis, & tersum. Quin hoc illi propriũ, & peculiare fuit, ut rideti similis, & quasi dißimulãs, improbitatẽ, ac uitia hominum accusaret: quòd ea magis urgeãt, atq; efficiãt, quæ sensim irrepũt, quàm quæ aperta frõte inuadũt: quod ipsum & poëta Persius demonstrat:

Omne uafer uitium ridenti Flacus amico
Tangit, & admißus circum præcordia ludit,
Callidus excußo populum suspendere naso.

Sed & poëta Ouidius ingenuè fatetur, magnopere se Horatianis uersibus delectatum, & eius carmen diligenter audiße, ueluti Propertium, Macrum, Ponticum, & Baßum, qui Iambicos lusit:

Et tenuit nostras numerosus Horatius aures,
Cùm ferit Ausonia carmina culta lyra.

Permultos uerò enumerat Horatius, quorũ & studium, & iudicium percoluit, ut Plotiũ, Mecœnatẽ, Variũ, Vergiliũ, Fuscum, Viscos, Valgium, Pollionem, Meßalam, & alios. Secutus est eum in compoñedis Lyricis Paulus Paßienus: qui, ut est autor Plinius, mirificè illũ exprimebat. Statura fuiße traditur breui, corpore obeso, oculis lippis: quæ uel ex carmine illius uarijs locis colliguntur. Moritur autem Horatius anno ætatis suæ VII. & quinquagesimo, ut in Eusebianis Annalibus relatum est. Alij supra septuagesimũ annum uixiße scribũt: quod ego tamen falsum existimo, ut alibi obseruatum est.

Q. HORATII FLACCI CARMINVM LIBER PRIMVS.

*

Ad Mecoenatem

AD MECOENATEM. ALIVM ALIO studio teneri, se autem scribendorum Lyricorum uersuum.

Alios aliis rebus duci, se Lyricorum uero studio teneri.

Ode I. Monocolos. Sunt enim omnes uersus Choriambici Asclepiadei Tetrametri Acatalectici: qui constant è spondeo, & duobus choriambis, & pyrrhichio uel iambo: hoc modo,

Mecœ — nas atauis - ∪ ∪ — edite re - ∪ ∪ — gibus ∪
O'et — præsidiũ et - ∪ ∪ — dulce decus - ∪ ∪ — meũ ∪

MECOENAS atauis edite regibus,
O' & præsidiũ, & dulce decus me:
Sũt quos curriculo puluerẽ olympic
Collegiße iuuat: metaq; seruidis
Euitata rotis, palmaq; nobilis
Terrarum dominos euehit ad deos.
Hunc, si mobilium turba Quiritium
Certat tergeminis tollere honoribus:

 Illu

Illum si proprio condidit horreo
Quicquid de Lybicis uerritur areis,
Gaudentem patrios findere sarculo
Agros, Attalicis conditionibus
Nunquam dimoueas, ut trabe Cypria
Myrtoum pauidus nauta secet mare.
Luctantem Icareis fluctibus Africum
Mercator metuens, otium, & oppidi
Laudat rura sui: mox reficit rateis
Quassas, indocilis pauperiem pati.
Est qui nec ueteris pocula Massici,
Nec partem solido demere de die
Spernit, nunc uiridi membra sub arbuto
Stratus, nunc ad aquæ lene caput sacræ.
Multos castra iuuant, & lituo tubæ
Permistus sonitus, bellaq; matribus
Detestata. manet sub Ioue frigido
Venator teneræ coniugis immemor:
Seu uisa est catulis cerua fidelibus,
Seu rupit teretes Marsus aper plagas.
Me doctarum hederæ præmia frontium
Dijs miscent superis: me gelidum nemus,
Nympharumq; leues cum Satyris chori
Secernunt populo: si neq; tibias
Euterpe cohibet, nec Polyhymnia
Lesboum refugit tendere barbiton.
Quod si me Lyricis uatibus inseris,
Sublimi feriam sidera uertice.

AD AVGVSTVM CAESAREM.

Ode II. *Dicolos Tetrastrophos. Primi quiq; tres uersus sunt Hendecasyllabi Sapphici Pentametri Acatalectici: qui constant è trochæo, spondeo, dactylo, & duobus trochæis, uel spondeo ultimo: sic,*

Iam sa-ᴗtis ter--ris niuis-ᴗᴗ atque-ᴗ diræ--
Grandi-ᴗnis mi--sit pater-ᴗᴗ& ru-ᴗbēte-ᴗ
Dexte-ᴗra sa-- cras iacu-ᴗᴗ latus-ᴗarceis--

Quartus autem quisq; est Adonius *Dimeter Cata lecticus, ex dactylo, & spondeo, uel trochæo: sic,*

Terruit -ᴗᴗ urbem-ᴗ

—ᴗ —— —ᴗᴗ —ᴗ ——
—ᴗ —— —ᴗᴗ —ᴗ —ᴗ
—ᴗ —— —ᴗᴗ —ᴗ ——
—ᴗᴗ —ᴗ

IAm satis terris niuis, atq; diræ
Grandinis misit pater, & rubente
Dextera sacras iaculatus arceis
Terruit urbem.
Terruit genteis, graue ne rediret
Seculum Pyrrhæ noua monstra questæ,
Omne cùm Proteus pecus egit altos
Visere monteis:
Piscium & summa genus hæsit ulmo,
Nota quæ sedes fuerat columbis,
Et superiecto pauidæ natarunt
Aequore damæ.
Vidimus flauum Tyberim, retortis

Littore Hetrusco uiolenter undis,
Ire deiectum monimenta regis,
Templaq; Vestæ:
Iliæ dum se nimium querenti
Iactat ultorem, uagus & sinistra
Labitur ripa, Ioue non probante,
Vxorius amnis.
Audiet ciues acuisse ferrum,
Quo graues Persæ melius perirent:
Audiet pugnas uitio parentum
Rara iuuentus.
Quem uocet diuûm populus ruentis
Imperi rebus? prece qua fatigent
Virgines sanctæ minus audientem
Carmina Vestam?
Cui dabit parteis scelus expiandi
Iuppiter? tandem uenias precamur
Nube candenteis humeros amictus
Augur Apollo,
Siue tu mauis Erycina ridens,
Quam [redacted] circum uolat, & [redacted]
Siue neglectum genus, & nepotes
Respicis autor.
Heu nimis longo satiate ludo,
Quem iuuat clamor, galeæq; leues,
Acer & Mauri peditis cruentum
Vultus in hostem.
Siue mutata iuuenem figura,

Ales in terris imitaris almæ
Filius Maiæ, patiens uocari
Cæsaris ultor:
Serus in cœlum redeas: diuq;
Lætus intersis populo Quirini:
Neue te nostris uitijs iniquum
Ocyor aura
Tollat. hîc magnos potius triumphos,
Hîc ames dici pater, atq; princeps:
Neu sinas Medos equitare inultos
Te duce Cæsar.

IN VERGILIVM ATHENAS NAVIGANTEM.

Ode III. *Dicolos distrophos. Primus quisq; uersus est Choriãbicus Glyconius Trimeter Acatalecticus, cõstãs è spondeo, choriãbo, & pyrrhichio uel iãbo: sic,*

Sic te — diua potens –vv– Cypri v–

Secundus uerò quisq; Choriambicus Asclepiadeũs Tetrameter Acatalecticus, è spondeo, duobus choriambis, & pyrrhichio, uel iambo: sic,

Sic fra—tres Helenæ–vv–lucida si–vv–dera vv

—— –vv– v–

—— –vv– –vv– vv

SIc te diua potens Cypri,
Sic fratres Helenæ, lucida sidera,
Ventorumq; regat pater,
Obstrictis alijs, præter Iapyga:
Nauis, quæ tibi creditum

Deb

Debes Vergilium, finibus Atticis
Reddas incolumem precor:
Et ſerues animæ dimidium meæ.
Illi robur, & æs triplex
Circa pectus erat, qui fragilem truci
Commiſit pelago ratem
Primus: nec timuit præcipitem Aphricum
Decertantem Aquilonibus,
Nec triſteis Hyadas, nec rabiem Noti:
Quo non arbiter Adriæ
Maior, tollere, ſeu ponere uult freta.
Quem mortis timuit gradum,
Qui ſiccis oculis monſtra natantia,
Qui uidit mare turgidum, &
Infameis ſcopulos Acroceraunia?
Nequicquam deus abſcidit
Prudens Oceano diſſociabili
Terras, ſi tamen impiæ
Non tangenda rates tranſiliunt uada.
Audax omnia perpeti,
Gens humana ruit per uetitum nefas.
Audax Iapeti genus
Ignem fraude mala gentibus intulit.
Poſt ignem ætheria domo
Subductum, macies, & noua febrium
Terris incubuit cohors:
Semotiq́; prius tarda neceſſitas
Lethi corripuit gradum.

Exper

Expertus uacuum Dædalus aëra
Pennis non homini datis.
Perrupit Acheronta Herculeus labor.
Nil mortalibus arduum est.
Cœlum ipsum petimus stultitia: neq;
Per nostrum patimur scelus
Iracunda Iouem ponere fulmina.

AD P. SESTIVM CONSVLEM,
VT LAETIOR VIVAT.

Ode IIII. Dicolos distrophos. Primus quisq; uersus est Dactylicus Archilochius Heptameter Acatalectus, cõstans è quatuor primis pedibus spõdeis, uel dactylis indifferenter, ut in uersu Heroico, deinde è tribus trochæis, uel spondeo ultimo: sic,

Soluitur- u u acris hy- u u ems gra- -ta uice- u u ueris- u & fa- u uoni- -

Secũdus uerò quisq; est Archilochius, cõstans ex pẽthemimere iãbica, id est, ex iãbo, uel spõdeo, iãbo, et syllaba: deĩde è tribus trochæis, uel spondeo ult. sic,

Trahũt u -que sic u -cas-machi- u næ ca- u rinas-

Soluitur acris hyẽs grata uice ueris, & fauoni:
Trahuntq; siccas machinæ carinas:
Ac neq; iã stabulis gaudet pecus, aut arator igni:
Nec prata canis albicant pruinis.
Iã Cytherea choros ducit Venus, imminẽte Luna:
Iunctæq; Nymphis Gratiæ decentes,

Alt:

– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ –
– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – – ∪ ∪ – –
– – – ∪ ∪ – ∪ ∪

[redacted] heu quoties fidem,
Mutatosq; deos flebit, & aspera
Nigris æquora uentis
Emirabitur insolens,
Qui nunc te fruitur credulus aurea:
Qui semper uacuam, semper amabilem
Sperat, nescius auræ
Fallacis! miseri, quibus
ntentata nites. me tabula sacer
Votiua paries indicat humida
Suspendisse potenti
Vestimenta maris deo.

AD AGRIPPAM.

Ode VI. Dicolos tetrastrophos. Primi quiq; tres ersus sunt Asclepiadei, qualis ille, Mecœnas ata›is edite regibus. Scanduntur enim hoc modo:

Scribe--ris Vario-∪∪-fortis & ho-∪∪-stiũ∪∪
Victor--Mæonij-∪∪-carminis a-∪∪-lite∪∪
Quam rē--cunq; ferox-∪∪-nauibus aut-∪∪-equis∪-.

eus Tetrameter Acatalecticus, constans ex epitrito secundo, duobus choriambis & bacchio, siue amphibrachо: hoc modo,

Te deos o-υ--ro Sybarim-υυ-cur properes-υυ-
amando υ--

-υυ- υ--

-υ-- -υυ- -υυ- υ--

LYdia dic, per omneis.
Te deos oro, Sybarim cur properes [redacted]
Perdere: cur apricum
Oderit campum patiens pulueris, atq; solis
Cur neq; militaris
Inter æquales equitet: Gallica nec lupatis
Temperet ora frænis.
Cur timet flauum Tyberim tangere? cur oliuum
Sanguine uiperino
Cautius uitat? neq; iam liuida gestat armis
Brachia, sæpe disco,
Sæpe trans finem iaculo nobilis expedito.
Quid latet, ut marinæ
Filium dicunt Thetidis sub lacrymosa Troiæ
Funera: ne uirilis
Cultus in cædem, et Lycias proriperet cateruas?

AD THALIARCHVM.

Ode IX. Tricolos tetrastrophos. Primi quiq; duo uersus sunt Dactylici Alcmanij Acatalectici, qui cōstant penthemimeri iambica, id est, ex iambo uel spondeo, iābo, et syllaba, quæ dicitur cæsura: deinde

duob⁹ dactylis, uel ultimo amphimacro: hoc modo,

Vides ᴗ – ut al ᴗ – ta – ſtet niue – ᴗ ᴗ candidum – ᴗ ᴗ
Sora ᴗ – cte nec ᴗ – iam – ſuſtine – ᴗ ᴗ ant onus – ᴗ ᴗ

Tertius autē quiſq; eſt Iambicus Archilochius Dimeter Hypercatalectus, cōſtās quatuor pedibus, primo & tertio, iambo uel ſpondeo: ſecūdo & quarto, iambo dūtaxat: deinde ſupereſt ſyllaba: hoc modo,

Syluæ – – labo ᴗ – rantes – – gelu ᴗ – que ᴗ

Quartus uerò quiſque eſt Dactylicus Alcmanius Acatalectus, conſtans ex Dimetro Heroico, & Dimetro Trochaico: id eſt, è duobus dactylis, & duobus trochæis, ultimo ſpondeo: hoc modo,

Flumina – ᴗ ᴗ conſtite – ᴗ ᴗ rint a – ᴗ cuto – –

– ᴗ ᴗ – – – ᴗ ᴗ – ᴗ ᴗ
– – ᴗ – – – ᴗ ᴗ – ᴗ ᴗ
– – ᴗ – – – ᴗ – ᴗ
– ᴗ ᴗ – ᴗ ᴗ – ᴗ – –

VIdes, ut alta ſtet niue candidum
Soracte, nec iam ſuſtineant onus
Syluæ laborantes, geluq́;
Flumina conſtiterint acuto.
Diſſolue frigus, ligna ſuper foco
Largè reponens: atq; benignius
Deprome quadrimum Sabina
O Thaliarche merum dyota.
Permitte diuis cætera: qui ſimul
Strauere uentos æquore feruido
Depræliantes: nec cupreſſi,

Nec

Nec ueteres agitantur orni.
Quid sit futurum cras, fuge quærere: &
Quem sors dierum cunq; dabit, lucro
Appone: nec dulceis [redacted] amicos.
Sperne puer, neq; [redacted], sperne ludos.
Donec uirenti canities abest
Morosa. nunc & campus, & areæ,
Lenesq; sub noctem susurri
Composita repetantur hora.

[redacted]

IN MERCVRIVM.

Ode x. *Dicolos tetrastrophos: ut, Iam satis terris.*

— u — — — u u — u — u
— u — — — u u — u — u
— u — — — u u — u — —
— u u — —

M*Ercuri facunde nepos Atlantis,*
Qui feros cultus hominum recentum
Voce formasti catus, & decoræ
More palæstræ:
Te canam magni Iouis, & deorum
Nuntium, curuæq; lyræ parentem,
Calidum quicquid placuit iocoso
Condere furto.
Te boueis olim nisi reddidisses

Per dolum amotas, puerum minaci
Voce dum terret, uiduus pharetra
Risit Apollo.
Quin & Atreidas duce te superbos
Ilio dives Priamus relicto,
Thessalosq; igneis, & iniqua Troiæ
Castra fefellit.
Tu pias lætis animas reponis
Sedibus, uirgaq; leuem coërces
Aurea turbam, superis deorum
Gratus, & imis.

AD LEVCONOEN NE FVTVRA INQVIRAT.

Ode XI. *Monocolos. Sũt enim oẽs uersus Choriãbici Alcaici Pẽtametri Acatalectici, q cõstant spondeo, trib⁹ choriãbis, pyrrhichio uel iãbo: hoc modo,*

Tu ne — quæsieris – ∪ ∪ – scire nefas – ∪ ∪ –
quem mihi quem – ∪ ∪ – tibi ∪ ∪
Finem — dij dederint – ∪ ∪ – Leuconoë – ∪ ∪ –
nec Babylo – ∪ ∪ – nios ∪ –
– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ –

TV ne quæsieris (scire nefas) quẽ mihi, quẽ tibi
Finẽ dij dederint Leuconoë: nec Babylonios
Tentaris numeros, ut melius quicquid erit, pati:
Seu plures hyemes, seu tribuit Iuppiter ultimam:
Quæ nunc oppositis debilitat pumicibus mare
Tyrrhenum. sapias, uina liques, & spatio breui
Spem

Spem lõgam reseces. dum loquimur, fugerit inuida
Aetas. carpe diem, quàmminimum credula postero.

DE LAVDIBVS DEORVM, ET HOMINVM.

Ode XII. *Dicolos tetrastrophos: ut,* Iam *satis ter.*

–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ –∪
–∪∪ ––

QVem uirum, aut heroa lyra, uel acri
Tibia sumis celebrare Clio?
Quem deum? cuius recinet iocosa
Nomen imago,
Aut in umbrosis Heliconis oris,
Aut super Pindo, gelidóue in Haemo,
Vnde uocalem temere insecutae
Orphea syluae,
Arte materna rapidos morantem
Fluminum lapsus, celeresq́; uentos,
Blandùm & auritas fidibus canoris
Ducere quercus.
Quid prius dicam solitis parentum
Laudibus? qui res hominum, ac deorum,
Qui mare, & terras, uarijsq́; mundum
Temperat horis?
Vnde nil maius generatur ipso:
Nec uiget quidquam simile, aut secundum:

Proximos illi tamen occupauit
Pallas honores.
Prælijs audax neq; te silebo
Liber, & sæuis inimica uirgo
Belluis, nec te metuende certa
Phœbe sagitta.
Dicam & Alciden, puerosq; Ledæ:
Hunc equis, illum superare pugnis
Nobilem: quorum simul alba nautis
Stella refulsit,
Defluit saxis agitatus humor,
Concidunt uenti, fugiuntq; nubes,
Et minax (sic dij uoluere) ponto
Vnda recumbit.
Romulum post hos prius, an quietum
Pompili regnum memorem, an superbos
Tarquini fasceis, dubito, an Catonis
Nobile lethum.
Regulum, & Scauros, animæq; magnæ
Prodigum Paulum superante Pœno
Gratus insigni referam Camœna,
Fabriciumq;.
Hunc, & incomptis Curium capillis
Vtilem bello tulit, & Camillum
Sæua paupertas, & auitus apto
Cum lare fundus.
Crescit occulto uelut arbor æuo
Fama Marcelli: micat inter omneis

Iulium ſidus, uelut inter igneis
Luna minores.
Gentis humanæ pater, atq; cuſtos
Orte Saturno, tibi cura magni
Cæſaris fatis data: tu ſecundo
Cæſare regnes.
Ille ſeu Parthos Latio imminenteis
Egerit iuſto domitos triumpho,
Siue ſubiectos orientis oris,
Seras, & Indos:
Te minor latum reget æquus orbem:
Tu graui curru quaties olympum:
Tu parum caſtis inimica mittes
Fulmina lucis.

[redacted]

Ode XIII. Dicolos diſtrophos: ut, *Sic te diua potens Cypri.*

— — —∪∪— ∪—
— — —∪∪— —∪∪— ∪—

[redacted]

[redacted]

IN BRVTVM, BELLVM CIVILE REPARANTEM.

Ode XIIII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Quis multa gracilis te puer in rosa.*

—— —∪∪— —∪∪— ∪—
—— —∪∪— —∪∪— ∪—
—— —∪∪ —∪
—— —∪∪— ∪∪

O Nauis, referent in mare te noui
Fluctus, ò quid agis? fortiter occupa
Portum. nónne uides, ut
Nudum remigio latus?
Et malus celeri saucius Africo,
Antennæq; gemant? ac sine funibus
Vix durare carinæ
Poßint imperiosius

Aeq

Aequor? non tibi sunt integra lintea,
Non dij, quos iterum pressa uoces malo.
Quamuis Pontica pinus
Syluæ filia nobilis
Iactes & genus, & nomen inutile:
Nil pictis timidus nauita puppibus
Fidit. tu, nisi uentis
Debes ludibrium, caue.
Nuper sollicitum quæ mihi tædium,
Nunc desiderium, curaq; non leuis
Interfusa nitenteis
Vites æquora Cycladas.

NEREI VATICINIVM DE RVINA TROIAE.

Quis Ode XV. *Dicolos tetrastrophos: ut, Scriberis Vario fortis, & hostium.*

— —∪∪— —∪∪— ∪∪
— —∪∪— —∪∪— ∪∪
— —∪∪— —∪∪— ∪—
— —∪∪— ∪∪

Pastor cùm traheret per freta nauibus
Idæis Helenen perfidus hospitam:
Ingrato celeres obruit otio
Ventos, ut caneret fera
Nereus fata. Mala ducis aui domum,
Quam multo repetet Græcia milite,
Coniurata tuas rumpere nuptias,
Et regnum Priami uetus.

Heu

Heu heu,quantus equis,quantus adeſt uiris
 Sudor! quanta moues funera Dardanæ
 Genti! iam galeam Pallas,& ægida,
 Curruſq́;,& rabiem parat.
Nequicquàm Veneris præſidio ferox
 Pectes cæſariem:grataq́; fœminis
 Imbelli cithara carmina diuides.
 Nequicquàm thalamo graueis
Haſtas,& calami ſpicula Gnoſij
 Vitabis,ſtrepitumq́;,& celerem ſequi
 Aiacem.tamen heu ſerus adulteros
 Crineis puluere collines.
Non Laërtiaden exitium tuæ
 Gentis,non Pylium Neſtora reſpicis?
 Vrgent impauidi te Salaminius,
 Teucerq́; & Sthenelus ſciens
Pugnæ:ſiue opus eſt imperitare equis,
 Non auriga piger.Merionen quoq;
 Noſces.ecce furit te reperire atrox
 Tydides melior patre.
Quem tu,ceruus uti uallis in altera
 Viſum parte lupum graminis immemor,
 Sublimi fugies mollis anhelitu,
 Non hoc pollicitus tuæ.
Iracunda diem proferet Ilio,
 Matroniſq; Phrygum claſſis Achillei.
 Poſt certas hyemes uret Achaicus
 Ignis Iliacas domos.

PALI

PALINODIA AD TYNDARVM

[redacted]. *Amicum.*

Ode XVI. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – ∪ – – – ∪ – –
– ∪ ∪ – ∪ ∪ – ∪ – –

O [redacted]

Quem criminosis cunq; uoles modum
Pones iambis: siue flamma,
Siue mari libet Adriano.
Non Dindymene, non adytis quatit
Mentem sacerdotum incola Pythius,
Non Liber æquè, non acuta
Sic geminant Corybantes æra,
Tristes ut iræ: quas neq; Noricus
Deterret ensis, nec mare naufragum,
Nec sæuus ignis, nec tremendo
Iuppiter ipse ruens tumultu.
Fertur Prometheus addere principi
Limo coactus particulam undiq;
Desectam, & insani leonis
Vim stomacho apposuisse nostro.
Iræ Thyesten exitio graui
Strauere, & altis urbibus ultimæ
Stetere causæ, cur perirent
Funditus, imprimeretq; muris

Host

Læuia personuere saxa.
Dij me tuentur:dijs pietas mea,
Et Musa cordi est.hinc tibi copia
Manabit ad plenum benigno
Ruris honorum opulenta cornu.
Hic in reducta ualle Caniculæ
Vitabis æstus:& fide Teia
Dices laboranteis in uno
Penelopen,uitreamq; Circen,
Hic innocentis pocula Lesbij
Duces sub umbra:nec Semeleius
Cum Marte confundet Thyoneus
Prælia:nec metues [redacted]

AD VARVM, LAVDANS TYBVRTINVM VINVM.

Ode XVIII. *Monocolos: ut, Tu ne quæsieris, scire nefas,quem mihi,quem tibi.*

— —∪∪— —∪∪— —∪∪— ∪∪

NVllam Vare sacra uite prius seueris arborẽ
Circa mite solum Tyburis,et mœnia Catyli.
Siccis omnia nam dura Deus proposuit:neq;
Mordaces aliter diffugiunt sollicitudines.

Quis

Quis non te potius Bacche pater, teq; decet [redacted]?
At nequis modici transiliat munera Liberi,
Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero
Debellata, monet Sithonijs non leuis Euius,
Cum fas, atq; nefas exiguo fine libidinum
Discernunt auidi. Non ego te candide Baßareu
Inuitum quatiam: nec uarijs obsita frondibus
Sub diuum rapiam. sæua tene cum Berecynthio
Cornu tympana: quæ subsequitur cæcus amor sui,
Et tollens uacuum plus nimio gloria uerticem,
Arcaniq; fides prodiga perlucidior uitro.

[redacted].

Ode XIX. Dicolos distrophos: ut, Sic te diua potens Cypri.

— ⏑⏑— ⏑⏑

— — —⏑⏑— —⏑⏑— ⏑⏑

M [redacted],
[redacted],
[redacted],
[redacted],
[redacted].
[redacted],
[redacted].
[redacted]

Parth

[redacted]

AD MECOENATEM, INVITANS EVM AD COENAM.

Ode XX. Dicolos tetrastrophos: ut, *Iam satis terris, niuis, atq; diræ.*

–∪ –– –∪∪ –∪ –∪

–∪ –– –∪∪ –∪ ––

–∪ –– –∪∪ –∪ ––

–∪∪ –∪

Vile potabis modicis Sabinum
Cantharis, Græca quod ego ipse testa
Conditum leui, datus in theatro
Cùm tibi plausus
Chare Mecœnas eques: ut paterni
Fluminis ripæ, simul & iocosæ
Redderet laudes tibi Vaticani
Montis imago.
Cæcubam, & prelo domitam Calæno.
Tu bibes uuam: mea nec Falernæ
Temperant uites, neq; Formiani
Pocula colles.

IN DIANAM, ET APOLLINEM.

Ode XXI. Tricolos tetrastrophos: ut, *Quis multa gracilis te puer in rosa.*

c

— — — ∪ ∪ — — ∪ ∪ — ∪ —
— — — ∪ ∪ — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — — ∪ ∪ — —
— — — ∪ ∪ — ∪ —

Dianam teneræ dicite uirgines:
Intonsum pueri dicite Cynthium,
Latonamq́; supremo
Dilectam penitus Ioui.
Vos lætam fluuijs & nemorum comam,
Quæcunq; aut gelido prominet Algido,
Nigris aut Erymanthi
Syluis, aut uiridis Gragi.
Vos Tempe totidem tollite laudibus,
Natalemq́; mares Delon Apollinis,
Insignemq́; pharetra,
Fraternaq; humerum lyra.
Hic bellum lacrymosum, hic miseram famem
Pestemq́; à populo, & principe Cæsare in
Persas, atq; Britannos
Vestra motus aget prece.

AD ARISTIVM, INDICANS VBIque *tutam esse innocentiam.*

Ode XXII. *Dicolos tetrastrophos: ut,* Iam *satis terris niuis, atq; diræ.*

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ — ∪
— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ — —
— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ — —
— ∪ ∪ — —

Integ

INteger uitæ, scelerisq; purus
Non eget Mauri iaculis, nec arcu,
Nec uenenatis grauida sagittis
Fusce pharetra.
Siue per Syrteis iter æstuosas,
Siue facturus per inhospitalem
Caucasum, uel quæ loca fabulosus
Lambit Hydaspes
Nanq; me sylua lupus in Sabina,
Dum [redacted]*canto* [redacted]*, & ultra*
Terminum curis uagor expeditus,
Fugit inermem.
Quale portentum neq; militaris
Daunia in latis alit esculetis,
Nec Iubæ tellus generat, leonum
Arida nutrix.
Pone me, pigris ubi nulla campis
Arbor æstiua recreatur aura:
Quod latus mundi nebulæ, malusq;
Iuppiter urget:
Pone sub curru nimium propinqui
Solis in terra domibus negata:
Dulce ridente[redacted] *amabo,*
Dulce loquente[redacted].

AD [redacted], QVO'D SE FVGIAT.

Ode XXIII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Quis multa gracilis te puer in rosa.*

-- -uu- -uu- u-

-- -uu- -uu- u-

-- -uu- -

-- -uu- u-

VItas hinnuleo me similis [redacted]
Quærenti pauidam montibus auijs
Matrem, non sine uano
Aurarum, & syluæ metu.
Nam seu mobilibus ueris inhorruit
Aduentus folijs, seu uirides rubum
Dimouere lacertæ:
Et corde, & genibus tremit.
Atqui non ego te, tigris ut aspera,
Getulúsue leo, frangere persequor.
Tandem de[redacted]

AD VER[redacted]VINTILII
mortem immoderatè
ferentem.

Ode XXIIII. Dicolos tetrastrophos: ut, Scriberis Vario fortis & hostium.

-- -uu- -uu- uu

-- -uu- -uu- uu

-- -uu- -uu- uu

-- -uu- uu

QVis desiderio sit pudor, aut modus
Tam chari capitis, præcipe lugubres
Cantus Melpomene: cui liquidam pater

Vocem

Vocem cum cithara dedit.
Ergo Quintilium perpetuus ſopor
Vrget? cui pudor, & iuſtitiæ ſoror
Incorrupta fides, nudaq́; ueritas,
Quando ullum inuenient parem?
Multis ille quidem flebilis occidit:
Nulli flebilior, quàm tibi Vergili.
Tu fruſtra pius, heu, non ita creditum
Poſcis Quintilium deos.
Quòd ſi Threicio blandius Orpheo
Auditam moderere arboribus fidem:
Non uanæ redeat ſanguis imagini,
Quam uirga ſemel horrida
Non lenis precibus fata recludere,
Nigro compulerit Mercurius gregi.
Durum: ſed leuius fit patientia,
Quicquid corrigere eſt nefas.

[redacted]

Ode XXV. Dicolos tetraſtrophos: ut, Iam ſatis terris niuis, atq; diræ.

–u –– –uu –u ––
–u –– –uu –u ––
–u –– –uu –u –u
–uu –u

P[redacted]

[redacted]

DE AELIO LAMIA, SIGNIFICANS
uirum doctum solicitudine, & metu carere.

Ode XXVI. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum,*

— ∪— — —∪∪. —∪—
— ∪— — —∪∪ —∪∪
— ∪— — ∪— —
—∪∪ —∪∪ —∪ —

MVsis amicus, tristitiam, & metus
Tradam proteruis in mare Creticum
Portare uentis: quis sub arcto

Re-

Rex gelidæ metuatur oræ,
Quid Tyridatem terreat, unicè
Securus. ô quæ fontibus integris
Gaudes, apricos necte flores,
Necte meo Lamiæ coronam
Pimplea dulcis. nil sine te mei
Prosunt honores. hunc fidibus nouis,
Hunc Lesbio sacrare plectro,
Teq́;, tuasq́; decet sorores.

AD SODALES, NE IMITENTUR *Thracas in conuiuijs pugnanteis.*

Ode XXVII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— ∪ — — ∪ — ∪
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ —

NAtis in usum lætitiæ scyphis
Pugnare Thracum est. tollite barbarum
Morem: uerecundumq́; Bacchum
Sanguineis prohibete rixis.
Vino & lucernis Medus acinaces
Immane quantum discrepat, impium
Lenite clamorem sodales,
Et cubito remanete presso.
Vultis seueri me quoq; sumere
Partem Falerni? dicat Opuntiæ

Frater Megillæ,quo [redacted]
Vulnere,qua [redacted] ſagitta.
Ceſsat uoluntas?non alia bibam
Mercede. [redacted]
Non erubeſcendis [redacted]
Ignibus:ingenuoq; ſemper
[redacted].quicquid habes,age
Depone tutis auribus.ah miſer
Quanta laboras in Charybdi,
[redacted]?
Quæ ſaga,quis te ſoluere Theſsalis
Magus uenenis,quis poterit deus?
Vix illigatum te triformi
Pegaſus expediet Chimæræ.

AD ARCHITAM, QVO'D LICET eſset Mathematicus,tamen interierit:& illius ex proſopopœia reſpõſio,omnibus moriẽdũ eſſe.

Ode XXVIII.Dicolos diſtrophos:ut,Laudabunt alij claram Rhodon,aut Mytilenen.

–∪∪ — –∪∪ –∪∪ –∪∪ —
— –∪∪ — —

TE maris,& terræ,numeroq; carentis arenæ
Menſorem cohibent Archita
Pulueris exigui prope littus parua Matinum
Munera:nec quicquam tibi prodeſt
Aërias tentaſse domos,animoq; rotundum
Percurriſse polum morituro.

Occi

Occidit & Pelopis genitor conuiua deorum,
Tithonusq́; remotus in auras,
Et Iouis arcanis Minos admißus: habentq́;
Tartara Panthoiden iterum Orco
Demißum: quamuis clypeo Troiana refixo
Tempora testatus, nihil ultra
Neruos, atq; cutem morti conceßerat atræ,
Iudice te, non sordidus autor
Naturæ, uerîq;. Sed omneis una manet nox:
Et calcanda semel uia lethi.
Dant alios Furiæ toruo spectacula Marti.
Exitio est auidis mare nautis.
Mista senum, ac iuuenum densantur funera: nullum
Sæua caput Proserpina fugit.
Me quoq; deuexi rapidus comes Orionis
Illyricis Notus obruit undis.
At tu nauta uagæ ne parce malignus arenæ
Oßibus, & capiti inhumato
Particulam dare. sic quodcunq; minabitur Eurus,
Fluctibus Hesperijs, Venusinæ
Plectantur syluæ, te sospite: multaq́; merces,
Vnde potest, tibi defluat æquo
Ab Ioue, Neptunoq́; sacri custode Tarenti.
Negligis immeritis nocituram
Postmodo te natis fraudem committere. fors &
Debita iura, uicesq́; superbæ
Te maneant ipsum: precibus non linquar inultis:
Teq́; piacula nulla resoluent.

Quanquam festinas, non est mora longa: licebit
Iniecto ter puluere curras.

AD ICCIVM, QVO'D A' PHILO-*sophia ad militiam se contulerit.*

Ode XXIX. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

— — ᴗ — — — ᴗ ᴗ — ᴗ —
— — ᴗ — — — ᴗ ᴗ — ᴗ —
— — ᴗ — — — ᴗ — —
— ᴗ ᴗ — ᴗ ᴗ — ᴗ — —

ICci beatis nunc Arabum inuides
Gazis: & acrem militiam paras,
Non antè deuictis Sabææ
Regibus, horribiliq; Medo
Nectis catenas. quæ tibi uirginum
Sponso necato barbara seruiet?
Puer quis ex aula capillis
Ad cyathum statuetur unctis,
Doctus sagittas tendere Sericas
Arcu paterno? quis neget arduis
Pronos relabi posse riuos
Montibus, & Tyberim reuerti,
Cùm tu coëmptos undiq; nobileis
Libros Panæti, Socraticam & domum
Mutare loricis Iberis
Pollicitus meliora tendis?

[redacted]

Ode XXX. *Dicolos tetraſtrophos:ut, Iam ſatis terris niuis atq; diræ.*

—∪ —— —∪∪ —∪ —∪
—∪ —— —∪∪ —∪ —∪
—∪ —— —∪∪ —∪ —∪
—∪∪ —∪

O[redacted]

QVID PETENDVM AB APOLLINE.

Ode XXXI. *Tricolos tetraſtrophos:ut, Vides ut alta ſtet niue candidum.*

—— ∪— — —∪∪ —∪∪
—— ∪— — —∪∪ —∪∪
—— ∪— —— ∪— —
—∪∪ —∪∪ —∪ —∪

QVid dedicatum poſcit Apollinem
Vates? quid orat, de patera nouum
Fundens liquorem? non opimas
Sardiniæ ſegetes feracis:
Non æſtuoſæ grata Calabriæ
Armenta; non aurum, aut ebur Indicum:

Non

Non rura, quæ Lyris quieta
Mordet aqua taciturnus amnis.
Premant Calæna falce, quibus dedit
Fortuna uitem: diues & aureis
Mercator exiccet culullis
Vina Syra reparata merce,
Dÿs charus ipsis: quippe ter, & quater
Anno reuisens æquor Atlanticum
Impunè. me pascunt oliuæ,
Me cichorea, leuesq; maluæ.
Frui paratis & ualido mihi
Latoë dones, at precor integra
Cum mente, nec turpem senectam
Degere, nec cithara carentem.

AD LYRAM, NE DESISTAT CANERE.

Ode XXXII. *Dicolos tetrastrophos: ut, Iam satis terris niuis, atq; diræ.*

–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ –∪
–∪ –– –∪∪ –∪ –∪
–∪∪ –∪

POscimus, si quid uacui sub umbra
Lusimus tecum, quod & hunc in annum
Viuat, & plureis: age dic Latinum
Barbite carmen
Lesbio primùm modulate ciui:
Qui ferox bello, tamen inter arma,

Si

Siue iactatam religarat udo
Littore nauim,
Liberum, & Musas, V[redacted]*, & illi*
Semper hærente[redacted] *canebat,*
[redacted] *oculis, nigroq;*
Crine decor[redacted].
O decus Phœbi, & dapibus supremi
Grata testudo Iouis, ô laborum
Dulce lenimen, mihi cunq; salue
Rite uocanti.

[redacted]

Ode XXXIII. *Dicolos tetrastrophos: ut Scribêris Vario fortis, & hostium.*

– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ –
– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – – ∪ ∪ – ∪ –

A[redacted]

[redacted]

POENITERE SE IRRELIGIOSVM *extitiſſe, dum Epicureos ſectaretur.*

Ode XXXIIII. *Tricolos tetraſtrophos: ut, Vides ut alta ſtet niue candidum.*

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— ∪ — — ∪ — ∪
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ —

PArcus deorum cultor, & infrequens,
Inſanientis dum ſapientiæ
Conſultus erro, nunc retrorſum
Vela dare, atq; iterare curſus
Cogor relictos. nanq; Dieſpiter
Igni coruſco nubila diuidens,
Plerunq; per purum tonanteis
Egit equos, uolucremq́; currum,
Quo bruta tellus, & uaga flumina,
Quo Styx & inuiſi horrida Tænari
Sedes, Atlanteûsq́; finis
Concutitur. ualet ima ſummis
Mutare, & inſignem attenuat deus
Obſcura promens. hinc apicem rapax

Fortuna cum ſtridore acuto
Suſtulit: hic poſuiße gaudet.

AD FORTVNAM.

Ode XXXV. *Tricolos tetraſtrophos, ut præcedens.*

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— ∪ — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

O Diua, gratum quæ regis Antium,
Præſens uel imo tollere de gradu
Mortale corpus, uel ſuperbos
Vertere funeribus triumphos:
Te pauper ambit ſollicita prece
Ruris colonus: te dominam æquoris,
Quicunq; Bithyna laceßit
Carpathium pelagus carina.
Te Dacus aſper, te profugi Scythæ,
Vrbesq́;, gentesq́;, & Latium ferox,
Regumq́; matres barbarorum, &
Purpurei metuunt tyranni:
Iniurioſo ne pede proruas
Stantem columnam: neu populus frequens
Ad arma ceßanteis ad arma
Concitet, imperiumq́; frangat.
Te ſemper anteit ſæua neceßitas,
Clauos trabaleis, & cuneos manu
Geſtans ahena: nec ſeuerus
Vncus abeſt, liquidumq́; plumbum.

Te

Te spes, & albo rara fides colit
Velata panno: nec comitem abnegat,
Vtcunq; mutata potenteis
Veste domos inimica linquis.
At uulgus infidum, [redacted] *retro*
Periura cedit: diffugiunt cadis
Cum fæce siccatis amici,
Ferre iugum pariter dolosi.
Serues iturum Cæsarem in ultimos
Orbis Britannos, & iuuenum recens
Examen Eois timendum
Partibus, Oceanoq; rubro.
Eheu, cicatricum, & sceleris pudet,
Fratrumq;. quid nos dura refugimus
Aetas? quid intactum nefasti
Liquimus? unde manus iuuentus
Metu deorum continuit? quibus
Pepercit aris? ô utinam noua
Incude diffingas retusum in
Maßagetas, Arabasq; ferrum.

IN HONOREM POMPONII NVMIDAE.

Ode XXXVI. *Dicolos distrophos: ut, Sic te diua potens Cypri.*

— — – ∪ ∪ – ∪ ∪

— — – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ –

ET *thure, & fidibus iuuat*
Placare, & uituli sanguine debito

Custo

Custodes Numidæ deos:
Qui nunc Hesperia sospes ab ultima
Charis multa sodalibus,
Nulli plura tamen diuidit oscula,
Quàm dulci Lamiæ, memor
Actæ non alio rege puertiæ,
Mutatæq; simul togæ.
Cressa ne careat pulchra dies nota:
Neu promptæ modus amphoræ:
Neu morem in Saliûm sit requies pedum:
Neu multi Damalis meri
Bassum Threicia uincat Amystide:
Neu desint epulis rosæ,
Neu uiuax apium, neu breue lilium.
[redacted]

AD SODALES, OB ACTIAcam Augusti uictoriam bibendum esse.

Ode XXXVII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

— ∪— — —∪∪ —∪—
— ∪— — —∪∪ —∪∪
— ∪— — ∪— ∪
—∪∪ —∪∪ —∪ —

NVnc est bibendum, nunc pede libero
Pulsanda tellus: nunc Saliaribus
Ornare puluinar deorum
Tempus erat dapibus sodales.
Antehac nefas depromere Cæcubum
Cellis auitis, dum Capitolio
Regina dementeis ruinas,
Funus & imperio parabat,
Contaminato cum grege turpium
Morbo uirorum, quidlibet impotens
Sperare, fortunaq; dulci
Ebria. sed minuit furorem
Vix una sospes nauis ab ignibus:
Mentemq; lymphatam Mareotico
Redegit in ueros timores
Cæsar, ab Italia uolantem
Remis adurgens: accipiter uelut
Molleis columbas, aut leporem citus
Venator in campis niualis
Aemoniæ: daret ut catenis
Fatale monstrum. quæ generosius
Perire quærens, nec muliebriter
Expauit ensem, nec latenteis
Classe cita reparauit oras.
Ausa & iacentem uisere regiam
Vultu sereno fortis, & asperas
Tractare serpenteis: ut atrum
Corpore combiberet uenenum:

Deli

Deliberata morte ferocior
Sæuis Liburnis: scilicet inuidens
Priuata deduci superbo
Non humilis mulier triumpho.

AD PVERVM, NON ESSE OPVS
sibi magno apparatu.

Ode XXXVIII. *Dicolos tetrastrophos: ut, Iam satis terris niuis, atq; diræ.*

—∪ —— —∪∪ —∪ ——
—∪ —— —∪∪ —∪ ——
—∪ —— —∪∪ —∪ —∪
—∪∪ —∪

PErsicos odi puer apparatus:
Displicent nexæ philyra coronæ:
Mitte sectari, rosa quo locorum
Sera moretur.
Simplici myrto nihil allabores
Sedulus curo. neq; te ministrum
Dedecet myrtus, neq; me sub arcta
Vite bibentem.

Q. HORATII FLACCI CARMINVM LIBER SECVNDVS.

AD ASINIVM POLLIONEM.

Ode I. Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —

— ∪ — — ∪ — ∪

— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — ∪

MOTVM *ex Metello Cõsule ciuicũ,*
Belliq; causas, & uitia, et modos,
Ludumq; Fortunæ, grauesq;
Principum amicitias, & arma
Nondũ expiatis uncta cruoribus,
Periculosæ plenum opus aleæ
Tractas: & incedis per igneis
Suppositos cineri doloso.
Paulum seueræ Musa tragœdiæ
Desit theatris: mox ubi publicas
Res ordinaris, grande munus
Cecropio repetes cothurno,
Insigne mœstis præsidium reis,
Et consulenti Pollio curiæ:
Cui laurus æternos honores
Dalmatico peperit triumpho.

Iam nunc minaci murmure cornuum
Perſtringis aureis: iam litui ſtrepunt:
Iam fulgor armorum fugaces
Terret equos, equitumq; uultus.
Audire magnos iam uideor duces
Non indecoro puluere ſordidos:
Et cuncta terrarum ſubacta,
Præter atrocem animum Catonis.
Iuno, & Deorum quiſquis amicior
Afris inulta ceſſerat impotens
Tellure, uictorum nepotes
Rettulit inferias Iugurthæ.
Quis non Latino ſanguine pinguior
Campus ſepulcris impia prælia
Teſtatur, auditumq; Medis
Heſperiæ ſonitum ruinæ?
Qui gurges, aut quæ flumina lugubris
Ignara belli? quod mare Dauniæ
Non decolorauere cædes?
Quæ caret ora cruore noſtro?
Sed ne relictis Muſa procax iocis
Cææ retractes munera Næniæ:
Mecum [redacted] *ſub antro*
Quære modos leuiore plectro.

AD CRISPVM SALLVSTIVM,
uituperans auaritiam, & extollens liberalitatem.

Ode 11. *Dicolos tetrastrophos: ut, Iam satis terris niuis, atq; diræ.*

— ∪ — — ∪ ∪ — ∪ —
— ∪ — — ∪ ∪ — ∪ —
— ∪ — — ∪ ∪ — ∪ —
— ∪ ∪ —

NVllus argento color est auaris
Abdito terris, inimice lamnæ
Crispe Sallusti, nisi temperato
Splendeat usu.
Viuet extento Proculeius æuo,
Notus in fratres animi paterni:
Illum aget penna haud metuente solui
Fama superstes.
Latius regnes auidum domando
Spiritum, quàm si Libyam remotis
Gadibus iungas, & uterq; Pœnus
Seruiat uni.
Crescit indulgens sibi dirus hydrops:
Nec sitim pellit, nisi causa morbi
Fugerit uenis, & aquosus albo
Corpore languor.
Redditum Cyri solio Phraaten
Dissidens plebi numero beatorum
Eximit uirtus, populumq; falsis
Dedocet uti
Vocibus: regnum, & diadema tutum
Deferens uni, propriamq; laurum,

Qui

Quisquis ingenteis oculo irretorto
Spectat aceruos.

AD Q. DELIVM, SVBITIS BONIS *non esse gaudendum, nec desperandum malis: sed medium tenorem sequendum esse.*

Ode III. *Tricolos tetrastrophos: ut,* Vides *ut alta stet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — ∪ — ∪
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

AEquam memento rebus in arduis
Seruare mentem: non secus in bonis
Ab insolenti temperatam
Lætitia moriture Deli,
Seu mœstus omni tempore uixeris,
Seu te in remoto gramine per dies
Festos reclinatum bearis
Interiore nota Falerni:
Quo pinus ingens, albaq; populus
Vmbram hospitalem consociare amant
Ramis, & obliquo laborat
Lympha fugax trepidare riuo.
Huc uina, & unguenta, & nimium breueis
Flores amœnæ ferre iube rosæ:
Dum res, & ætas, & sororum
Fila trium patiuntur atra.
Cedes coëmptis saltibus, & domo,

Villaq́; flauus quam Tyberis lauit,
Cedes: & extructis in altum
Diuitijs potietur hæres.
Diuésne prisco natus ab Inacho,
Nil interest, an pauper, & infima
De gente sub dio moreris,
Victima nil miserantis Orci.
Omnes eôdem cogimur: omnium
Versatur urna: serius, ocyus
Sors exitura, & nos in æternum
Exilium impositura cymbæ.

[redacted]

Ode IIII. *Dicolos tetrastrophos: ut, Iam satis terris niuis, atq; diræ.*

–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ –∪
–∪ –– –∪∪ –∪ –∪
–∪∪ –∪

N[redacted]

Barb

SEptimi Gades aditure mecum,&
Cantabrum indoctum iuga ferre nostra,&
Barbaras Syrteis, ubi Maura semper
Aestuat unda:
Tybur Argeo positum colono
Sit meae sedes utinam senectae:
Sit modus lasso maris,& uiarum,
Militiaeq;.
Unde si Parcae prohibent iniquae,
Dulce pellitis ouibus Galesi
Flumen,& regnata petam Laconi
Rura Phalanto.
Ille terrarum mihi praeter omneis
Angulus ridet, ubi non Hymetto
Mella decedunt, uiridiq; certat
Bacca Venafro:
Ver ubi longum, tepidasq; praebet
Iuppiter brumas:& amicus Aulon
Fertili Baccho minimum Falernis
Inuidet uuis.
Ille te mecum locus,& beatae
Postulant arces: ibi tu calentem
Debita sparges lacryma fauillam
Vatis amici.

AD POMPEIUM VARUM, GAUdens de eius in patriam reditu.

Ode VII. Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.

Curátue myrto? quem Venus arbitrum
Dicet bibendi? non ego ſanius
Bacchabor Edonis: recepto
Dulce mihi furere eſt amico.

[redacted]

Ode VIII. *Tricolos tetraſtrophos: ut, Iam ſatis terris niuis, atq; diræ.*

–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ –∪
–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪∪ ––

V [redacted]

At non ter æuo functus amabilem
Plorauit omneis Antilochum senex
Annos: nec impubem parentes
Troilon, aut Phrygiæ sorores
Fleuere semper. desine [redacted] *tristium*
Tandem querelarum: & potius noua
Cantemus Augusti trophæa
Cæsaris, & rigidum Niphaten,
Medumq́; flumen gentibus additum
Victis, minores uoluere uortices:
Intraq; præscriptum Gelonos
Exiguis equitare campis.

AD LICINIVM, SERVANDAM
esse mediocritatem.

Ode x. *Dicolos tetrastrophos: ut, Iam satis terris niuis, atq; diræ.*

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ — ∪
— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ — —
— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪

REctius uiues Licini, neq; altum
Semper urgendo, neq; dum procellas
Cautus horescis, nimium premendo
Littus iniquum.
Auream quisquis mediocritatem
Diligit, tutus caret obsoleti
Sordibus tecti: caret inuidenda
Sobrius aula.

Sæpius uentis agitatur ingens
Pinus: & celsæ grauiore casu
Decidunt turres: feriuntq; summos
Fulmina monteis.
Sperat infestis, metuit secundis
Alteram sortem bene præparatum
Pectus: informeis hyemes reducit
Iuppiter: idem
Summouet. non, si malè nunc, & olim
Sic erit. quondam cithara tacentem
Suscitat Musam, neq; semper arcum
Tendit Apollo.
Rebus angustis animosus, atq;
Fortis appare: sapienter idem
Contrahes uento nimium secundo
Turgida uela.

AD Q. HYRPINVM, VT OMIS*sis negotiis, senectuti consulat.*

Ode XI. *Tricolos tetrastrophos: at, Vides ut alta stet niue candidum.*

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— ∪ — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — ∪

QVid bellicosus Cantaber, & Scythes
Hyrpine Quinti cogitet Adria
Diuisus obiecto, remittas
Quærere: nec trepides in usum

Poſcentis æui pauca. fugit retro
Leuis iuuentas, & decor, arida
Pellente laſciuos amores
Canitie, facilemq; ſomnum.
Non ſemper idem floribus eſt honos
Vernis: neq; uno Luna rubens nitet
Vultu. quid æternis minorem
Conſilijs animum fatigas?
Cur non ſub alta uel platano, uel hac
Pinu iacentes ſic temere, & roſa
Canos odorati capillos,
Dum licet, Aſſyriaq; nardo,
Potamus uncti? diſſipat Euius
Curas edaceis. quis puer ocyus
Reſtinguet ardentis Falerni
Pocula prætereunte lympha?
[redacted]

AD MECOENATEM, NON CONuenire res graues Lyrico carmini.

[redacted] XII. *Dicolos tetraſtrophos: ut, Scribêris Vario fortis, & hoſtium.*

— — —∪∪— —∪∪— ∪—
— — —∪∪— —∪∪— ∪∪
— — —∪∪— —∪∪— ∪∪
— — —∪∪— ∪—

NOlis longa feræ bella Numantiæ,
Nec dirum Annibalem, nec Siculum mare
Pœno pupureum sanguine, mollibus
Aptari citharæ modis:
Nec sæuos Lapithas, & nimium mero
Hylæum, domitosq́; Herculea manu
Telluris iuuenes: unde periculum
Fulgens contremuit domus
Saturni ueteris. tuq́; pedestribus
Dices historijs prælia Cæsaris
Mecœnas melius, ductaq́; per uias
Regum colla minantium.
[redacted]
Num tu, quæ tenuit diues Achæmenes,
Aut pinguis Phrygiæ Mygdonias opes
Permutare uelis [redacted],
Plenas aut Arabum domos?
[redacted]

IN ARBOREM, CVIVS CASV IN *agro ſuo Sabino penè oppreſſus eſt.*

Ode XIII. *Tricolos tetraſtrophos: ut, Vides ut alta ſtet niue candidum.*

— — ∪ — ' — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ — ∪
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

ILle & nefaſto te poſuit die,
Quicunq; primùm, & ſacrilega manu
Produxit arbos in nepotum
Perniciem, opprobriumq́; pagi.
Illum & parentis crediderim ſui
Fregiſſe ceruicem, & penetralia
Sparſiſſe nocturno cruore
Hoſpitis. ille uenena Colchica,
Et quicquid uſquam concipitur, nefas
Tractauit, agro qui ſtatuit meo
Te triſte lignum, te caducum
In domini caput immerentis.
Quid quiſq; uitet, nunquam homini ſatis
Cautum eſt in horas. nauita Boſphorum
Pœnus perhorreſcit: neq; ultra
Cæca timet aliunde fata.
Miles ſagittas, & celerem fugam
Parthi: catenas Parthus, & Italum
Robur, ſed improuiſa lethi
Vis rapuit, rapietq́; genteis.

Quàm penè furuæ regna Proſerpinæ,
Et iudicantem uidimus Aeacum,
Sedeisq́; diſcretas piorum, &
Aeolijs fidibus querentem
Sapphò puellis de popularibus,
Et te ſonantem plenius aureo
Alcæe plectro dura nauis,
Dura fugæ mala, dura belli.
Vtrunq; ſacro digna ſilentio
Mirantur umbræ dicere: ſed magis
Pugnas, & exactos tyrannos
Denſum humeris bibit aure uulgus.
Quid mirum? ubi illis carminibus ſtupens
Demittit atras bellua centiceps
Aureis, & intorti capillis
Eumenidum recreantur angues.
Quin & Prometheus, & Pelopis parens
Dulci laborum decipitur ſono.
Nec curat Orion leones,
Aut timidos agitare lyncas.

AD POSTHVMVM DE
uitæ breuitate.

Ode XIIII. *Tricolos tetraſtrophos: ut, Vides ut alta ſtet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

Eheu

EHeu fugaces Posthume Posthume
Labuntur anni:nec pietas moram
Rugis,& instanti senectæ
Afferet,indomitæq; morti.
Non si tricenis,quoquot eunt dies,
Amice places illacrymabilem
Plutona tauris:qui ter amplum
Geryonem,Tityonq; tristi
Compescit unda,scilicet omnibus,
Quicunq; terræ munere uescimur,
Enauiganda,siue reges,
Siue inopes erimus coloni.
Frustra cruento Marte carebimus,
Fractisq; rauci fluctibus Adriæ:
Frustra per autumnos nocentem
Corporibus metuemus Austrum.
Visendus ater flumine languido
Cocytus errans,& Danai genus
Infame,damnatusq; longi
Sisyphus Aeolides laboris.
Linquenda tellus & domus,& placens
Vxor:neq; harum,quas colis,arborum
Te,præter inuisas cupreßos,
Vlla breuem dominum sequetur.
Absumet hæres Cæcuba dignior
Seruata centum clauibus:& mero
Tinget pauimentum superbo
Pontificum potiore cœnis.

IN SVI SECVLI LVXVRIAM.

Ode XV. Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

IAm pauca aratro iugera regiæ
Moles relinquent: undiq; latius
Extenta uisentur Lucrino
Stagna lacu, platanusq; cœlebs
Euincet ulmos: tum uiolaria, &
Myrtus, & omnis copia narium
Spargent oliuetis odorem
Fertilibus domino priori.
Tum spissa ramis laurea feruidos
Excludet ictus. non ita Romuli
Præscriptum, & intonsi Catonis
Auspicijs, ueterumq; norma.
Priuatus illis census erat breuis,
Commune magnum. nulla decémpedis
Metata priuatis, opacam
Porticus excipiebat Arcton.
Nec fortuitum spernere cæspitem
Leges sinebant, oppida publico
Sumptu iubentes, & deorum
Templa nouo decorare saxo.

AD GROSPHVM, NEMINI NON *otium gratum esse,atq; optabile.*

Ode XVI. *Dicolos tetrastrophos: ut, Iam satis terris niuis,atq; diræ.*

–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪∪ ––

Otium diuos rogat in patenti
Prænsus Aegæo,simul atra nubes
Condidit Lunam,neq; certa fulgent
Sidera nautis.
Otium bello furiosa Thrace,
Otium Medi pharetra decori,
Grosphe non gemmis,neq; purpura ua-
nale,nec auro.
Non enim gazæ,neq; Consularis
Summouet lictor miseros tumultus
Mentis,& curas laqueata circum
Tecta uolanteis.
Viuitur paruo bene,cui paternum
Splendet in mensa tenui salinum:
Nec leueis somnos timor,aut cupido
Sordidus aufert.
Quid breui fortes iaculamur æuo
Multa? quid terras alio calentes
Sole mutamus? patriæ quis exul
Se quoq; fugit?

Scandit æratas uitiosa naueis
Cura:nec turmas equitum relinquit,
Ocyor ceruis,& agente nimbos
Ocyor Euro.
Lætus in præsens animus,quod ultrà est
Oderit curare:& amara læto
Temperet risu.nihil est ab omni
Parte beatum.
Abstulit clarum cita mors Achillem:
Longa Tithonum minuit senectus:
Et mihi forsan,tibi quod negarit,
Porriget hora.
Te greges centum,Siculæq́; circum
Mugiunt uaccæ,tibi tollit hinnitum
Apta quadrigis equa:te bis Afro
Murice tinctæ
Vestiunt lanæ.mihi parua rura,&
Spiritum Graiæ tenuem camœnæ,
Parca non mendax dedit,& malignum
Spernere uulgus.

AD MECOENATEM AEGROTVM, *negans se ei uiuere posse superstitem.*

Ode XVII. *Tricolos tetrastrophos:ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

— υ— — —υυ —υ—
—— υ— — —υυ —υυ
υ— υ— —— υ— υ
—υυ —υυ —υ —υ

Cur

CVr me querelis exanimas tuis?
Nec dijs amicum est,nec mihi,te prius
Obire Mecœnas,mearum
Grande decus,columenq́; rerum.
Ah te meæ si partem animæ rapit
Maturior uis,quid moror altera,
Nec charus æquè,nec superstes
Integer?ille dies utranq;
Ducet ruinam.non ego perfidum
Dixi sacramentum.ibimus,ibimus,
Vtcunq; præcedes,supremum
Carpere iter comites parati.
Me nec Chimæræ spiritus igneæ,
Nec si resurgat centimanus gigas,
Diuellet unquam.sic potenti
Iustitiæ,placitumq́; Parcis.
Seu Libra,seu me Scorpius aspicit
Formidolosus,pars uiolentior
Natalis horæ,seu Tyrannus
Hesperiæ Capricornus undæ:
Vtrunq; nostrum incredibili modo
Consentit astrum.te Iouis impio
Tutela Saturno refulgens
Eripuit:uolucrisq; fati
Tardauit alas:cùm populus frequens
Lætum theatris ter crepuit sonum.
Me truncus illapsus cerebro
Sustulerat:nisi Faunus ictum

Dextra leuaßet Mercurialium
Custos uirorum. reddere uictimas,
Aedemq; uotiuam memento:
Nos humilem feriemus agnam.

IN EVM QVI OBLITVS BREVIS *uitæ, cupiditatibus & diuitijs studet.*

Ode XVIII. *Dicolos distrophos. Primus quisq; uersus est* Trochaicus *dimeter catalectus, constans ex tribus trochæis, & syllaba, hoc modo:*

Non e- ∪ bur ne- ∪ que aure- ∪ um ∪

Secūdus qsq; uersus est Iābicus Archilochi⁹ *Dimeter* Catalectus, *cōstās è qnq; iābis, & syllaba, recepto tn̄ in locis ĭparibus etiā spōdeo, hoc modo:*

Mea ∪ – reni ∪ – det in ∪ – domo ∪ – lacu ∪ – nar ∪

– ∪ – ∪ – ∪ ∪

∪ – ∪ – ∪ – ∪ – ∪ – ∪

NOn ebur, neq; aureum
Mea renidet in domo lacunar:
Non trabes Hymettiæ
Premunt columnas ultima recisas
Africa: neq; Attali
Ignotus hæres regiam occupaui:
Nec Laconicas mihi
Trahunt honestæ purpuras clientes.
At fides, & ingeni
Benigna uena est: pauperemq; diues
Me petit. nihil suprà
Deos laceßo: nec potentem amicum

Larg

Largiora flagito,
Satis beatus unicis Sabinis.
Truditur dies die:
Nouæq; pergunt interire Lunæ.
Tu secanda marmora
Locas sub ipsum funus:& sepulcri
Immemor,struis domos:
Marisq; Baijs obstrepentis urges
Summouere littora,
Parum locuples continente ripa.
Quid,quòd usq; proximos
Reuellis agri terminos?& ultra
Limites clientium
Salis auarus?pellitur paternos
In sinu ferens deos
Et uxor,& uir,sordidosq; natos.
Nulla certior tamen
Rapacis Orci fine destinata
Aula diuitem manet
Herum.quid ultrà tendis?æqua tellus
Pauperi recluditur,
Regumq; pueris:nec satelles Orci
Callidum Promethea
Reuexit auro captus.hic superbum
Tantalum,atq; Tantali
Genus coërcet.hic leuare functum
Pauperem laboribus,
Vocatus,atq; non uocatus audit,

IN BACCHVM, CARMINA IN *secretis nemoribus docentem.*

Ode XIX. *Tricolos tetrastrophos: ut,* Vides *ut alta stet niue candidum.*

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— ∪ — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

Bacchum in remotis carmina rupibus
Vidi docentem (credite posteri)
Nymphasq; discenteis, & aureis
Capripedum Satyrorum acutas.
Euœ recenti mens trepidat metu:
Plenoq; Bacchi pectore turbidum
Lætatur. euœ parce Liber,
Parce graui metuende thyrso.
Fas peruicaceis est mihi Thyadas,
Viniq; fontem, lactis & uberes
Cantare riuos: atq; truncis
Lapsa cauis iterare mella.
Fas & beatæ coniugis additum
Stellis honorem, tectaq; Penthei
Disiecta non leui ruina,
Thracis & exitium Lycurgi.
Tu flectis amneis, tu mare barbarum:
Tu separatis uuidus in iugis
Nodo coërces uiperino
Bistonidum sine fraude crines.

Tu

Tu cùm parentis regna per arduum
Cohors Gigantum ſcanderet impia,
Rhœtum retorſiſti leonis
Vnguibus, horribiliq; mála.
Quanquam choreis aptior, & iocis,
Ludoq; dictus, non ſat idoneus
Pugnæ ferebaris: ſed idem
Pacis eras, mediusq; belli.
Te uidit inſons Cerberus aureo
Cornu decorum, leniter atterens
Caudam, & recedentis trilingui
Ore pedes, tetigitq; crura.

AD MECOENATEM, QVO'D IN CYgni formam ſit tranſiturus, cantuq; impleturus orbem.

Ode XX. *Tricolos tetraſtrophos: ut, Vides ut alta ſtet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ — ∪
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — ∪

NOn uſitata, nec tenui ferar
Penna biformis per liquidum æthera
Vates: neq; in terris morabor
Longius: inuidiaq; maior
Vrbeis relinquam. non ego pauperum
Sanguis parentum, non ego, quem uocas,
Dilecte Mecœnas obibo,

Nec

Nec Stygia cohibebor unda.
Iam iam residunt cruribus asperæ
Pelles:& album mutor in alitem
Supernè:nascunturq; læues
Per digitos,humerosq; plumæ.
Iam Dædaleo ocyor Icaro,
Visam gementis littora Bosphori,
Syrteisq; Getulas canorus
Ales,Hyperboreosq; campos.
Me Colchus,& qui dissimulat metum
Marsæ cohortis Dacus,& ultimi
Noscent Geloni:me peritus
Discet Iber,Rhodaniq; potor.
Absint inani funere næniæ,
Luctusq; turpes,& querimoniæ:
Compesce clamorem,ac sepulchri
Mitte superuacuos honores.

Q. HORATII FLACCI CARM. LIB. III.

VARIA ESSE HOMINVM INGENIA,*uariasq; fortunas.*

Ode I.*Tricolos tetrastrophos:ut*, Vides *ut alta stet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

ODI *profanum uulgus, & arceo.*
Fauete linguis. carmina nõ prius
Audita Musarum sacerdos,
Virginibus, puerisq; canto.
Regũ timẽdorũ in proprios greges,
Reges in ipsos imperium est Iouis
Clari giganteo triumpho,
Cuncta supercilio mouentis.
Est, ut uiro uir latius ordinet
Arbusta sulcis: hic generosior
Descendat in campum petitor:
Moribus hic, meliorq; fama
Contendat: illi turba clientium
Sit maior. æqua lege necessitas
Sortitur insigneis, & imos.
Omne capax mouet urna nomen.
Districtus ensis cui super impia
Ceruice pendet, non Siculæ dapes
Dulcem elaborabunt saporem:
Non auium, citharæq; cantus
Somnum reducent. somnus agrestium
Lenis uirorum non humileis domos
Fastidit, umbrosamq; ripam,
Non Zephyris agitata Tempe.
Desiderantem, quod satis est, neq;
Tumultuosum sollicitat mare,
Nec sæuus Arcturi cadentis
Impetus, aut orientis Hœdi:

Non uerberatæ grandine uineæ,
Fundusq; mendax, arbore nunc aquas
Culpante, nunc torrentia agros
Sidera, nunc hyemes iniquas.
Contracta pisces æquora sentiunt
Iactis in altum molibus. huc frequens
Cæmenta demittit redemptor
Cum famulis, dominusq; terræ
Fastidiosus. sed timor & minæ
Scandunt eôdem, quò dominus: neq;
Decedit ærata triremi: &
Post equitem sedet atra cura.
Quòd si dolentem nec Phrygius lapis,
Nec purpurarum sidere clarior
Delenit usus, nec Falernæ
Vitis, Achæmeniumq; costum:
Cur inuidendis postibus, & nouo
Sublime ritu moliar atrium?
Cur ualle permutem Sabina
Diuitias operosiores?

AD AMICOS, SVADENS ADOLE-
[illegible]*is institui debere, ut paupertate, & exercitio ad militiam firmentur.*

Ode 11. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ –
– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – ∪ – – – ∪ – –
– ∪ ∪ – ∪ ∪ – ∪ – –

ANgustam amici pauperiem pati
Robustus acri militia puer
Condiscat: & Parthos feroceis
Vexet eques metuendus hasta:
Vitamq; sub dio, & trepidis agat,
In rebus. illum ex mœnibus hosticis
Matrona bellantis tyranni
Prospiciens, & [redacted] uirgo ^ honesta
Suspiret. Eheu ne rudis agminum
Sponsus lacessat regius asperum
Tactu leonem, quem cruenta
Per medias rapit ira cædeis.
Dulce & decorum est pro patria mori.
Mors, & fugacem persequitur uirum:
Nec parcit imbellis iuuentæ
Poplitibus, timidoq; tergo.
Virtus repulsæ nescia sordidæ
Intaminatis fulget honoribus:
Nec sumit, aut ponit secures
Arbitrio popularis auræ.
Virtus recludens immeritis mori
Cælum, negata tentat iter uia:
Cœtusq; uulgareis. & udam
Spernit humum fugiente penna.
Est & fideli tuta silentio
Merces. uetabo, qui Cereris sacrum
Vulgarit arcanæ, sub iisdem
Sit trabibus, fragilemq; mecum

Soluat phaselum. sæpe Diespiter
Neglectus, incesto addidit integrum.
Rarò antecedentem scelestum
Deseruit pede pœna claudo.

IVSTVM ET HONESTI PROPOSITI uirum nullo modo induci posse ad male agendum.

Ode III. Dicolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.

—— ∪— — —∪∪ —∪∪
—— ∪— — —∪∪ —∪∪
—— ∪— —— ∪— —
—∪∪ —∪∪ —∪ —∪

IVstum, & tenacem propositi uirum,
Non ciuium ardor praua iubentium,
Non uultus instantis tyranni
Mente quatit solida, neq; Auster
Dux inquieti turbidus Adriæ,
Nec fulminantis magna Iouis manus.
Si fractus illabatur orbis,
Impauidum ferient ruinæ.
Hac arte Pollux, & uagus Hercules
Inmixus, arceis attigit igneas:
Quos inter Augustus recumbens
Purpureo bibit ore nectar.
Hàc te merentem Bacche pater tuæ
Vexere tigres indocili iugum
Collo trahentes. hàc Quirinus

Marti

Martis equis Acheronta fugit,
Gratum eloquuta consiliantibus
Iunone diuis.Ilion,Ilion
Fatalis,incestusq́; iudex,
Et mulier peregrina uertit
In puluerem,ex quo destituit deos
Mercede pacta Laomedon,mihi,
Castæq́; damnatum Mineruæ
Cum populo,& duce fraudulento.
Iam nec Lacænæ splendet adulteræ
Famosus hospes:nec Priami domus
Periura pugnaces Achiuos
Hectoreis opibus refringit:
Nostrisq́; ductum seditionibus
Bellum resedit.protinus & graueis
Iras,& inuisum nepotem,
Troica quem peperit sacerdos,
Marti redonabo.illum ego lucidas
Inire sedeis,ducere nectaris
Succos,& adscribi quietis
Ordinibus patiar deorum.
Dum longus inter sæuiat Ilion,
Romamq́; pontus:qualibet exules
In parte regnanto beati.
Dum Priami,Paridisq́; busto
Insultet armentum,& catulos feræ
Celent inultæ.stet Capitolium
Fulgens,triumphatisq́; possit

Roma ferox dare iura Medis,
Horrenda latè nomen in ultimas
Extendat oras: quà medius liquor
Secernit Europen ab Afro:
Quà tumidus rigat arua Nilus:
Aurum irrepertum, & sic melius situm
Cum terra celat, spernere fortior,
Quàm cogere humanos in usus,
Omne sacrum rapiente dextra.
Quicunq; mundo terminus obstitit,
Hunc tangat armis, uisere gestiens,
Quà parte dabacchentur ignes,
Quà nebulæ, pluuijq; rores.
Sed bellicosis fata Quiritibus
Hac lege dico: ne nimium pij
Rebusq; fidentes, auitæ
Tecta uelint reparare Troiæ.
Troiæ renascens alite lugubri
Fortuna tristi clade iterabitur,
Ducente uictriceis cateruas
Coniuge me Iouis, & sorore.
Ter si resurgat murus aheneus
Autore Phœbo: ter pereat meis
Excisus Argiuis: ter uxor
Capta uirum, puerosq; ploret:
Non hoc iocosæ conueniet lyræ.
Quò Musa tendis? desine peruicax
Referre sermones deorum, &
Magna modis tenuare paruis.

AD CALLIOPEN, VT SIT SIBI *adiumento in carminibus.*

Ode IIII. *Dicolos tetrastrophos : ut,* Vides *ut alta stet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪

— — ∪ — — ∪ — —

— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

DEscende cœlo, & dic agè tibia
Regina longum Calliope melos,
Seu uoce nunc mauis acuta,
Seu fidibus, citharáue Phœbi.
Auditis? an me ludit amabilis
Insania? audire, & uideor pios
Errare per lucos, amœnæ,
Quos & aquæ subeunt, & auræ.
Me fabulosæ Vulture in Appulo
Altricis extra limen Apuliæ
Ludo, fatigatumq; somno,
Fronde noua puerum palumbes
Texere: mirum quod foret omnibus,
Quicunq; celsæ nidum Acherontiæ,
Saltusq; Batinos, & aruum
Pingue tenent humilis Ferenti:
Vt tuto ab atris corpore uiperis
Dormirem, & ursis, ut premerer sacra
Lauroq;, collataq; myrto,
Non sine Dijs animosus infans.

Dextra leuaßet Mercurialium
Custos uirorum. reddere uictimas,
Aedemq; uotiuam memento:
Nos humilem feriemus agnam.

IN EVM QVI OBLITVS BREVIS *uitæ, cupiditatibus & diutiùs studet.*

Ode XVIII. *Dicolos distrophos. Primus quisq; uersus est* Trochaïcus *dimeter catalectus, constans ex tribus trochæis, & syllaba, hoc modo:*

Non e-ebur ne-que aure-um

Secũdus q̃sq; uersus est Iãbicus Archilochi⁹ Dimeter *Catalectus, cõstãs è q̃nq; iãbis, & syllaba, recepto tñ in locis ĩparibus etiã spõdeo, hoc modo:*

Mea-reni-det in-domo-lacu-nar

N*On ebur, neq; aureum*
Mea renidet in domo lacunar:
Non trabes Hymettiæ
Premunt columnas ultima recisas
Africa: neq; Attali
Ignotus hæres regiam occupaui:
Nec Laconicas mihi
Trahunt honestæ purpuras clientes.
At fides, & ingeni
Benigna uena est: pauperemq́; diues
Me petit. nihil suprà
Deos lacesso: nec potentem amicum

Largiora flagito,
Satis beatus unicis Sabinis.
Truditur dies die:
Nouæq; pergunt interire Lunæ.
Tu secanda marmora
Locas sub ipsum funus: & sepulcri
Immemor, struis domos:
Marisq; Baijs obstrepentis urges
Summouere littora,
Parum locuples continente ripa.
Quid, quòd usq; proximos
Reuellis agri terminos? & ultra
Limites clientium
Salis auarus? pellitur paternos
In sinu ferens deos
Et uxor, & uir, sordidosq; natos.
Nulla certior tamen
Rapacis Orci fine destinata
Aula diuitem manet
Herum. quid ultrà tendis? æqua tellus
Pauperi recluditur,
Regumq; pueris: nec satelles Orci
Callidum Promethea
Reuexit auro captus. hic superbum
Tantalum, atq; Tantali
Genus coërcet. hic leuare functum
Pauperem laboribus,
Vocatus, atq; non uocatus audit,

IN BACCHVM, CARMINA IN *secretis nemoribus docentem.*

Ode XIX. *Tricolos tetrastrophos: ut,* Vides ut *alta stet niue candidum.*

— ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ ∪
— ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ –
— ∪ – — ∪ – –
– ∪ ∪ – ∪ ∪ – ∪ —

Bacchum in remotis carmina rupibus
Vidi docentem (credite posteri)
Nymphasq; discenteis, & aureis
Capripedum Satyrorum acutas.
Euœ recenti mens trepidat metu:
Plenoq; Bacchi pectore turbidum
Lætatur. euœ parce Liber,
Parce graui metuende thyrso.
Fas peruicaceis est mihi Thyadas,
Viniq; fontem, lactis & uberes
Cantare riuos: atq; truncis
Lapsa cauis iterare mella.
Fas & beatæ coniugis additum
Stellis honorem, tectaq; Penthei
Disiecta non leui ruina,
Thracis & exitium Lycurgi.
Tu flectis amneis, tu mare barbarum:
Tu separatis uuidus in iugis
Nodo coërces uiperino
Bistonidum sine fraude crines.

Tu

Tu cùm parentis regna per arduum
  Cohors Gigantum scanderet impia,
  Rhœtum retorsisti leonis
  Vnguibus, horribiliq; mála.
Quanquam choreis aptior, & iocis,
  Ludoq; dictus, non sat idoneus
  Pugnæ ferebaris: sed idem
  Pacis eras, mediusq; belli.
Te uidit insons Cerberus aureo
  Cornu decorum, leniter atterens
  Caudam, & recedentis trilingui
  Ore pedes, tetigitq; crura.

AD MECOENATEM, QVOD IN CYgni formam sit transiturus, cantuq; impleturus orbem.

Ode XX. Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ — ∪
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — ∪

NOn usitata, nec tenui ferar
  Penna biformis per liquidum æthera
  Vates: neq; in terris morabor
  Longius: inuidiaq; maior
Vrbeis relinquam. non ego pauperum
  Sanguis parentum, non ego, quem uocas,
  Dilecte Mecœnas obibo,

Nec

Nec Stygia cohibebor unda.
Iam iam residunt cruribus asperæ
Pelles: & album mutor in alitem
Supernè: nascunturq; leues
Per digitos, humerosq; plumæ.
Iam Dædaleo ocyor Icaro,
Visam gementis littora Bosphori,
Syrtesq; Getulas canorus
Ales, Hyperboreosq; campos.
Me Colchus, & qui dissimulat metum
Marsæ cohortis Dacus, & ultimi
Noscent Geloni: me peritus
Discet Iber, Rhodaniq; potor.
Absint inani funere næniæ,
Luctusq; turpes, & querimoniæ:
Compesce clamorem, ac sepulchri
Mitte superuacuos honores.

Q. HORATII FLACCI CARM. LIB. III.

VARIA ESSE HOMINVM INGENIA, *uariasq; fortunas.*

Ode I. *Tricolos tetrastrophos: ut*, *Vides ut alta stet niue candidum.*

—— ∪— — —∪∪ —∪∪
—— ∪— — —∪∪ —∪∪
—— ∪— —— ∪— —
—∪∪ —∪∪ —∪ ——

Odi

ODI profanum uulgus,& arceo.
Fauete linguis.carmina nõ prius
Audita Musarum sacerdos,
Virginibus,puerisq; canto.
Regũ timẽdorũ in proprios greges,
Reges in ipsos imperium est Iouis
Clari giganteo triumpho,
Cuncta supercilio mouentis.
Est,ut uiro uir latius ordinet
Arbusta sulcis:hic generosior
Descendat in campum petitor:
Moribus hic,meliorq; fama
Contendat:illi turba clientium
Sit maior.æqua lege neceßitas
Sortitur insigneis,& imos.
Omne capax mouet urna nomen.
Districtus ensis cui super impia
Ceruice pendet,non Siculæ dapes
Dulcem elaborabunt saporem:
Non auium,citharæq; cantus
Somnum reducent.somnus agrestium
Lenis uirorum non humileis domos
Fastidit,umbrosamq; ripam,
Non Zephyris agitata Tempe.
Desiderantem,quod satis est,neq;
Tumultuosum sollicitat mare,
Nec sæuus Arcturi cadentis
Impetus,aut orientis Hœdi:

Non uerberatæ grandine uineæ,
Fundusq; mendax, arbore nunc aquas
Culpante, nunc torrentia agros
Sidera, nunc hyemes iniquas.
Contracta piſces æquora ſentiunt
Iactis in altum molibus. huc frequens
Cæmenta demittit redemptor
Cum famulis, dominuſq; terræ
Faſtidioſus. ſed timor & minæ
Scandunt eôdem, quò dominus: neq;
Decedit ærata triremi: &
Poſt equitem ſedet atra cura.
Quòd ſi dolentem nec Phrygius lapis,
Nec purpurarum ſidere clarior
Delinit uſus, nec Falernæ
Vitis, Achæmeniumq; coſtum:
Cur inuidendis poſtibus, & nouo
Sublime ritu moliar atrium?
Cur ualle permutem Sabina
Diuitias operoſiores?

AD AMICOS, SVADENS ADOLE-
ſ. . is inſtitui debere, ut paupertate, &
exercitio ad militiam firmentur.

Ode 11. *Tricolos tetraſtrophos: ut, Vides ut alta ſtet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

ANgustam amici pauperiem pati
Robustus acri militia puer
Condiscat: & Parthos feroceis
Vexet eques metuendus hasta:
Vitamq; sub dio, & trepidis agat
In rebus, illum ex mœnibus hosticis
Matrona bellantis tyranni
Prospiciens, & [redacted] uirgo ^ honesta
Suspiret. Eheu ne rudis agminum
Sponsus lacessat regius asperum
Tactu leonem, quem cruenta
Per medias rapit ira cædeis.
Dulce & decorum est pro patria mori.
Mors, & fugacem persequitur uirum:
Nec parcit imbellis iuuentæ
Poplitibus, timidoq; tergo.
Virtus repulsæ nescia sordidæ
Intaminatis fulget honoribus:
Nec sumit, aut ponit secures
Arbitrio popularis auræ.
Virtus recludens immeritis mori
Cœlum, negata tentat iter uia:
Cœtusq; uulgareis, & udam
Spernit humum fugiente penna.
Est & fideli tuta silentio
Merces. uetabo, qui Cereris sacrum
Vulgarit arcanæ, sub ijsdem
Sit trabibus, fragilemq; mecum

Soluat phaselum. sæpe Diespiter
Neglectus, incesto addidit integrum.
Rarò antecedentem scelestum
Deseruit pede pœna claudo.

IVSTVM ET HONESTI PROPOSITI uirum nullo modo induci posse ad male agendum.

Ode III. Dicolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — ∪

IVstum, & tenacem propositi uirum,
Non ciuium ardor praua iubentium,
Non uultus instantis tyranni
Mente quatit solida, neq; Auster
Dux inquieti turbidus Adriæ,
Nec fulminantis magna Iouis manus.
Si fractus illabatur orbis,
Impauidum ferient ruinæ.
Hac arte Pollux, & uagus Hercules
Innixus, arceis attigit igneas:
Quos inter Augustus recumbens
Purpureo bibit ore nectar.
Hàc te merentem Bacche pater tuæ
Vexere tigres indocili iugum
Collo trahentes. hàc Quirinus

Mars

Martis equis Acheronta fugit,
Gratum eloquuta consiliantibus
Iunone diuis. Ilion, Ilion
Fatalis, incestusq; iudex,
Et mulier peregrina uertit
In puluerem, ex quo destituit deos
Mercede pacta Laomedon, mihi,
Castæq; damnatum Mineruæ
Cum populo, & duce fraudulento.
Iam nec Lacænæ splendet adulteræ
Famosus hospes: nec Priami domus
Periura pugnaces Achiuos
Hectoreis opibus refringit:
Nostrisq; ductum seditionibus
Bellum resedit. protinus & graueis
Iras, & inuisum nepotem,
Troica quem peperit sacerdos,
Marti redonabo. illum ego lucidas
Inire sedeis, ducere nectaris
Succos, & adscribi quietis
Ordinibus patiar deorum.
Dum longus inter sæuiat Ilion,
Romamq; pontus: qualibet exules
In parte regnanto beati.
Dum Priami, Paridisq; busto
Insultet armentum, & catulos feræ
Celent inultæ. stet Capitolium
Fulgens, triumphatisq; posit

Roma ferox dare iura Medis,
Horrenda latè nomen in ultimas
Extendat oras: quà medius liquor
Secernit Europen ab Afro:
Quà tumidus rigat arua Nilus:
Aurum irrepertum, & sic melius situm
Cum terra celat, spernere fortior,
Quàm cogere humanos in usus,
Omne sacrum rapiente dextra.
Quicunq; mundo terminus obstitit,
Hunc tangat armis, uisere gestiens,
Quà parte dabacchentur ignes,
Quà nebulæ, pluuijq; rores.
Sed bellicosis fata Quiritibus
Hac lege dico: ne nimium pij
Rebusq; fidentes, auitæ
Tecta uelint reparare Troiæ.
Troiæ renascens alite lugubri
Fortuna tristi clade iterabitur,
Ducente uictrices cateruas
Coniuge me Iouis, & sorore.
Ter si resurgat murus aheneus
Autore Phœbo: ter pereat meis
Excisus Argiuis: ter uxor
Capta uirum, puerosq; ploret:
Non hoc iocosæ conueniet lyræ.
Quò Musa tendis? desine peruicax
Referre sermones deorum, &
Magna modis tenuare paruis.

AD

AD CALLIOPEN, VT SIT SIBI *adiumento in carminibus.*

Ode IIII. Dicolos *tetrastrophos: ut,* Vides *ut alta stet niue candidum.*

— — ᴗ — — — ᴗ ᴗ — ᴗ ᴗ
— — ᴗ — — — ᴗ ᴗ — ᴗ ᴗ
— — ᴗ — — — ᴗ — —
— ᴗ ᴗ — ᴗ ᴗ — ᴗ — —

DEscende cœlo, & dic agè tibia
Regina longum Calliope melos,
Seu uoce nunc mauis acuta,
Seu fidibus, citharáue Phœbi.
Auditis? an me ludit amabilis
Insania? audire, & uideor pios
Errare per lucos, amœnæ,
Quos & aquæ subeunt, & auræ.
Me fabulosæ Vulture in Appulo
Altricis extra limen Apuliæ
Ludo, fatigatumq; somno,
Fronde noua puerum palumbes
Texere: mirum quod foret omnibus,
Quicunq; celsæ nidum Acherontiæ,
Saltusq; Batinos, & aruum
Pingue tenent humilis Ferenti:
Vt tuto ab atris corpore uiperis
Dormirem, & ursis, ut premerer sacra
Lauroq;, collataq; myrto,
Non sine Dijs animosus infans.

Magnum illa terrorem intulerat Ioui
Fidens iuuentus horrida brachijs,
Fratresq́; tendentes opaco
Pelion imposuisse Olympo.
Sed quid Tiphoeus, & ualidus Mimas,
Aut quid minaci Porphyrion statu,
Quid Rhœtus, euulsisq́; truncis
Enceladus iaculator audax,
Contra sonantem Palladis Aegida
Possent ruentes? hinc auidus stetit
Vulcanus: hinc matrona Iuno, &
Nunquam humeris positurus arcum,
Qui rore puro Castaliæ lauit
Crineis solutos: qui Lyciæ tenet
Dumeta, natalemq́; syluam,
Delius, & Patareus Apollo.
Vis consili expers mole ruit sua:
Vim temperatam dij quoq; prouehunt
In maius: ijdem odere uires
Omne nefas animo mouentes.
Testis mearum centimanus Gigas
Sententiarum notus, & integræ
[redacted] *Orion Dianæ* ^ Tentator.
Virginea domitus sagitta.
Iniecta monstris Terra dolet suis:
Mœretq́; partus fulmine luridum
Missos ad Orcum: nec peredit
Impositam celer ignis Aetnam:

Incontinentis nec Tityi iecur
Relinquit ales, nequitiæ additus
Custos: amatorem trecentæ
Pirithoum cohibent catenæ.

AVGVSTI LAVDES.

Ode v. Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

COelo tonantem credidimus Iouem
Regnare: præsens diuus habebitur
Augustus, adiectis Britannis
Imperio, grauibusq; Persis.
Milésne Craßi coniuge barbara
Turpis maritus uixit? & hostium
(Prò curia, inuersiq; mores)
Consenuit socerorum in armis
Sub rege Medo Marsus, & Appulus
Anciliorum, & nominis, & togæ
Oblitus, æternæq; Vestæ,
Incolumi Ioue, & urbe Roma?
Hoc cauerat mens prouida Reguli
Dißentientis conditionibus
Fœdis, & exemplo trahenti
Perniciem ueniens in æuum,
Si non periret immiserabilis

Capt

Captiua pubes. Signa ego Punicis
Affixa delubris, & arma
Militibus sine cæde (dixit)
Direpta uidi: uidi ego ciuium
Retorta tergo brachia libero,
Portasq; non clausas, & arua
Marte coli populata nostro.
Auro repensus, scilicet acrior
Miles redibit? flagitio additis
Damnum. neq; amissos colores
Lana refert medicata fuco:
Nec uera uirtus, cùm semel excidit,
Curat reponi deterioribus.
Si pugnat extricata densis
Cerua plagis: erit ille fortis,
Qui perfidis se credidit hostibus:
Et Marte Pœnos proteret altero,
Qui lora restrictis lacertis
Sensit iners, timuitq; mortem.
Hîc unde uitam sumeret inscius,
Pacem duello miscuit. O' pudor,
O' magna Carthago probrosis
Altior Italiæ ruinis.
Fertur pudicæ coniugis osculum,
Paruosq; natos, ut capitis minor,
A' se remouisse, & uirilem
Toruus humi posuisse uultum:
Donec labanteis consilio patres

Firmaret autor nunquam aliàs dato,
Interq; mœrenteis amicos
Egregius properaret exul.
Atqui sciebat, quæ sibi barbarus
Tortor pararet. non aliter tamen
Dimouit obstanteis propinquos,
Et populum reditus morantem,
Quàm si clientum longa negotia
Dijudicata lite relinqueret,
Tendens Venafranos in agros,
Aut Lacedæmonium Tarentum.

AD ROMANOS, QVOD SAEPE *posteri pœnas luant, quas maiores effugerint.*

Ode VI. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — ∪ — ∪
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

D*Elicta maiorum immeritus lues*
Romane, donec templa refeceris
Aedeisq; labenteis deorum, &
Fœda nigro simulacra fumo.
Dijs te minorem quòd geris, imperas.
Hinc omne principium: huc refer exitum.
Dij multa neglecti dederunt
Hesperiæ mala luctuosæ.

Iam bis Monæses, & Pachori manus
Non auspicatos contudit impetus
Nostros: & adiecisse prædam
Torquibus exiguis renidet.
Penè occupatam seditionibus
Deleuit urbem Dacus, & Aethiops:
Hic classe formidatus, ille
Missilibus melior sagittis.
Fœcunda culpæ secula, nuptias
Primùm inquinauere, & genus, & domos.
Hoc fonte deriuata clades
In patriam, populumq; fluxit.
[redacted]
Non his iuuentus orta parentibus
Infecit æquor sanguine Punico,
Pyrrhumq;, & ingentem cecîdit
Antiochum, Annibalemq; dirum:

Sed rusticorum mascula militum
Proles, Sabellis docta ligonibus
Versare glebas, & seueræ
Matris ad arbitrium recisos
Portare fusteis: sol ubi montium
Mutaret umbras: & iuga demeret
Bobus fatigatis, amicum
Tempus agens abeunte curru.
Damnosa quid non imminuit dies?
Aetas parentum peior auis, tulit
Nos nequiores, mox daturos
Progeniem uitiosiorem.

[redacted]

Ode VII. *Dicolos tetrastropho*[redacted]*ut, Quis multa gracilis te puer in rosa.* [redacted]

— — υυ— —υυ— υ—
— — —υυ— —υυ— υ—
— — —υυ υ—
— — —υυ— υ—

Q[redacted]

[redacted]

AD MECOENATEM, NE MIRE-
tur, quòd Calẽdis Martijs, cùm ſit ſine uxore, ſa-
crifi

crificet. Nam eo die maximum effugit periculum, arbore fracta penè elisus.

Ode VIII. *Dicolos tetrastrophos: ut,* Iam *satis terris niuis atq; diræ.*

–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ –∪
–∪ –– –∪∪ –∪ –∪
–∪∪ ––

M*Artijs cœlebs quid agam Calendis,*
Quid uelint flores, & acerra turis
Plena, miraris, positusq; carbo in
Cæspite uiuo,
Docte sermonis utriusq; linguæ.
Voueram dulceis epulas, & album,
Libero caprum propè funeratus
Arboris ictu.
Hic dies, anno redeunte, festus
Corticem astrictum pice dimouebit
Amphoræ fumum bibere institutæ
Consule Tullo.
Sume Mecœnas cyathos amici
Sospitis centum, & uigileis lucernas
Perfer in lucem: procul omnis esto
Clamor, & ira.
Mitte ciuileis super urbe curas:
Occidit Daci Cotisontis agmen:
Medus infestus sibi luctuosis
Dissidet armis.

Serui

Seruit Hiſpanæ uetus hoſtis oræ
Cantaber ſera domitus catena:
Iam Scythæ laxo meditantur arcu
Cedere campis.
Negligens, ne quà populus laboret,
Parce priuatus nimium cauere: &
Dona præſentis cape lætus horæ, ac
Linque ſeuera.

[redacted],
[redacted]
HO. [redacted],
[redacted]?
[redacted]:
[redacted]?
LY. [redacted].
[redacted]

[redacted]

AD MERCVRIVM, VT INSPIRET
sibi modos, quibus [redacted] *aureis*
obstinatas applicet.

Ode XI. Dicolos *tetrastrophos: ut,* Iam *satis ter ris niuis, atq; diræ.*

–∪ –– –∪∪ –∪ ––

–∪ –– –∪∪ –∪ ––

–∪ –– –∪∪ –∪ –∪

–∪∪ ––

Mercuri, nam te docilis magistro
Mouit Amphion lapides canendo:
Tuq; testudo resonare septem
Callida neruis,
Nec loquax olim, neq; grata, nunc &
Diuitum mensis, & amica templis,
Dic modos, [redacted] *quibus obstinatas*
Applicet aureis.
[redacted],

[redacted]

Tu potes tigreis, comitesq; syluas
Ducere, & riuos celereis morari.
Ceßit immanis tibi blandienti
Ianitor aulæ
Cerberus: quamuis furiale centum
Muniant angues caput eius, atq;
Spiritus teter, saniesq; manet
Ore trilingui.
Quin & Ixion, Tityosq; uultu
Risit inuito. stetit urna paulùm
Sicca, dum grato Danai puellas
Carmine mulces.
Audiat [redacted] *scelus, atq; notas* ^ Iudex
Virginum pœnas, & inane lymphæ
Dolium fundo pereuntis imo,
Seraq; fata:
Quæ manent culpas etiam sub Orco
Impiæ. nam quid potuere maius?
Impiæ sponsos potuere duro
Perdere ferro.
Vna de multis face nuptiali
Digna, periurum fuit in parentem,
Splendidè mendax, & in omne uirgo
Nobilis æuum:
Surge quæ dixit iuueni marito:

Surge: ne longus tibi somnus, unde
Non times, detur: socerum, & sceleſtas
Falle sorores:
Quæ uelut nactæ uitulos leænæ
Singulos eheu lacerant. ego illis
Mollior, nec te feriam, nec intra
Clauſtra tenebo.
Me pater sæuis oneret catenis,
Quòd uiro clemens misero peperci:
Me uel extremos Numidarum in agros
Classe releget.
I, pedes quò te rapiunt, & auræ
Dum fauet [redacted]: i secundo
Omine, & noſtro memorem sepulcro
Scalpe querelam.

AD NEOBVLEN AMICAM, INSVAVEM esse uitam sine hilaritate, amariq; ab ea Hebrum fortissimum adulescentem.

Ode XII. Dicolos triſtrophos. Primi quiq; duo uersus sunt Ionici à minore, Sapphici Trimetri Acatalectici, qui conſtant è tribus Ionicis à minore, uel ultimo Pæone tertio: hoc modo,

Miserarũ eſt ⏑ ⏑ — — *neq; amori* ⏑ ⏑ — — *dare ludũ* ⏑ ⏑ — ⏑
Neq; dulci ⏑ ⏑ — — *mala uino* ⏑ ⏑ — — *lauere aut ex* ⏑ ⏑ — —

Tertius item uersus eſt Ionicus à minore, Sapphicus Acatalecticus, sed tetrameter, conſtans è quatuor Ionicis à minore: hoc modo,

animari ∪∪–– metuenteis ∪∪–– patruæ uer∪∪–– bera linguæ ∪∪––

∪∪–– ∪∪–– ∪∪–∪

∪∪–– ∪∪–– ∪∪––

∪∪–– ∪∪–– ∪∪–– ∪∪––

Miserarum est neq; amori dare ludum,
Neq; dulci mala uino lauere, aut ex-
animari metuenteis patruæ uerbera linguæ.
Tibi qualum Cythereæ puer ales,
Tibi telas, operosæq; Mineruæ
Studium aufert Neobule Liparæi nitor Hebri,
Eques ipso melior Bellerophonte,
Neq; pugno, neq; segni pede uictus,
Simul unctos Tyberinis humeros lauit in undis:
Catus idem per apertum fugienteis
Agitato grege ceruos iaculari: &
Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum.

AD FONTEM BLANDVSIANVM, *quòd magis perspicuus sit quàm uitrum.*

Ode XIII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Quis multa gracilis te puer in rosa.*

–– –∪∪– –∪∪– ∪–

–– –∪∪– –∪∪– ∪∪

–– –∪∪ ––

–– –∪∪– ∪∪

O Fons Blandusiæ splendidior uitro,
Dulci digne mero, non sine floribus,

Cras

Cras donaberis hœdo:
Cui frons turgida cornibus
Primis, & [redacted], & prælia destinat
Frustra. nam gelidos inficiet tibi
Rubro sanguine riuos
[redacted] soboles gregis.
Te flagrantis atrox hora caniculæ
Nescit tangere: tu frigus amabile
Feßis uomere tauris
Præbes, & pecori uago.
Fies nobilium tu quoq; fontium,
Me dicente cauis impositam ilicem
Saxis: unde loquaces
Lymphæ desiliunt tuæ.

AVGVSTI LAVDES VICTORIS EX *Hispania reuertentis, cõparans eum* Her- *culi, quòd non per alios, sed per se laborem administret.*

Ode XIIII. *Dicolos tetrastrophos: ut,* I*am satis terris niuis, atq; diræ.*

—∪ —— —∪∪ —∪ ——
—∪ —— —∪∪ —∪ —∪
—∪ —— —∪∪ —∪ ——
—∪∪ ——

Herculis ritu modò dictus ô plebs
Morte uænalem petijsse laurum,
Cæsar, Hispana repetit penateis
Victor ab ora.

Vnico gaudens mulier marito
Prodeat iustis operata diuis:
E[redacted] *clari ducis,& decoræ*
Supplice uitta
Virginum matres,iuuenumq́; nuper
Sospitum.uos ô pueri,& puellæ
Iam uirum expertæ,malè ominatis
Parcite uerbis.
Hic dies uerè mihi festus atras
Eximet curas:ego nec tumultum,
Nec mori per uim metuam,tenente
Cæsare terras.
I,pete unguentum puer,& coronas,
Et cadum Marsi memorem duelli:
Spartacum siqua potuit uagantem
Fallere testa.
[redacted]

Ode XV. Dicolos distrophos: *ut, Sic te diua potens Cypri.*

— —uu— u—

— —uu— —uu— u—

V[redacted]

AD MECOENATEM, OSTENDENS NIhil non posse auro, aut pecunia expugnari.

Ode XVI. Dicolos tetrastrophos: ut, Scriberis Vario fortis, & hostium.

— — —uu— —uu— uu

— —uu— —uu— uu

— —uu— —uu— uu

— —uu— u—

I[redacted]

[redacted]:
[redacted].
Aurum per medios ire satellites,
Et perrumpere amat saxa, potentius
Ictu fulmineo. concidit auguris
Argiui domus ob lucrum
Demersa excidio. diffidit urbium
Portas uir Macedo, & subruit æmulos
Reges muneribus. munera nauium
Sæuos illaqueant duces.
Crescentem sequitur cura pecuniam,
Maiorumq; fames. iure perhorrui
Latè conspicuum tollere uerticem
Mecœnas equitum decus.
Quanto quisq; sibi plura negauerit,
A' dijs plura feret: nil cupientium
Nudus castra peto: & transfuga diuitum
Parteis linquere gestio,
Contemptæ dominus splendidior rei,
Quàm si quicquid arat non piger Appulus
Occultare meis dicerer horreis,
Magnas inter opes inops.
Puræ riuus aquæ, syluaq; iugerum
Paucorum, & segetis certa fides meæ,

Fulgentem imperio fertilis Africæ
Fallit: forte beatior.
Quanquam nec Calabræ mella ferunt apes,
Nec Læstrygonia Bacchus in amphora
Languescit mihi, nec pinguia Gallicis
Crescunt uellera pascuis:
Importuna tamen pauperies abest:
Nec si plura uelim, tu dare deneges.
Contracto melius parua cupidine
Vectigalia porrigam,
Quàm si Mygdoniis regnum Halyattici
Campis continuem. multa petentibus,
Desunt multa. bene est, cui deus obtulit
Parca, quod satis est, manu.

AD AELIVM LAMIAM SENATOREM *ab Lamo Formiarum rege ortum, admonẽs, ut paratis lignis curet geniũ propter futuram tempestatem.*

Ode XVII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪
— — ∪ — — — ∪ — ∪
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

A*Eli uetusto nobilis ab Lamo,*
(Quando & priores hinc Lamias ferunt
Denominatos, & nepotum
Per memores genus omne fastos)

Autore ab illo ducis originem,
Qui Form*iarum mœnia dicitur*
Princeps,& innantem Maric*æ*
Littoribus tenuiße Ly*rim*
Latè tyrannus.cras folijs nemus
Multis,& alga littus inutili
Demißa tempestas ab Euro
Sternet:aquæ nisi fallit augur
Annosa cornix.dum potes,aridum
Compone lignum:cras genium mero
Curabis,& porco bimestri,
Cum famulis operum solutis.

AD FAVNVM, ORANS VT PER
suos agros lenis transeat.

Ode XVIII. *Tricolos tetrastrophos:ut,*Iam *sa-tis terris niuis,atq; diræ.*

—∪ —— —∪∪ —∪ —∪
—∪ —— —∪∪ —∪ —∪
—∪ —— —∪∪ —∪ ——
—∪∪ ——

pater atq; ductor

FAune Nympharum [redacted],
Per meos fineis,*& aprica rura*
Lenis incedas:abeasq; paruis
Aequus *alumnis:*
Si tener pleno cadit hœdus anno:
Larga nec desunt [redacted] bromio dicata
Vina crateræ:uetus ara multo
Fumat *odore.*

Ludit

Ludit herboso pecus omne campo,
Cùm tibi Nonæ redeunt Decembres:
Festus in pratis uacat otioso
Cum boue pagus.
Inter audaceis lupus errat agnos,
Spargit agresteis tibi sylua frondeis:
Gaudet inuisam pepulisse fossor
Ter pede terram.

AD TELEPHVM, IOCOSE EVM *corripiẽs, quòd historias non pertinenteis ad rem scribat.*

Ode XIX. Dicolos distrophos: ut, Sic te diua potens Cypri.

— —∪∪— ∪—

— —∪∪— —∪∪— ∪—

QVantum distet ab Inacho
Codrus, pro patria non timidus mori,
Narras, & genus Aeaci,
Et pugnata sacro bella sub Ilio.
Quo Chium pretio cadum
Mercemur: quis aquam temperet ignibus:
Quo præbente domum, & quota
Pelignis caream frigoribus, taces.
Da lunæ properè nouæ,
Da noctis mediæ, da puer auguris
Murænæ. tribus, aut nouem
Miscentur cyathis pocula commodis.
Qui Musas amat impareis,

Ter

[redacted]

ac, Iam satis

[redacted]

Cin

[redacted]

AD AMPHORAM EODEM SECVM *anno natam, ut in Coruini gratiam uetusta uina promat.*

Ode XXI. *Tricolos tetrastrophos: ut; Vides ut alta stet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —

— — ∪ — — ∪ — —

— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — ∪

O Nata mecum Consule Manlio,
Seu tu querelas, siue geris iocos,
Seu rixam, & insanos [redacted], *furores*
Seu facilem pia testa somnum:
Quocunq; lectum nomine Maßicum
Seruas, moueri digna bono die:
Descende, Coruino iubente,

Pro

Promere languidiora uina.
Non ille, quanquam Socraticis madet
Sermonibus, te negliget horridus.
Narratur & prisci Catonis
Sæpe mero caluiſſe uirtus.
Tu lene tormentum ingenio admoues
Plerunq; duro: tu ſapientium
Curas, & arcanum iocoſo
Conſilium retegis Lyæo.
Tu ſpem reducis mentibus anxijs,
Vireisq́;, & addis cornua pauperi
Poſt te neq; iratos trementi
Regum apices, neq; militum arma.
Te, Liber, & [redacted],
Segnesq́; nodum ſoluere Gratiæ,
Viuæq́; producent lucernæ,
Dum rediens fugat aſtra Phœbus.

IN DIANAM.

Ode XXII. *Dicolos tetraſtrophos: ut, Iam ſatis terris niuis, atq; diræ.*

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ — ∪
— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ — —
— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪

MOntium cuſtos, nemorumq́; uirgo,
Quæ laboranteis utero puellas
Ter uocata audis, adimisq́; letho
Diua triformis.

Imminens uillæ tua pinus esto:
Quam per exactos ego lætus annos,
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

AD PHIDILEN, SVADENS DEOS *puris manibus, et bona conscientia colẽdos esse.*

Ode XXIII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

COelo supinas si tuleris manus
Nascente Luna rustica Phidile,
Si thure placaris, & horna
Fruge lareis, auidaq; porca:
Nec pestilentem sentiet Africum
Fœcunda uitis, nec sterilem seges
Rubiginem, aut dulces alumni
Pomifero graue tempus anno.
Nam quæ niuali pascitur Algido
Deuota, quercus inter, & ilices,
Aut crescit Albanis in herbis
Victima, Pontificum secureis
Ceruice tinget. te nihil attinet
Tentare multa cæde bidentium
Paruos coronantem marino
Rore deos, fragiliq; myrto.

Immunis aram si tetigit manus,
Non sumptuosa blandior hostia,
Mollibit auersos penateis
Farre pio, & saliente mica.

IN AVAROS, MINANS RELINQVENDAS *esse diuitias indigno hæredi, per luxuriā omnia consumpturo: quia malè parta, malè dilabuntur.*

Ode XXIIII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Sic te diua potens Cypri.*

— — –∪∪– ∪∪

— — –∪∪– –∪∪– ∪–

INtactis opulentior
Thesauris Arabum, & diuitis Indiæ,
Cæmentis licet occupes
Tyrrhenum omne tuis, & mare Ponticum:
Si figit Adamantinos
Summis uerticibus dira necessitas
Clauos: non animum metu,
Non mortis laqueis expedies caput.
Campestres melius Scythæ,
Quorum plaustra uagas rite trahunt domos,
Viuunt, & rigidi Getæ,
Immetata quibus iugera liberas
Fruges, & Cererem ferunt:
Nec cultura placet longior annua:
Defunctumq; laboribus
Aequali recreat sorte uicarius.

Illic

Illic matre carentibus
    Priuignis mulier temperat innocens:
Nec dotata regit uirum
    Coniux,nec nitido fidit adultero.
Dos est magna,parentium
    Virtus,& metuens alterius uiri
Certo fœdere castitas.
    Et peccare nefas,aut pretium est mori.
O' quisquis uolet impias
    Cædeis,aut rabiem tollere ciuicam:
Si quæret pater urbium
    Subscribi statuis,indomitam audeat
Refrænare licentiam,
    Clarus pòst genitis.quatenus,heu nefas,
Virtutem incolumem odimus:
    Sublatam ex oculis quærimus inuidi.
Quid tristes querimoniæ,
    Si non supplicio culpa reciditur?
Quid leges sine moribus
    Vanæ proficiunt,si neq; feruidis
Pars inclusa caloribus
    Mundi,nec Boreæ finitimum latus,
Durataq; solo niues
    Mercatorem abigunt?horrida callidi
Vincunt æquora nauitæ.
    Magnum pauperies opprobrium,iubet
Quiduis & facere,& pati:
    Virtutisq; uiam deserit arduæ.

Vel nos in Capitolium,
Quò clamor uocat,& turba fauentium,
Vel nos in mare proximum
Gemmas,& lapides,aurum & inutile,
Summi materiam mali,
Mittamus,scelerum si bene pœnitet.
Eradenda cupidinis
Praui sunt elementa:& teneræ nimis
Mentes asperioribus
Formandæ studijs.nescit equo rudis
Hærere ingenuus puer,
Venariq́; timet,ludere doctior,
Seu Græco iubeas trocho,
Seu malis,uetita legibus alea.
Cùm periura patris fides
Consortem socium fallat,& hospitem,
Indignoq́; pecuniam
Hæredi properet:scilicet improbæ
Crescunt diuitiæ:tamen
Curtæ nescio quid semper abest rei.

AD BACCHVM, PETENS VT SE *in suorum nemorum secreta ducat,ubi numine eius repletus Cæsaris Augusti laudes canat.*

Ode XXV. Dicolos *distrophos:ut,Sic te diua potens Cypri.*

— —∪∪— ∪—

— — —∪∪— —∪∪— ∪—

Quò

QVò me Bacche rapis tui
Plenũ? quæ in nemora, et quos agor ĩ ſpecus
Velox mente noua? quibus
Antris egregij Cæſaris audiar
Aeternum meditans decus
Stellis inſerere, & concilio Iouis?
Dicam inſigne recens, adhuc
Indictum ore alio. non ſecus in iugis
Ex ſomnis ſtupet Euias
Hebrum proſpiciens, & niue candidam
Thracen, ac pede barbarô
Luſtratam Rhodopen: ut mihi deuio
Ripas & uacuum nemus
Mirari libet. ô Naiadum potens,
Baccharumq; ualentium
Proceras manibus uertere fraxinos.
Nil paruum, aut humili modo,
Nil mortale loquar. dulce periculum eſt
O' Lenæe ſequi deum
Cingentem uiridi tempora pampino.

[redacted]

Ode XXVI. Tricolos tetraſtrophos: ut, Vides ut alta ſtet niue candidum.

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — ∪

Vnico gaudens mulier marito
Prodeat iustis operata diuis:
Et [redacted] clari ducis, & decoræ
Supplice uitta
Virginum matres, iuuenumq; nuper
Sospitum. uos ô pueri, & puellæ
Iam uirum expertæ, malè ominatis
Parcite uerbis.
Hic dies uerè mihi festus atras
Eximet curas: ego nec tumultum,
Nec mori per uim metuam, tenente
Cæsare terras.
I, pete unguentum puer, & coronas,
Et cadum Marsi memorem duelli:
Spartacum si qua potuit uagantem
Fallere testa.

[redacted]

Ode x v. Dicolos distrophos: *ut, Sic te diua potens Cypri.*

— –∪∪– ∪–

— –∪∪– –∪∪– ∪–

V [redacted]

AD MECOENATEM, OSTENDENS NIhil non poſſe auro, aut pecunia expugnari.

Ode XVI. Dicolos tetraſtrophos: ut, *Scribêris Vario fortis, & hoſtium.*

— –∪∪– –∪∪– ∪∪

— –∪∪– –∪∪– ∪∪

— –∪∪– –∪∪– ∪∪

— –∪∪– ∪–

I [redacted]

[redacted].

Aurum per medios ire satellites,
Et perrumpere amat saxa,potentius
Ictu fulmineo.concidit auguris
Argiui domus ob lucrum
Demersa excidio.diffidit urbium
Portas uir Macedo,& subruit æmulos
Reges muneribus.munera nauium
Sæuos illaqueant duces.
Crescentem sequitur cura pecuniam,
Maiorumq́; fames.iure perhorrui
Latè conspicuum tollere uerticem
Mecœnas equitum decus.
Quanto quisq; sibi plura negauerit,
A' dijs plura feret:nil cupientium
Nudus castra peto:& transfuga diuitum
Parteis linquere gestio,
Contemptæ dominus splendidior rei,
Quàm si quicquid arat non piger Appulus
Occultare meis dicerer horreis,
Magnas inter opes inops.
Puræ riuus aquæ,syluaq́; iugerum
Paucorum,& segetis certa fides meæ,

Fulgentem imperio fertilis Africæ
Fallit: sorte beatior.
Quanquam nec Calabræ mella ferunt apes,
Nec Læstrygonia Bacchus in amphora
Languescit mihi, nec pinguia Gallicis
Crescunt uellera pascuis:
Importuna tamen pauperies abest:
Nec si plura uelim, tu dare deneges.
Contracto melius parua cupidine
Vectigalia porrigam,
Quàm si Mygdonijs regnum Halyattici
Campis continuem. multa petentibus,
Desunt multa. bene est, cui deus obtulit
Parca, quod satis est, manu.

AD AELIVM LAMIAM SENATOREM *ab Lamo Formiarum rege ortum, admonẽs, ut paratis lignis curet geniũ propter futuram tempestatem.*

Ode XVII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪
— — ∪ — — — ∪ — ∪
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

AEli uetusto nobilis ab Lamo,
(Quando & priores hinc Lamias ferunt
Denominatos, & nepotum
Per memores genus omne fastos)

Autore ab illo ducis originem,
Qui Formiarum mœnia dicitur
Princeps, & innantem Maricæ
Littoribus tenuiße Lyrim
Latè tyrannus. cras folijs nemus
Multis, & alga littus inutili
Demißa tempestas ab Euro
Sternet: aquæ nisi fallit augur
Annosa cornix. dum potes, aridum
Compone lignum: cras genium mero
Curabis, & porco bimestri,
Cum famulis operum solutis.

AD FAVNVM, ORANS VT PER *suos agros lenis transeat.*

Ode XVIII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Iam satis terris niuis, atq; diræ.*

—v —— —vv —v —v
—v —— —vv —v —v
—v —— —vv —v ——
—vv ——

Faune Nympharum [redacted], pater atq; ductor
Per meos fineis, & aprica rura
Lenis incedas: abeasq; paruis
Aequus alumnis:
Si tener pleno cadit hœdus anno:
Larga nec desunt [redacted] bromio ditata
Vina crateræ: uetus ara multo
Fumat odore.

Ludit

Ludit herboso pecus omne campo,
Cùm tibi Nonæ redeunt Decembres:
Festus in pratis uacat otioso
Cum boue pagus.
Inter audaceis lupus errat agnos,
Spargit agresteis tibi sylua frondeis:
Gaudet inuisam pepulisse fossor
Ter pede terram.

AD TELEPHVM, IOCOSE EVM corripiẽs, quòd historias non pertinenteis ad rem scribat.

Ode XIX. Dicolos distrophos: ut, Sic te diua potens Cypri.

— —∪∪— ∪—
— —∪∪— —∪∪— ∪—

QVantum distet ab Inacho
Codrus, pro patria non timidus mori,
Narras, & genus Aeaci,
Et pugnata sacro bella sub Ilio.
Quo Chium pretio cadum
Mercemur: quis aquam temperet ignibus:
Quo præbente domum, & quota
Pelignis caream frigoribus, taces.
Da lunæ properè nouæ,
Da noctis mediæ, da puer auguris
Murænæ. tribus, aut nouem
Miscentur cyathis pocula commodis.
Qui Musas amat impareis,

Ternos ter cyathos attonitus petet
Vates. treis prohibet supra
Rixarum metuens tangere Gratia
[redacted] *iuncta sororibus.*
Insanire iuuat. cur Berecynthiæ
Cessant flamina tibiæ?
Cur pendet tacita fistula cum lyra?
Parcenteis ego dexteras
Odi: sparge rosas: [redacted] *inuidus* ^Tabeat
[redacted]

Ode XX. *Tricolos tetrastrophos: ut*, Iam *satis terris, niuis, atq; diræ.*

–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪∪ –∪

N[redacted]

Cùm

[redacted].

AD AMPHORAM EODEM SECUM

anno natam, ut in Coruini gratiam

uetusta uina promat.

Ode XXI. *Tricolos tetrastrophos: ut; Vides ut alta stet niue candidum.*

— — ᴗ — — — ᴗ ᴗ — ᴗ —

— — ᴗ — — — ᴗ ᴗ — ᴗ —

— — ᴗ — — ᴗ — —

— ᴗ ᴗ — ᴗ ᴗ — ᴗ — ᴗ

O *Nata mecum Consule Manlio,*
Seu tu querelas, siue geris iocos,
Seu rixam, & insanos [redacted], *furores*
Seu facilem pia testa somnum:
Quocunq; lectum nomine Maßicum
Seruas, moueri digna bono die:
Descende, Coruino iubente,

Pro

Promere languidiora uina.
Non ille, quanquam Socraticis madet
Sermonibus, te negliget horridus.
Narratur & prisci Catonis
Sæpe mero caluiße uirtus.
Tu lene tormentum ingenio admoues
Plerunq; duro: tu sapientium
Curas, & arcanum iocoso
Consilium retegis Lyæo.
Tu spem reducis mentibus anxijs,
Vireisq;, & addis cornua pauperi
Post te neq; iratos trementi
Regum apices, neq; militum arma.
Te, Liber, & [redacted],
Segnesq; nodum soluere Gratiæ,
Viuæq; producent lucernæ,
Dum rediens fugat astra Phœbus.

IN DIANAM.

Ode XXII. *Dicolos tetrastrophos: ut,* Iam *satis terris niuis, atq; diræ.*

—∪ —— —∪∪ —∪ —∪
—∪ —— —∪∪ —∪ ——
—∪ —— —∪∪ —∪ ——
—∪∪ —∪

M*ontium custos, nemorumq; uirgo,*
Quæ laboranteis utero puellas
Ter uocata audis, adimisq; letho
Diua triformis.

Imminens uillæ tua pinus esto:
Quam per exactos ego lætus annos,
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

AD PHIDILEN, SVADENS DEOS *puris manibus, et bona conscientia colẽdos esse.*

Ode XXIII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

— ∪— — —∪∪ —∪—
— ∪— — —∪∪ —∪—
— ∪— — ∪— —
—∪∪ —∪∪ —∪ —

COelo supinas si tuleris manus
Nascente Luna rustica Phidile,
Si thure placaris, & horna
Fruge lareis, auidaq; porca:
Nec pestilentem sentiet Africum
Fœcunda uitis, nec sterilem seges
Rubiginem, aut dulces alumni
Pomifero graue tempus anno.
Nam quæ niuali pascitur Algido
Deuota, quercus inter, & ilices,
Aut crescit Albanis in herbis
Victima, Pontificum secureis
Ceruice tinget. te nihil attinet
Tentare multa cæde bidentium
Paruos coronantem marino
Rore deos, fragiliq; myrto.

Immu

Immunis aram si tetigit manus,
Non sumptuosa blandior hostia,
Mollibit auersos penateis
Farre pio, & saliente mica.

IN AVAROS, MINANS RELINQVENdas esse diuitias indigno hæredi, per luxuriā omnia consumpturo: quia malè parta, malè dilabuntur.

Ode XXIIII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Sic te diua potens Cypri.*

— — ∪ ∪ — ∪ ∪

— — — ∪ ∪ — — ∪ ∪ — ∪ —

INtactis opulentior
Thesauris Arabum, & diuitis Indiæ,
Cæmentis licet occupes
Tyrrhenum omne tuis, & mare Ponticum:
Si figit Adamantinos
Summis uerticibus dira necessitas
Clauos: non animum metu,
Non mortis laqueis expedies caput.
Campestres melius Scythæ,
Quorum plaustra uagas rite trahunt domos,
Viuunt, & rigidi Getæ,
Immetata quibus iugera liberas
Fruges, & Cererem ferunt:
Nec cultura placet longior annua:
Defunctumq; laboribus
Aequali recreat sorte uicarius.

Illic

Illic matre carentibus
Priuignis mulier temperat innocens:
Nec dotata regit uirum
Coniux,nec nitido fidit adultero.
Dos est magna,parentium
Virtus,& metuens alterius uiri
Certo fœdere castitas.
Et peccare nefas,aut pretium est mori.
O' quisquis uolet impias
Cædeis,aut rabiem tollere ciuicam:
Si quæret pater urbium
Subscribi statuis,indomitam audeat
Refrænare licentiam,
Clarus pòst genitis.quatenus,heu nefas,
Virtutem incolumem odimus:
Sublatam ex oculis quærimus inuidi.
Quid tristes querimoniæ,
Si non supplicio culpa reciditur?
Quid leges sine moribus
Vanæ proficiunt,si neq; feruidis
Pars inclusa caloribus
Mundi,nec Boreæ finitimum latus,
Durataq; solo niues
Mercatorem abigunt?horrida callidi
Vincunt æquora nauitæ.
Magnum pauperies opprobrium,iubet
Quiduis & facere,& pati:
Virtutisq; uiam deserit arduæ.

Vel nos in Capitolium,
Quò clamor uocat, & turba fauentium,
Vel nos in mare proximum
Gemmas, & lapides, aurum & inutile,
Summi materiam mali,
Mittamus, scelerum si bene pœnitet.
Eradenda cupidinis
Praui sunt elementa: & teneræ nimis
Mentes asperioribus
Formandæ studijs. nescit equo rudis
Hærere ingenuus puer,
Venariq; timet, ludere doctior,
Seu Græco iubeas trocho,
Seu malis, uetita legibus alea.
Cùm periura patris fides
Consortem socium fallat, & hospitem,
Indignoq; pecuniam
Hæredi properet: scilicet improbæ
Crescunt diuitiæ: tamen
Curtæ nescio quid semper abest rei.

AD BACCHVM, PETENS VT SI in suorum nemorum secreta ducat, ubi numine eius repletus Cæsaris Augusti laudes canat.

Ode XXV. Dicolos distrophos: ut, Sic te diua potens Cypri.

— —∪∪— ∪—
— —∪∪— —∪∪— ∪—

Quò

QVò me Bacche rapis tui
Plenũ? quæ in nemora, et quos agor ĩ specus
Velox mente noua? quibus
Antris egregij Cæsaris audiar
Aeternum meditans decus
Stellis inserere, & concilio Iouis?
Dicam insigne recens, adhuc
Indictum ore alio. non secus in iugis
Ex somnis stupet Euias
Hebrum prospiciens; & niue candidam
Thracen, ac pede barbarò
Lustratam Rhodopen: ut mihi deuio
Ripas & uacuum nemus
Mirari libet. ô Naiadum potens,
Baccharumq; ualentium
Proceras manibus uertere fraxinos.
Nil paruum, aut humili modo,
Nil mortale loquar. dulce periculum est
O' Lenæe sequi deum
Cingentem uiridi tempora pampino.

[redacted]

Ode XXVI. Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.

— ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— ∪ — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — ∪

 Vix

V[redacted].

AD [redacted] NAVIGATVRAM,
eam deterrens à nauigatione [redacted].

Ode XXVII. *Dicolos tetrastrophos:ut,* I*am sa-tis terris niuis,atq; diræ.*

–∪ –– –∪∪ –∪ –∪
–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪∪ ––

Impios parræ recinentis omen
Ducat,& prægnans canis,aut ab agro
Raua decurrens lupa Lanuuino,
Fœtaq́; uulpes:
Rumpat & serpens iter institutum,
Si per obliquum similis sagittæ
Terruit mannos.ego cui timebo
Prouidus auspex!

Ant

Ante quàm ſtanteis repetat paludeis
Imbrium diuina auis imminentum,
Oſcinem coruum prece ſuſcitabo
Solis ab ortu.
Sis licet felix ubicunq; mauis,
Et memor [redacted] *uiuas:*
Teq; nec læuus uetet ire picus
Nec uaga cornix.
Sed uides quanto trepidet tumultu
Pronus Orion? ego quid ſit ater
Adriæ noui ſinus, & quid albus
Peccet Iapyx.

[redacted]

[redacted]

^ [illegible]

AD [redacted], QVO'D FESTO DIE
Neptunaliorum nil potius facturus sit,
quàm unum depromere.

Ode XXVIII. *Dicolos distrophos: ut, Sic te diua potens Cypri.*

— —∪∪— ∪—

—— —∪∪— —∪∪— ∪∪

Festo quid potius die
Neptuni faciam? prome reconditum
L[redacted] *Cæcubum:* ^ [illegible] lyde strenua
Munitæq; adhibe uim sapientiæ.
Inclinare meridiem
Sentis, ac ueluti stet uolucris dies,
Parcis diripere horreo
Cessantem Bibuli Consulis amphoram.
Nos cantabimus inuicem

Neptunum, & uirideis Nereïdum comas:
Tu curua recines lyra
Latonam, & celeris ſpicula Cynthiæ:
Summo carmine, quæ Cnidon
Fulgenteisq́; tenet Cycladas, & Paphon
Iunctis uiſit oloribus.
Dicetur merita nox quoq; Nænia.

AD MECOENATEM, INVITANS *eum ad epulas.*

Ode XXIX. *Tricolos tetraſtrophos: ut, Vides ut alta ſtet niue candidum.*

— ᴗ— — —ᴗᴗ —ᴗᴗ
— ᴗ— — —ᴗᴗ —ᴗ—
— ᴗ— —— ᴗ— ᴗ
—ᴗᴗ —ᴗᴗ —ᴗ —

TYrrhena regum progenies, tibi
Non antè uerſo lene merum cado
Cum flore Mecœnas roſarum, &
Preſſa tuis balanus capillis
Iandudum apud me eſt. eripe te moræ:
Ne ſemper udum Tybur, & Eſulæ
Decliue contempleris aruum, &
Telegoni iuga parricidæ.
Faſtidioſam deſere copiam, &
Molem propinquam nubibus arduis:
Omitte mirari beatæ
Fumum, & opes, ſtrepitumq́; Romæ.
Plerunq; grata diuitibus uices,

Mundæq; paruo sub lare pauperum
Cœnæ, sine aulæis, & ostro
Sollicitam explicuere frontem.
Iam clarus occultum Andromedes pater
Ostendit ignem: iam Procyon furit:
Et stella uesani Leonis,
Sole dies referente siccos.
Iam pastor umbras cum grege languido,
Riuumq; fessus quærit, & horridi
Dumeta Syluani: caretq;
Ripa uagis taciturna uentis.
Tu ciuitatem quis deceat status,
Curas: & urbi sollicitus times,
Quid Seres, & regnata Cyro
Bactra parent, Tanaisq; discors.
Prudens futuri temporis exitum
Caliginosa nocte premit deus:
Ridetq;, si mortalis ultra
Fas trepidat. quod adest memento
Componere æquus: cætera fluminis
Ritu feruntur, nunc medio alueo
Cum pace dilabentis Hetruscum
In mare: nunc lapides adesos,
Stirpeisq; raptas, & pecus & domos
Voluentis unà, non sine montium
Clamore, uicinæq; syluæ:
Cùm fera diluuies quietos
Irritat amneis. ille potens sui,

Lætusq́; deget, cui licet in diem
Dixiße, uixi: cras uel atra
Nube polum pater occupato,
Vel sole puro: non tamen irritum
Quodcunq; retro est, efficiet: neq;
Diffinget, infectumq́; reddet,
Quod fugiens semel hora uexit.
Fortuna sæuo læta negotio, &
Ludum insolentem ludere pertinax,
Transmutat incertos honores,
Nunc mihi, nunc alij benigna.
Laudo manentem: si celereis quatit
Pennas, resigno quæ dedit: & mea
Virtute me inuoluo, probamq́;
Pauperiem sine dote quæro.
Non est meum, si mugiat Africis
Malus procellis, ad miseras preces
Decurrere, & uotis pacisci
Ne Cypriæ, Tyriæq́; merces
Addant auaro diuitias mari,
Tunc me biremis præsidio scaphæ,
Tutum per Aegæos tumultus
Aura feret, geminusq́; Pollux.

AD MELPOMENEN, QVÒD CARMEN *suum magis duraturum sit, quàm regum Pyramides.*

Ode XXXI. Monocolos: ut, *Mecœnas atauis edite regibus.*

— — — ∪∪ — — ∪∪ — ∪∪

EXegi monimentum ære perennius,
Regaliq; situ Pyramidum altius:
Quod nōn imber edax, non Aquilo impotens
Poßit diruere, aut innumerabilis
Annorum series, & fuga temporum.
Non omnis moriar: multaq; pars mei
Vitabit Libitinam. usq; ego postera
Crescam laude recens, dum Capitolium
Scandet cum tacita uirgine Pontifex.
Dicar, quà uiolens obstrepit Aufidus,
Et qua pauper aquæ Daunus agrestium
Regnator populorum, ex humili potens
Princeps Aeolium carmen ad Italos
Deduxiße modos. sume superbiam
Quæsitam meritis, & mihi Delphica
Lauro cinge uolens Melpomene comam.

Q. HORATII FLAC-CI CARM. LIB. IIII.

[redacted]

Ode 1. Dicolos distrophos: ut, Sic te diua potens Cypri.

— ∣ — ∪ ∪ — ∪ —

— — — ∪∪ — — ∪∪ — ∪∪ . . .

Interm

I[redacted]

[redacted]

AD ANTONIVM IVLIVM, DE *laudibus Pindari Lyrici poëtæ.*

Ode 11. Dicolos tetrastrophos: ut, *Iam satis terris niuis, atq; diræ.*

—∪ —— —∪∪ —∪ ——
—∪ —— —∪∪ —∪ ——
—∪ —— —∪∪ —∪ —∪
—∪∪ ——

Pindarum quisquis studet æmulari,
Iule, ceratis ope Dædalea
Nititur pennis, uitreo daturus
Nomina ponto.
Monte decurrens uelut amnis, imbres
Quem super notas aluere ripas,
Feruet, immensus q; ruit profundo
Pindarus ore.

Laurea donandus Apollinari,
Seu per audaceis noua dithyrambos
Verba deuoluit,numerisq; fertur
    Lege ſolutis:
Seu deos,regesq́; canit,deorum
Sanguinem per quos cecidere iuſta
Morte Centauri:cecidit tremendæ
    Flamma Chimæræ:
Siue quos Eléa domum reducit
Palma cœleſteis,pugilémue,equúmue
Dicit:& centum potiore ſignis
    Munere donat:
Flebili ſponſæ iuuenémue raptum
Plorat:& uireis,animumq́;,moresq́;
Aureos deducit in aſtra:nigroq́;
    Inuidet Orco.
Multa Dircæum leuat aura cygnum,
Tendit Antoni quoties in altos
Nubium tractus:ego apis Matinæ
    More,modoq́;
Grata carpentis thyma per laborem
Plurimum circa nemus,uuidiq́;
Tyburis ripas operoſa paruus
    Carmina fingo.
Concines maiore poëta plectro
Cæſarem:quandoq; trahet feroceis
Per ſacrum cliuum merita decorus
    Fronde Sicambros:

Quo nihil maius, meliúsue terris
Fata donauere, boniq; diui,
Nec dabunt: quàmuis redeant in aurum
Tempora priscum.
Concines lætosq; dies, & urbis
Publicum ludum, super impetrato
Fortis Augusti reditu, forumq;
Litibus orbum.
Tum meæ, si quid loquar audiendum,
Vocis accedet bona pars: & ô Sol
Pulcher, ô laudande, canam recepto
Cæsare felix.
Tuq; dum procedis, iò triumphe,
Non semel dicemus iò triumphe,
Ciuitas omnis, dabimusq; diuis
Tura benignis.
Te decem tauri, totidemq; uaccæ,
Me tener soluet uitulus relicta
Matre, qui largis iuuenescit herbis
In mea uota,
Fronte curuatos imitatus igneis
Tertium lunæ referentis ortum,
Quà notam duxit, niueus uideri,
Cætera fuluus.

AD MELPOMENEN, NON POSSE
studio poëtico deditum alij rei uacare: hinc de laudibus deorum.

Ode

Ode III. Dicolos distrophos: ut, Sic te diua potens Cypri.

— — — ∪ ∪ — ∪ ∪

— — — ∪ ∪ — — ∪ ∪ — ∪ ∪

QVem tu Melpomene semel
Nascentem placido lumine uideris,
Illum non labor Isthmius
Clarabit pugilem: non equus impiger
Curru ducet Achaico
Victorem: neq; res bellica Deliis
Ornatum foliis ducem,
Quòd regum tumidas contuderit minas,
Ostendet Capitolio.
Sed quæ Tybur aquæ fertile perfluunt,
Et spissæ nemorum comæ,
Fingent Aeolio carmine nobilem.
Romæ principis urbium
Dignatur soboles inter amabileis
Vatum ponere me choros:
Et iam dente minùs mordeor inuido.
O' testudinis aureæ
Dulcem quæ strepitum Pieri temperas:
O' mutis quoq; piscibus
Donatura cygni, si libeat, sonum,
Totum muneris hoc tui est,
Quòd monstror digito prætereuntium
Romanæ fidicen lyræ:
Quòd spiro, & placeo, si placeo, tuum est.

DRVSI LAVDES.

Ode IIII. *Tricolos tetrastrophos:ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ — ∪
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

QValem ministrum fulminis alitem,
Cui rex deorum regnum in aueis uagas
Permisit, expertus fidelem
Iuppiter in Ganymede flauo:
Olim iuuentas, & patrius uigor
Nido laborum protulit inscium:
Verniq́;, iam nimbis remotis,
Insolitos docuere nisus
Venti pauentem: mox in ouilia
Demisit hostem uiuidus impetus:
Nunc in reluctanteis dracones
Egit amor dapis, atq; pugnæ:
Qualémue lætis caprea pascuis
Intenta, fuluæ matris ab ubere
Iam lacte depulsum leonem
Dente nouo peritura uidit:
Videre Rhæti bella sub Alpibus
Drusum gerentem Vindelici: quibus
Mos unde deductus per omne
Tempus Amazonia securi
Dextras obarmet, quærere distuli:

Nec

Nec scire fas est omnia. sed diu,
Lateq; uictrices cateruæ
Consilijs iuuenis reuictæ
Sensere, quid mens rite, quid indoles
Nutrita faustis sub penetralibus,
Poßet, quid Augusti paternus
In pueros animus Nerones.
Fortes creantur fortibus: & bonis
Est in iuuencis, est in equis patrum
Virtus: nec imbellem feroces
Progenerant aquilæ columbam.
Doctrina sed uim promouet insitam,
Rectiq; cultus pectora roborant:
Vtcunq; defecere mores,
Dedecorant bene nata culpæ.
Quid debeas ô Roma Neronibus,
Testis Metaurum flumen, & Hasdrubal
Deuictus, & pulcher fugatis
Ille dies Latio tenebris,
Qui primus alma risit adorea.
Dirus per urbeis Afer it Italas,
Ceu flamma per tedas, uel Eurus
Per Siculas equitauit undas:
Post hoc secundis usq; laboribus
Romana pubes creuit: & impio
Vastata Pœnorum tumultu
Fana deos habuere rectos:
Dixitq; tandem perfidus Annibal:

Cerui luporum præda rapacium
Sectamur ultro, quos opimus
Fallere & effugere est triumphus.
Gens quæ cremato fortis ab Ilio
Iactata Tuscis æquoribus sacra,
Natosq́;, maturosq́; patres,
Pertulit Ausonias ad urbes,
Duris ut ilex tonsa bipennibus
Nigræ feraci frondis in Algido
Per damna, per cædes, ab ipso
Ducit opes, animumq́; ferro.
Non Hydra secto corpore firmior
Vinci dolentem creuit in Herculem:
Monstrúmue summisere Colchi
Maius, Echioniæ'ue Thebæ.
Merses profundo, pulchrior euenit:
Luctere, multa proruet integrum
Cum laude uictorem, geretq;
Prælia coniugibus loquenda.
Carthagini iam non ego nuntios
Mittam superbos. occidit, óccidit
Spes omnis, & fortuna nostri
Nominis, Hasdrubale interempto.
Nil Claudiæ non efficiunt manus:
Quas & benigno numine Iuppiter
Defendit, & curæ sagaces
Expediunt per acuta bella,

AD AVGVSTVM, DIVTIVS IN *transmarinis prouincijs morantem.*

Ode v. *Dicolos tetrastrophos: ut, Scribêris Vario fortis, & hostium.*

-- -uu- -uu- u-

-- -uu- -uu- u-

-- -uu- -uu- uu

-- -uu- u-

Diuis orte bonis, optime Romulæ
Custos gentis, abes iam nimium diu:
Maturum reditum pollicitus patrum
Sancto concilio redi.
Lucem redde tuæ dux bone patriæ.
Instar ueris enim uultus ubi tuus
Affulsit populo, gratior it dies,
Et soles melius nitent.
Vt mater iuuenem, quem Notus inuido
Flatu Carpathij trans maris æquora
Cunctantem spatio longius annuo
Dulci detinet à domo,
Votis, ominibusq; & precibus uocat,
Curuo nec faciem littore dimouet:
Sic desiderijs icta fidelibus
Quærit patria Cæsarem.
Tutus bos etenim rura perambulat:
Nutrit rura Ceres, almaq; Faustitas.
Pacatum uolitant per mare nauitæ.
Culpari metuit fides.

Nullis polluitur casta domus stupris:
Mos, & lex maculosum edomuit nefas.
Laudantur simili prole puerperæ.
Culpam pœna premit comes.
Quis Parthum paueat? quis gelidum Scythen?
Quis, Germania quos horrida parturit
Fœtus, incolumi Cæsare? quis feræ
Bellum curet Iberiæ?
Condit quisq; diem collibus in suis,
Et uitem uiduas ducit ad arbores.
Hinc ad uina redit lætus: & alteris
Te mensis adhibet deum.
Te multa prece, te prosequitur mero
Diffuso pateris: & Laribus tuum
Miscet numen, uti Græcia Castoris,
Et magni memor Herculis.
Longas ô utinam dux bone ferias
Præstes Hesperiæ, dicimus integro
Sicci mane die: dicimus uuidi,
Cùm sol Oceano subest.

AD APOLLINEM ET DIANAM
carmen seculare.

Ode VI. *Dicolos tetrastrophos: ut, Iam satis terris niuis, atq; diræ.*

—∪ —— —∪∪ —∪ ——
—∪ —— —∪∪ —∪ —∪
—∪ —— —∪∪ —∪ ——
—∪∪ ——

DIue, quem proles Niobæa magnæ
Vindicem linguæ, Tytiosq; raptor
Sensit, & Troiæ propè uictor altæ
Phthius Achilles,
Cæteris maior, tibi miles impar:
Filius quamuis Thetidos marinæ
Dardanas turreis quateret tremenda
Cuspide pugnax.
Ille, mordaci uelut icta ferro
Pinus, aut impulsa cupreßus Euro,
Procidit latè, posuitq; collum
Puluere Teucro.
Ille non inclusus equo Mineruæ
Sacra mentito, malè feriatos
Troas, & lætam Priami choreis
Falleret aulam:
Sed palàm captis grauis, heu nefas, heu
Nescios fari pueros Achiuis
Vreret flammis etiam latenteis
Matris in aluo:
Ni tuis uictus, Venerisq; gratæ
Vocibus diuûm pater annuißet
Rebus Aeneæ potiore ductos
Alite muros.
Doctor argutæ fidicen Thaliæ
Phœbe, qui Xantho lauis amne crineis,
Dauniæ defende decus Camœnæ
Læuis Agyeu

Spiritum Phœbus mihi, Phœbus artem
Carminis, nomenq́; dedit poëtæ.
Virginum primæ, pueriq́; claris
Patribus orti,
Deliæ tutela deæ, fugaceis
Lyncas, & ceruos cohibentis arcu,
Lesbium seruate pedem, meiq́;
Pollicis ictum:
Rite Latonæ puerum canentes,
Rite crescentem face noctilucam,
Prosperam frugum, celeremq́; pronos
Voluere menseis.
Nupta iam dices, ego dijs amicum,
Seculo festas referente luces,
Reddidi carmen docilis modorum
Vatis Horati.

AD TORQVATVM, NOTANS PER *uerni temporis descriptionem rerum omnium uicißitudinem.*

Ode VII. *Dicolos distrophos. Primus quisq; uersus est Heroicus Hexameter Catalectic⁹: qualis, Laudabunt alij clarã Rhodon, aut Mytilenẽ: hoc modo,*

Diffu — gere ni -∪∪ ues rede -∪∪ unt iam — gramina -∪∪ campis —

Secundus quisq; est Dactylicus Archilochius dimeter Hypercatalecticus, constans duobus dactylis, & syllaba: hoc modo,

Arbori -∪∪ busque co -∪∪ mæ -

— —◡◡ —◡◡ — — —◡◡ —
—◡◡ —◡◡ —

DIffugêre niues: redeunt iam gramina campis,
Arboribusq́; comæ.
Mutat terra uices: & decreſcentia ripas
Flumina prætereunt.
Gratia cum Nymphis geminisq́; ſororibus audet
Ducere nuda choros.
Immortalia ne ſperes monet annus, & almum
Quæ rapit hora diem.
Frigora miteſcunt Zephyris: uer proterit æſtas
Interitura, ſimul
Pomifer Autumnus fruges effunderit: & mox
Bruma recurrit iners.
Damna tamen celeres reparant cœleſtia Lunæ:
Nos ubi decidimus,
Quò pius Aeneas, quò Tullus diues, & Ancus,
Puluis & umbra ſumus.
Quis ſcit, an adiĳciant hodiernæ craſtina ſummæ
Tempora Dĳ ſuperi?
Cuncta manus auidas fugient hæredis, amico
Quæ dederis animo.
Cùm ſemel occideris, & de te ſplendida Minos
Fecerit arbitria:
Non Torquate genus, non te facundia, non te
Reſtituet pietas.
Infernis neq; enim tenebris Diana pudicum
Liberat Hippolytum:

Nec

Nec lethæa ualet Theseus abrumpere charo
Vincula Perithoo.

AD MARTIVM CENSORINVM, NIHIL *eße, quod homines magis immortaleis reddere poßit, quàm carmina.*

Ode VIII. Monocolos: *ut, Mecœnas atauis edite regibus.*

— —∪∪— —∪∪— ∪—

Donarem pateras, grataq́; commodis
Censorine meis æra sodalibus:
Donarem tripodas, præmia fortium
Graiorum: neq; tu peßima munerum
Ferres: diuite me scilicet artium,
Quas aut Parrhasius protulit, aut Scopas,
Hic saxo, liquidis ille coloribus,
Solers nunc hominem ponere, nunc deum.
Sed non hæc mihi uis: non tibi talium
Res est, aut animus deliciarum egens.
Gaudes carminibus, carmina poßumus
Donare, & pretium dicere muneris
Non incisa notis marmora publicis,
Per quæ spiritus, & uita redit bonis
Post mortem ducibus: non celeres fugæ,
Reiectæq́; retrorsum Annibalis minæ,
Non incendia Carthaginis impiæ,
Eius, qui domita nomen ab Africa
Lucratus rediit, clarius indicant
Laudes, quàm Calabræ Pierides: neq;

Si chartæ sileant, quod bene feceris,
Mercedem tuleris. Quid foret Iliæ,
Mauortisq; puer, si taciturnitas
Obstaret meritis inuida Romuli?
Ereptum Stygijs fluctibus Aeacum
Virtus, & fauor, & lingua potentium
Vatum, diuitibus consecrat insulis.
Dignum laude uirum Musa uetat mori:
Cœlo Musa beat, sic Iouis interest
Optatis epulis impiger Hercules.
Clarum Tyndaridæ sidus ab infimis
Quassas eripiunt æquoribus rates,
Ornatus uiridi tempora pampino
Liber uota bonos ducit ad exitus.

AD M. LOLLIVM, AFFIRMANS *immortalia fore sua scripta.*

Ode IX. *Tricolos tetrastrophos: ut,* Vides ut al*ta stet niue candidum.*

— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ ∪ — ∪ ∪
— — ∪ — — — ∪ — —
— ∪ ∪ — ∪ ∪ — ∪ — —

NE fortè credas interitura, quæ
Longè sonantem natus ad Aufidum,
Non antè uulgatas per arteis
Verba loquor sociunda chordis.
Non si priores Mæonius tenet
Sedeis Homerus, Pindaricæ latent,

Ceæq;, & Alcæi minaces,
Steſichoriq; graues Camœnæ.
Nec, ſi quid olim luſit Anacreon,
Deleuit ætas. ſpirat adhuc [redacted]*,*
Viuuntq; commiſsi [redacted]
Aeoliæ fidibus puellæ.
Non ſola comptos arſit adulteri
Crineis, & aurum ueſtibus illitum
Mirata, regaleisq; cultus,
Et comites, Helene Lacæna:
Primúſue Teucer tela Cydonio
Direxit arcu: non ſemel Ilios
Vexata: non pugnauit ingens
Idomeneùs, Sthenelúſue ſolus.
Dicenda Muſis prælia: non ferox
Hector, uel acer Deiphobus graueis
Excepit ictus pro pudicis
Coniugibus, puerisq; primus.
Vixere fortes ante Agamemnona
Multi: ſed omnes illacrymabiles
Vrgentur, ignotiq; longa
Nocte: carent quia uate ſacro.
Paulum ſepultæ diſtat inertiæ
Celata uirtus. non ego te meis
Chartis inornatum ſileri,
Tótue tuos patiar labores
Impune Lolli carpere liuidas
Obliuiones. eſt animus tibi,

Rerumq́; prudens,& secundis
Temporibus,dubiysq́; rectus,
Vindex auaræ fraudis,& abstinens
Ducentis ad se cuncta pecuniæ,
Consulq́; non unius anni:
Sed quoties bonus,atq; fidus
Iudex honestum prætulit utili,&
Reiecit alto dona nocentium
Vultu:& per obstanteis cateruas
Explicuit sua uictor arma.
Non poßidentem multa,uocaueris
Rectè beatum:rectius occupat
Nomen beati,qui deorum
Muneribus sapienter uti,
Duramq; callet pauperiem pati,
Peiusq; letho flagitium timet:
Non ille pro charis amicis
Aut patria timidus perire.

[redacted]

Ode x. Monocolos: *ut, Tu ne quæsieris, scire nefas,quem mihi,quem tibi.*

–– –∪∪– –∪∪– –∪∪– ∪–

O [redacted]

Mus

[redacted]

AD [redacted], INVITANS EAM *ad lætitiam conuiuij exhibendi natali Mecœnatis.*

Ode XI. *Tricolos tetrastrophos: ut, Iam satis terris niuis, atq; diræ.*

–∪ –– –∪∪ –∪ –∪
–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪ –– –∪∪ –∪ ––
–∪∪ ––

Est mihi nonum superantis annum
Plenus Albani cadus: est in horto
[redacted] *nectendis apium coronis:*
Est hederæ uis
Multa, qua crineis religata fulges:
Ridet argento domus: ara castis
Vincta uerbenis, auet immolato
Spargier agno.
Cuncta festinat manus: huc, & illuc
Cursitant mistæ pueris puellæ:
Sordidum flammæ trepidant rotantes
Vertice fumum.
Vt tamen noris, quibus aduoceris
Gaudijs, Idus tibi sunt agendæ:
Qui dies mensem Veneris marinæ
Findit Aprilem:

Iure

Iure solennis mihi, sanctiorq́;
Penè natali proprio, quòd ex hac
Luce Mecœnas meus affluenteis
Ordinat annos.

[redacted]

AD VIRGILIVM NEGOTIATOREM, *inuitans eum ad conuiuia, quòd tempora ueris sitim adduxerint.*

Ode XII. Dicolos tetrastrophos: *ut, Scribêris Vario fortis, & hostium.*

– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ –
– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ –
– – – ∪ ∪ – – ∪ ∪ – ∪ –
– – – ∪ ∪ – ∪ –

IAm ueris comites, quæ mare temperant,
Impellunt animæ lintea Thraciæ:
Iam nec prata rigent, nec fluuij strepunt
Hyberna niue turgidi.
Nidum ponit, Itym flebiliter gemens,
Infelix auis, & Cecropiæ domus
Aeternum opprobrium, quòd male barbaras
Regum est ulta libidines.
Dicunt in tenero gramine pinguium
Custodes ouium carmina fistula:
Delectantq; deum, cui pecus, & nigri
Colles Arcadiæ placent.
Adduxere sitim tempora Virgili:
Sed presſum Calibus ducere Liberum
Si gestis, iuuenum nobilium cliens,
Nardo uina merebere.
Nardi paruus onyx eliciet cadum,
Qui nunc Sulpitijs accubat horreis,
Spes donare nouas largus, amaraq;
Curarum eluere efficax.
Ad quæ si properas gaudia, cum tua
Velox merce ueni. non ego te meis
Immunem meditor tingere poculis,
Plena diues ut in domo.
Verùm pone moras, & studium lucri:
Nigrorumq; memor, dùm licet, ignium
Misce stultitiam consilijs breuem:
Dulce est desipere in loco.

[redacted]

Ode XIII. *Tricolos tetrastrophos: ut, Quis multa gracilis te puer in rosa.*

-- -vv- -vv- v-

-- -vv- -vv- vv

-- -vv --

-- -vv- v-

[redacted]

[redacted]

AD AVGVSTVM, OSTENDENS NE-
que à Senatu, neq; à populo dignos illi
unquam pro meritis hono-
res reddi poſſe.

Ode XIIII. *Tricolos tetraſtrophos: ut, Vides ut alta ſtet niue candidum.*

— v— — —vv —vv
— v— — —vv —v—
— v— — v— v
—vv —vv —v —

QVæ cura patrum, quæ'ue Quiritium
Plenis honorum muneribus, tuas
Auguſte uirtutes in æuum
Per titulos, memoresq; faſtos
Aeternet? ô quà ſol habitabileis
Illuſtrat oras maxime principum,
Quem legis expertes Latinæ
Vindelici didicere nuper,
Quid Marte poſſes. milite nam tuo
Druſus Genaunos, implacidum genus,

Brennosq́; ueloceis, & arceis
Alpibus impositas tremendis,
Deiecit acer plus uice simplici.
Maior Neronum mox graue prælium
Commisit, immaneisq́; Rhœtos
Auspicijs pepulit secundis,
Spectandus in certamine Martio,
Deuota morti pectora liberæ
Quantis fatigaret ruinis:
Indomitas propè qualis undas
Exercet Auster, Pleïadum choro
Scindente nubeis: impiger hostium
Vexare turmas, & frementem
Mittere equum medios per igneis.
Sic tauriformis uoluitur Aufidus,
Qui regna Dauni perfluit Appuli:
Cùm sæuit, horrendamq́; cultis
Diluuiem minitatur agris:
Vt Barbarorum Claudius agmina
Ferrata uasto diruit impetu:
Primosq́;, & extremos metendo
Strauit humi sine clade uictor,
Te copias, te consilium, & tuos
Præbente diuos. nam tibi, quo die
Portus Alexandrea supplex,
Et uacuam patefecit aulam:
Fortuna lustro prospera tertio
Belli secundos reddidit exitus:

Laudemq́;, & optatum peractis
Imperijs decus arrogauit.
Te Cantaber non antè domabilis,
Medusq́;, & Indus, te profugus Scythes
Miratur, ô tutela præsens
Italiæ, dominæq́; Romæ.
Te fontium qui celat origines
Nilusq́;, & Ister, te rapidus Tigris,
Te belluosus qui remotis
Obstrepit Oceanus Britannis,
Te non pauentis funera Galliæ,
Duræq́; tellus audit Iberiæ,
Te cæde gaudentes Sicambri,
Compositis uenerantur armis.

AVGVSTI LAVDES.

Ode XV. *Tricolos tetrastrophos: ut, Vides ut alta stet niue candidum.*

— — ᴗ — — — ᴗ ᴗ — ᴗ —
— — ᴗ — — — ᴗ ᴗ — ᴗ —
— — ᴗ — — — ᴗ — ᴗ
— ᴗ ᴗ — ᴗ ᴗ — ᴗ — —

PHœbus uolentem prælia me loqui,
Victas & urbeis, increpuit lyra:
Ne parua Tyrrhenum per æquor
Vela darem. tua Cæsar ætas
Fruges & agris rettulit uberes,
Et signa nostro restituit Ioui
Direpta Parthorum superbis

Postibus: & uacuum duellis
Ianum Quirini clausit: & ordinem
Rectum, euaganti fræna licentiæ
Iniecit: amouitq; culpas:
Et ueteres reuocauit arteis:
Per quas Latinum nomen, & Italæ
Creuere uires, famaq;, & imperi
Porrecta maiestas ad ortum
Solis, ab Hesperio cubili.
Custode rerum Cæsare, non furor
Ciuilis, aut uis eximet otium,
Non ira, quæ procudit enseis,
Et miseras inimicat urbes.
Non qui profundum Danubium bibunt,
Edicta rumpent Iulia, non Getæ,
Non Seres, infidiue Persæ,
Non Tanain prope flumen orti.
Nosq; & profestis lucibus, & sacris
Inter iocosi munera Liberi
Cum prole, matronisq; nostris,
Rite deos prius apprecati,
Virtute functos more patrum duces,
Lydis remisto carmine tibijs,
Troiamq; & Anchisen, & almæ
Progeniem Veneris canemus.

Q. HORATII FLACCI EPODON LIBER.

AD MECOENATEM, EVNTEM *cum Augusto aduersum Antonium, & Cleopatram.*

Ode 1. Dicolos distrophos. *Primus quisq; uersus est Iambicus Hipponactius Trimeter Acatalectus, constans è sex iambis: recepto tamen in locis imparibus etiam spondeo: hoc modo,*

Ibis--libur v-nis in--ter al v-ta na v-uium v v

Secundus quisq; est Iambicus Archilochius Dimeter Acatalectus, constans quatuor iambis, recepto tamen in locis imparibus etiā spondeo, hoc modo: Ami v-ce pro v-pugna — cula v v

— v— — v— v— v v

v— v— — v v

IBIS Liburnis inter alta nauium
Amice propugnacula,
Paratus omne Cæsaris periculum
Subire Mecœnas tuo.
Quid nos, quib⁹ te uita sit superstite
Iucunda: si contrà, grauis?
Vtrúmne iußi persequemur otium
Non dulce, ni tecum simul?
An hunc laborem mente laturi, decet
Qua ferre non molleis uiros?

Feremus: & te uel per Alpium iuga,
Inhospitalem & Caucasum,
Vel occidentis usq; ad ultimum sinum
Forti sequemur pectore.
Roges, tuum labore quid iuuem meo
Imbellis, ac firmus parum.
Comes minore sum futurus in metu,
Qui maior absenteis habet.
Vt aßidens implumibus pullis auis
Serpentium allapsus timet
Magis relictis: non, ut adsit, auxili
Latura plus præsentibus.
Libenter hoc, & omne militabitur
Bellum in tuæ spem gratiæ:
Non ut iuuencis illigata pluribus
Aratra nitantur meis:
Pecúsue Calabris ante sidus feruidum
Lucana mutet pascua:
Nec ut superni uilla candens Tusculi
Circæa tangat mœnia.
Satis, superq́; me benignitas tua
Ditauit. haud parauero,
Quod, aut auarus, ut Chremes, terra premam,
Discinctus aut perdam ut nepos.

VITAE RVSTICAE LAVDES.

Ode 11. Dicolos tetrastrophos: ut, Ibis Liburnis inter alta nauium.

v– v– v– v– v– v–
–– v– –– vv

Beatus

BEatus ille, qui procul negotijs,
Vt prisca gens mortalium,
Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni fœnore.
Nec excitatur claßico miles truci:
Nec horret iratum mare.
Forumq́; uitat, & superba ciuium
Potentiorum limina.
Ergo aut adulta uitium propagine
Altas maritat populos:
Aut in reducta ualle mugientium
Prospectat erranteis greges:
Inutileisq́; falce ramos amputans,
Feliciores inserit:
Aut preßa puris mella condit amphoris,
Aut tondet infirmas oueis.
Vel cùm decorum mitibus pomis caput
Autumnus aruis extulit:
Vt gaudet insitiua decerpens pyra,
Certantem & uuam purpuræ:
Qua muneretur te [redacted]*, & te pater*
Syluane tutor finium!
Libet iacere modò sub antiqua ilice,
Modò in tenaci gramine.
Labuntur altis interim ripis aquæ:
Queruntur in syluis aues:
Fontesq́; lymphis obstrepunt manantibus:
Somnos quod inuitet leueis.

At cùm tonantis annus hybernus Iouis
Imbreis, niueisq́; comparat:
Aut trudit acreis hinc & hinc multa cane
Apros in obstanteis plagas:
Aut amite leui rara tendit retia,
Turdis edacibus dolos:
Pauidumq́; leporem, & aduenam laqueo gruem
Iucunda captat præmia.
Quis non malorum, quas [redacted] curas habet,
Hæc inter obliuiscitur?
Quòd si pudica mulier in partem iuuet
Domum, atq; dulceis liberos,
Sabina qualis, aut perusta solibus
Pernicis uxor Appuli,
Sacrum uetustis extruat lignis focum
Laßi sub aduentum uiri:
Claudensq́; textis cratibus lætum pecus,
Distenta siccet ubera:
Et horna dulci uina promens dolio
Dapes ineptas apparet:
Non me Lucrina iuuerint conchylia,
Magísue rhombus, aut scari,
Si quos Eois intonata fluctibus
Hyems ad hoc uertat mare.
Non Afra auis descendat in uentrem meum,
Non Attagen Ionicus
Iucundior, quam lecta de pinguißimis
Oliua ramis arborum,

Aut herba lapathi prata amantis, & graui
Maluæ salubres corpori,
Vel agna festis cæsa Terminalibus,
Vel hœdus ereptus lupo.
Has inter epulas, ut iuuat pastas oueis
Videre properanteis domum.
Videre fessos uomerem inuersum boues
Collo trahenteis languido:
Positosq; uernas, ditis examen domus,
Circum renidenteis lareis!
Hæc ubi loquutus fœnerator Alphius,
Iam iam futurus rusticus,
Omnem relegit Idibus pecuniam,
Quærit Calendis ponere.

AD MECOENATEM, ALLIVM DETESTANS.

Ode III. *Dicolos distrophos: ut, Ibis Liburnis inter alta nauium.*

⏑– ⏑– –– ⏑– ⏑– ⏑–
⏑– ⏑– –– ⏑⏑

PArentis olim si quis impia manu
Senile guttur fregerit:
Edat cicutis allium nocentius.
O' dura messorum ilia.
Quid hoc ueneni sæuit in præcordijs?
Num uiperinus his cruor
Incoctus herbis me fefellit? an malas
Canidia tractauit dapes?

Vt Argonautas præter omneis candidum
Medea mirata eſt ducem:
Ignota tauris illigaturum iuga
Perunxit hoc Iaſonem:
Hoc delibutis ulta donis pellicem,
Serpente fugit alite.
Nec tantus unquam ſiderum inſedit uapor
Siticuloſæ Apuliæ:
Nec munus humeris efficacis Herculis
Inarſit æſtuoſius.
At ſi quid unquam tale concupiueris
Iocoſe Mecœnas, precor
Manum [redacted] *ſuauio opponat tuo,*
Extrema & in [redacted].

IN MENAM LIBERTVM POMPEII MAGNI.

Ode IIII. *Dicolos diſtrophos: ut, Ibis Liburnis inter alta nauium.*

υ– υ– –– υ– –– υυ

–– υ– –– υ–

L*Vpis, & agnis quanta ſortitò obtigit,*
Tecum mihi diſcordia eſt,
Ibericis peruſte funibus latus,
Et crura dura compede.
Licet ſuperbus ambules pecunia:
Fortuna non mutat genus.
Vidésne ſacram metiente te uiam
Cum bis ter ulnarum toga,

Vt ora uertat huc & huc euntium
    Liberrima indignatio?
Sectus flagellis hic triumuiralibus
    Præconis ad fastidium,
Arat Falerni mille fundi iugera,
    Et Appiam mannis terit:
Sedilibusq; magnus in primis eques
    Othone contempto sedet.
Quid attinet tot ora nauium graui
    Rostrata duci pondere
Contra latrones,atq; seruilem manum,
    Hoc hoc tribuno militum?

IN CANIDIAM VENEFICAM.

Ode v. Dicolos distrophos:ut,Ibis Liburnis inter alta nauium.   v– v– –– v––– vv
–– v– –– vv

AT ô deorum,quisquis in cœlo regis
    Terras,& humanum genus,
Quid iste fert tumultus? aut quid omnium
    Vultus in unum me truces?
Per liberos te,si uocata partubus
    Lucina ueris affuit,
Per hoc inane purpuræ decus precor,
    Per improbaturum hæc Iouem:
Quid,ut nouerca,me intueris? aut uti
    Petita ferro bellua?
Vt hæc trementi questus ore constitit
    Insignibus raptis puer,

Impube corpus, quale poßet impia
Mollire Thracum pectora:
Canidia breuibus implicata uiperis
Crineis, & incomptum caput,
Iubet ſepulcris caprificos erutas,
Iubet cupreßus funebreis,
Et uncta turpis oua ranæ ſanguine,
Plumamq; nocturnæ ſtrigis,
Herbasq;, quas & Colchos, atq; Iberia
Mittit uenenorum ferax,
Et oßa ab ore rapta ieiunæ canis,
Flammis aduri Colchicis.
At expedita Sagana per totam domum
Spargens auernaleis aquas,
Horret capillis ut marinus aſperis
Echinus, aut currens aper.
Abacta nulla Veia conſcientia,
Ligonibus duris humum
Exhauriebat, ingemens laboribus:
Quò poßet infoßus puer
Longo die bis, térue mutatæ dapis
Inemori ſpectaculo:
Cùm promineret ore, quantum extant aquæ
Suſpenſa mento corpora:
Exerta uti medulla, & aridum iecur,
Amoris [redacted] *eßet poculum:*
Interminato cùm ſemel fixæ cibo
Intabuißent pupulæ.

Non

Non defuiße [redacted] *Crimini nefario.*
Ariminensem Foliam
Et otiosa credidit Neapolis,
Et omne uicinum oppidum:
Quæ sidera excantata uoce Theßala,
Lunamq; cœlo deripit.
Hîc irresectum sæua dente liuido
Canidia rodens pollicem,
Quid dixit! aut quid tacuit! ô rebus meis
Non infideles arbitræ
Nox, & Diana, quæ silentium regis,
Arcana cùm fiunt sacra:
Nunc nunc adeste, nunc in hostileis domos
Iram, atq; numen uertite.
Formidolosis dum latent syluis feræ
Dulci sopore languidæ:
Senem, quod omnes rideant, adulterum
Latrent suburranæ canes,
Nardo perunctum: quale non perfectius
Meæ laborarunt manus.
Quid accidit? cur dira barbaræ minus
Venena Medeæ ualent:
Quibus superba fugit ulta pellicem
Magni Creontis filiam:
Cùm palla, tabo munus imbutum, nouam
Incendio nuptam abstulit?
Atqui nec herba, nec latens in asperis
Radix fefellit me locis.

Indorm

Indormit unctis omnium cubilibus
Obliuione pellicum.
Ah, ah, solutus ambulat ueneficæ
Scientioris carmine.
Non usitatis Vare potionibus
Ô multa fleturum caput,
[redacted]
Sub hæc puer, iam non, ut antè, mollibus
Lenire uerbis impias:
Sed dubius unde rumperet silentium,
Misit Thyesteas preces.
Venena, magnum fas, nefasq;, non ualent
Conuertere humanam uicem.
Diris agam uos: dira detestatio
Nulla expiatur uictima.
Quin ubi perire iussus expirauero,
Nocturnus occurram furor,
Petamq; uultus umbra curuis unguibus:
Quæ uis deorum est manium:
Et inquietis assidens præcordijs,
Pauore somnos auferam.

Vos

Vos turba uicatim hinc, & hinc saxis potens
  Contundet obscœnas anus.
Pòst insepulta membra different lupi,
  Et Exquilinæ alites.
Neq; hoc, parentes heu mihi superstites,
  Effugerit spectaculum.

IN MALEDICVM POETAM QVENDAM.

Ode VI. Dicolos distrophos: ut, Ibis Liburnis inter alta nauium.

υ– υ– –– υ– –– υυ

–– υ– –– υ–

QVid immerenteis hospites uexas canis
  Ignauus aduersum lupos?
Quin huc inaneis, si potes, uertis minas,
  Et me remorsurum petis?
Nam qualis aut Molossus, aut fuluus Lacon,
  Amica uis pastoribus,
Agam per altas aure sublata niueis,
  Quæcunq; præcedet fera.
Tu cùm timenda uoce complesti nemus,
  Proiectum odoraris cibum.
Caue, caue: namq; in malos asperrimus
  Parata tollo cornua.
Qualis Lycambe spretus infido gener,
  Aut acer hostis Bubalo.
An si quis atro dente me petiuerit,
  Inultus ut flebo puer?

IN BELLVM CIVILE, GESTVM
contra Brutum, & Caßium.

Ode VII. Dicolos distrophos: ut, Ibis Liburnis *inter alta nauium.*

— — ∪ — — ∪ ∪ ∪ — — — ∪ —
— — ∪ — — — ∪ —

QVò quò scelesti ruitis? aut cur dexteris
  Aptantur enses conditi?
Parúmne campis, atq; Neptuno super-
  Fusum est Latini sanguinis?
Non ut superbas inuidæ Carthaginis
  Romanus arceis ureret,
Intactus aut Britannus ut descenderet
  Sacra catenatus uia:
Sed ut, secundum uota Parthorum, sua
  Vrbs hæc periret dextera.
Neq; hic lupis mos, nec fuit leonibus
  Vnquam, nisi in dispar, feris.
Furórne cæcus, an rapit uis acrior?
  An culpa? responsum date.
Tacent, & ora pallor albus inficit,
  Mentesq; perculsæ stupent.
Sic est, acerba fata Romanos agunt,
  Scelusq; fraternæ necis,
Vt immerentis fluxit in terram Remi
  Sacer nepotibus cruor.

[redacted]

NOSAM.

Ode VIII. Dicolos distrophos: ut, *Ibis Liburnis inter alta nauium.*

⏑– ⏑– –– ⏑– –– ⏑–
–– ⏑– –– ⏑–

R[redacted]

DE BELLO ACTIACO, QVOD CVM *Antonio, & Cleopatra à Cæsare Augusto gestum est.*

Ode IX. *Dicolos distrophos: ut, Ibis Liburnis inter alta nauium.*

— ∪ — — ∪ — — ∪ —
— ∪ — — ∪ ∪

QVando repostum Cæcubum ad festas dapes
Victore lætus Cæsare,
Tecum sub alta (sic Ioui gratum) domo
Beate Mecœnas bibam,
Sonante mistum tibijs carmen lyra,
Hac Dorium, illis Barbarum?
Vt nuper, actus cùm freto Neptunius
Dux fugit ustis nauibus,
Minatus urbi uincla, quæ detraxerat
Seruis amicus perfidis.
Romanus (eheu posteri negabitis)
Emancipatus fœminæ
Fert uallum, & arma miles, & spadonibus
Seruire rugosis potest:
Interq; signa turpe militaria
Sol aspicit conopeum.
Ad hunc frementeis uerterunt bis mille equos
Galli canentes Cæsarem:
Hostiliumq; nauium portu latent
Puppes sinistrorsum sitæ.
Iò triumphe, tu moraris aureos

Currus, & intactas boues.
Iò triumphe, nec Iugurthino parem
Bello reportasti ducem,
Neq; Africano, cui super Carthaginem
Virtus sepulcrum condidit.
Terra, mariq; uictus hostis, punico
Lugubre mutauit sagum:
Aut ille centum nobilem Cretam urbibus
Ventis iturus non suis,
Exercitatas aut petit Syrteis Noto,
Aut fertur incerto mari.
Capaciores affer huc puer scyphos
Et Chia uina, aut Lesbia:
Vel quod fluentem nauseam coërceat,
Metire nobis Caecubum:
Curam, metumq; Caesaris rerum, iuuat
Dulci Lyaeo soluere.

IN MEVIVVM POETAM.

Ode x. Dicolos distrophos: ut, Ibis Liburnis inter alta nauium.

υ– υ– υ– υ– υ– υυ

υ– υ– –– υυ

MAla soluta nauis exit alite
Ferens olentem Meuium.
Vt horridis utrunq; uerberes latus
Auster memento fluctibus.
Niger rudentes Eurus inuerso mari,
Fractosq; remos differat.

Inſurgat Aquilo, quantus altis montibus
Frangit trementeis ilices.
Nec ſidus atra nocte amicum appareat,
Qua triſtis Orion cadit.
Quietiore nec feratur æquore,
Quàm Graia uictorum manus:
Cùm Pallas uſto uertit iram ab Ilio
In impiam Aiacis ratem.
O' quantus inſtat nauitis ſudor tuis,
Tibiq; pallor luteus,
Et illa non uirilis eiulatio,
Preces & auerſum ad Iouem:
Ionius udo cùm remugiens ſinus
Noto carinam ruperit!
Opima quòd ſi præda c[redacted]littore Curuo littore
Porrecta mergos i[redacted]t, iuuerit,
~~Libidinoſus~~ immolab[redacted]r caper,
Et agna tempeſtatibus.

[redacted]

[redacted]

Ode XI. Dicolos diſtrophos. Primus q́ſq; uerſus eſt Iambicus Hipponactius Trimeter Acatalectus, qualis ille, Ibis Liburnis iter alta nauiū: hoc modo,

Pecti--nihil∪-me ſi---cut an∪-tea∪- iuuat∪∪

Secundus uerò quiſq; eſt Sapphicus, conſtans è Penthemimere Heroica & Dimetro Iambico, id eſt, è duobus dactylis, & ſyllaba: deinde è quatuor

iam

iambis: recepto tamen in locis imparibus etiam ſpondeo:hoc modo,

Scribere-⏑ ⏑uerſicu-⏑ ⏑los-amo⏑-re per⏑-culſum --graui ⏑-

-- ⏑- -- ⏑- ⏑- ⏑⏑

-⏑⏑ -⏑⏑ - ⏑- ⏑- -- ⏑-

[redacted]

[redacted]

Ode XII. Dicolos distrophos: ut, *Laudabūt alij claram Rhodon, aut Mytilenen.*

–∪∪ –∪∪ — — –∪∪ —

–∪∪ –∪∪ –∪∪ —

[redacted]

[redacted]

AD AMICOS, VT PLVVIO AERE, *quò aliud facere non poßunt, poculis indulgeant.*

Ode XIII. *Dicolos distrophos, Primus quisque uersus est* Heroicus Hexameter *Catalecticus, qualis ille, Laudabunt alij claram Rhodon, aut Mytilenen: hoc modo,*

Horrida -vv tempe -- stas cœ -- lum con --
traxit & -vv imbreis --

Secundus uerò quisque est Archilochius, *constans Dimetro iambico, & penthemimeri heroica, id est, è quatuor iambis, recepto tamen in locis imparibus etiam spondeo: deinde è duobus dactylis, & syllaba: hoc modo,*

Niues v- *quę de* v- *ducunt*-- Iouem v- *nunc*
mare -vv nunc sylű -vv æ -

-vv -- -- -- -vv --
v- v- v- v- -vv -vv -

Horrida tẽpestas cœlũ contraxit, & imbres
Niuesq; deducũt Iouẽ: nunc mare, nunc syluæ
Threicio Aquilone sonant. rapiamus amici
  Occasionem de die: dumq; uirent genua,
Et decet, obducta soluatur fronte senectus.
  Tu uina Torquato moue Consule presa meo.
Cætera mitte loqui. deus hæc fortaße benigna
  Reducet in sedem uice. nunc & Achæmenia
Perfundi nardo iuuat, & fide Cyllenéa
  Leuare diris pectora sollicitudinibus:
Nobilis ut grandi cecinit Centaurus alumno:
  Inuicte mortalis dea nate puer Thetide,
Te manet Asaraci tellus: quam frigida parui
  Findunt Scamãdri flumina, lubricus et Simois:
Vnde tibi reditum certum sub tegmine Parcæ
  Rupere: nec mater domum cærula te reuehet.
Illic omne malum uino, cantuq; leuato
  Deformis ægrimoniæ, & dulcibus alloquijs.

AD MECOENATEM, IDEO COEPTOS
Iambos non absoluere: [redacted]
[redacted].

Ode XIIII. Dicolos distrophos. Primus quisq; uersus est, qualis, Laudabunt alij claram Rhodon, aut Mytilenen.

Mollis in-⏑⏑ ertia-⏑⏑ cur tan--tam dif--fu-
  derit-⏑⏑ imis-- Archi.

Secundus autem quisq; est Iambicus [redacted]lochius
  Dimeter Acatalectus, qualis ille, Amice propu-
    gnacula,

gnacula, hoc modo:

Obli -- uio ∪ – nem sen -- sibus ∪ ∪

–∪∪ –∪∪ –– –– –∪∪ ––

–– ∪– –– ∪∪

M [redacted]

Ode XV. *Dicolos distrophos: ut, Mollis inertia cur tantam diffuderit imis.*

–∪∪ –– –– –– –∪∪ ––

–– ∪– ∪– ∪∪

N [redacted]

[redacted]

Sic pecore ex multa dives tellure licebit,

[redacted]

QVERITVR BELLIS CIVILIBVS
nullum imponi finem.

Ode XVI. Dicolos distrophos. *Primus quisque uersus est* Heroicus Hexameter*:hoc modo,*

Altera -∪∪ *iam teri* -∪∪ *tur bel* -- *lis ci* -- *ui-*
libus -∪∪ *ætas* --

Secun

Secundus uero quisq; est Iambicus Hipponactius Trimeter: qualis ille, Ibis Liburnis inter alta nauiū. Quāquam in hac oda secūdus quisq; uersus cōstat è solis iābis: quod semel tantū legitur fecisse Horatius. Quamobrē uersus ille, Eamus omnes execrata ciuitas, sic est legendus: Eamus omnis execrata ciuitas. Quod & Porphyrioni placet, ut sit figurata loquutio, Eamus omnis ciuitas execrata hæc, & quæ poterūt reditus abscindere dulces. Sūt enim omnes Iābi: hoc modo,

Suis ᴗ–et i ᴗ–psa Ro ᴗ–ma ui ᴗ–ribus ᴗ–ruit ᴗ

–ᴗᴗ –ᴗᴗ –– –– –ᴗᴗ –– ...

ᴗ– ᴗ– ᴗ– ᴗ– ᴗ– ᴗᴗ

Altera iam teritur bellis ciuilibus ætas:
Suis & ipsa Roma uiribus ruit.
Quam neq; finitimi ualuerunt perdere Marsi,
Minacis aut Hetrusca Porsenæ manus,
Aemula nec uirtus Capuæ, nec Spartacus acer,
Nouisq; rebus infidelis Allobrox,
Nec fera cærulea domuit Germania pube,
Parentibusq; abominatus Annibal:
Impia perdemus deuoti sanguinis ætas:
Ferisq; rursus occupabitur solum.
Barbarus heu cineres insistet uictor: & urbem
Eques sonante uerberabit ungula,
Quæq; carent uentis, & solibus, ossa Quirini,
Nefas uidere, dissipabit insolens.
Forte quid expediat, communiter, aut melior pars

Malis carere quæritis laboribus.
Nulla sit hac potior sententia:Phocæorum
Velut profugit execrata ciuitas:
Agros,atq; lareis proprios,habitandaq; fana
Apris reliquit,& rapacibus lupis:
Ire,pedes quocunq; ferunt,quocunq; per undas
Notus uocabit,aut proteruus Africus.
Sic placet?an melius quis habet suadere?secunda
Ratem occupare quid moramur alite?
Sed iuremus in hæc,simul imis saxa renarint
Vadis leuata,ne redire sit nefas:
Neu conuersa domum pigeat dare lintea,quando
Padus Matina lauerit cacumina:
In mare seu celsus procurrerit Apenninus:
Nouaq; monstra iunxerit [redacted]
Mirus amor,iuuet ut tigreis [redacted] *ceruis,*
[redacted] *& columba miluio:*
Credula nec flauos timeant armenta leones,
Ametq; salsa læuis hircus æquora.
Hæc,& quæ poterunt reditus abscindere dulceis,
Eamus omnis execrata ciuitas,
Aut pars indocili melior grege:mollis,& expes
Innominata perprimat cubilia.
Vos,quibus est uirtus,muliebrem tollite luctum:
Hetrusca præter & uolate littora.
Nos manet Oceanus circumuagus:arua,beata
Petamus arua,diuites & insulas:
Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis,

Et

Et imputata floret usq; uinea,
Germinat & nunquam fallentis termes oliuæ,
Suamq; pulla ficus ornat arborem.
Mella caua manant ex ilice, montibus altis
Leuis crepante lympha desilit pede.
Illic iniußu ueniunt ad mulctra capellæ:
Refertq; tenta grex amicus ubera:
Nec uespertinus circum gemit ursus ouile:
Nec intumescit alta uiperis humus.
Pluraq; felices mirabimur: ut neq; largis
Aquosus Eurus arua radat imbribus:
Pinguia nec siccis urantur semina glebis,
Vtrunq; rege temperante cœlitum.
Non huc Argoo contendit remige pinus,
Neq; impudica Colchis intulit pedem:
Non huc Sidonij torserunt cornua nautæ,
Laboriosa nec cohors Vlyßei.
Nulla nocent pecori contagia: nullius astri
Gregem æstuosa torret impotentia.
Iuppiter illa piæ secreuit littora genti,
Vt inquinauit ære tempus aureum.
Aere, dehinc ferro durauit secula, quorum
Pijs secunda uate me datur fuga.

ROGAT CANIDIAM MAGAM, *ut sibi parcat.*

Ode XVII. *Monocolos. Sunt enim omnes uersus Iābici Hipponactei Trimetri Acatalecti: qualis illa, Ibis Liburnis inter alta nauium: hoc modo.*

Iam

Iamiam ef--fica⌣-ci do -- manus ⌣-scien⌣-tiæ⌣-
Supplex -- & o⌣-ro re-- gna per ⌣-Proser--pinæ⌣-

-- ⌣- -- ⌣- ⌣- ⌣-
-- ⌣- -- ⌣- -- ⌣-

IAmiam efficaci do manus scientiæ
Supplex, & oro regna per Proserpinæ,
Per & Dianæ non mouenda numina,
Per atq; libros carminum ualentium
Refixa cœlo deuocare sidera,
Canidia parce uocibus tandem sacris,
Citumq; retro solue, solue turbinem.
Mouit nepotem Telephus Nereium:
In quem superbus ordinarat agmina
Mysorum, & in quem tela acuta torserat.
Vnxere matres Iliæ addictum feris
Alitibus atq; canibus homicidam Hectorem:
Postquàm relictis mœnibus rex procidit
Heu peruicacis ad pedes Achillei.
Setosa duris exuere pellibus
Laboriosi remiges Vlyssei
Volente Circe membra: tunc mens, & sonus
Relapsus, atq; notus in uultus honor.
Dedi satis, superq; pœnarum tibi,
Amata nautis multum, & institoribus.
Fugit iuuentas, & uerecundus color
Reliquit ossa pelle amicta lurida:

Tuis

Tuis capillus albus est odoribus:
Nullum à labore me reclinat otium:
Vrget diem nox, & dies noctem: neq; est
Leuare tenta spiritu præcordia.
Ergo [redacted] *uincor ut credam miser*
Sabella pectus increpare carmina:
Caputq; Marsa dissilire Nænia.
Quid amplius uis? ô mare, & terra, [redacted]:
Quantum neq; atro delibutus Hercules
Nessi cruore, nec Sicana feruida
Vrens in Aetna flamma. tu donec cinis
Iniuriosis aridus uentis ferar,
Cales uenenis officina Colchicis.
Quæ finis? aut quod me manet stipendium?
Effare: iussas cum fide pœnas luam,
Paratus expiare, seu poposceris
Centum iuuencos, siue mendaci lyra
Voles sonari: tu pudica, tu proba,
Perambulabis astra sidus aureum.
Infamis Helenæ Castor offensus uice,
Fraterq; magni Castoris, uicti prece
Adempta uati reddidere lumina.
Et tu (potes nam) solue me dementia,
O nec paternis obsoleta sordibus,
Nec in sepulcris pauperum prudens anus
Nouendialeis dissipare pulueres.
Tibi hospitale pectus, & puræ manus:
[redacted]

[redacted]

CANIDIA RESPONDENS INDVcitur eodem carmine.

Quid obseratis auribus fundis preces?
Non saxa nudis surdiora nauitis
Neptunus alto tundit Hybernus salo.
Inultus ut tu riseris Cocytia
Vulgata, sacrum [redacted]? Ditis & Proserpinæ
Et Exquilini Pontifex uenefici
Impunè ut urbem nomine impleris meo?
Quid proderit ditasse Pelignas anus?
Velociúsue miscuisse toxicum:
Si tardiora fata te uotis manent?
Ingrata misero uita ducenda est in hoc,
Nouis ut usq; suppetas doloribus.
Optat quietem Pelopis infidus pater
Egens benignæ Tantalus semper dapis:
Optat Prometheus obligatus aliti:
Optat supremo collocare Sisyphus
In monte saxum: sed uetant leges Iouis.
Voles modò altis desilire turribus,
Modò ense pectus Norico recludere:
Frustráq; uincla gutturi innectes tuo,
Fastidiosa tristis ægrimoniæ.
Vectabor humeris tunc ego inimicis eques:
Meæq; terra cedet insolentiæ.
An quæ mouere cereas imagines,

Vt ipse nosti curiosus, & polo
Deripere Lunam uocibus possum meis,
Possum crematos excitare mortuos,
[redacted] *temperare poculum,*
Plorem artis in te nil habentis exitum?

Q. HORATII FLACCI CARMEN *Seculare, ad deos pro imperio Romano.*

Ode Dicolos tetrastrophos, *qualis illa, Iam satis terris: hoc modo,*

–u – – –uu –u –u
–u – – –uu –u – –
–u – – –uu –u –u
–uu – –

PHœbe, syluarumq; potens Diana,
Lucidum cœli decus, ô colendi
Semper, & culti, date quæ precamur
Tempore sacro:
Quo Sibyllini monuere uersus,
Virgines lectas, pucrosq; castos
Dijs, quibus septem placuere colles,
Dicere carmen.
Alme Sol, curru nitido diem qui
Promis, & celas, aliusq; & idem
Nasceris, possis nihil urbe Roma
Visere maius.
Rite maturos aperire partus

Lenis Ilithyia, tuere matres:
Siue tu Lucina probas uocari,
Seu genitalis.
Diua producas sobolem, patrumq;
Prosperes decreta super iugandis
Fœminis, prolisq; nouæ feraci
Lege marita:
Certus ut denos decies per annos
Orbis & cantus, referatq; ludos,
Ter die claro, totiesq; grata
Nocte frequenteis.
Vosq; ueraces cecinisse Parcæ,
Quod semel dictum est, stabilisq; rerum
Terminus seruat, bona iam peractis
Iungite fata.
Fertilis frugum, pecorisq; tellus
Spicea donet Cererem corona:
Nutriant fœtus & aquæ salubreis,
Et Iouis auræ.
Condito mitis placidusq; telo,
Supplices audi pueros Apollo:
Siderum regina bicornis audi
Luna puellas.
Roma si uestrum est opus, Iliæq;
Littus Hetruscum tenuere turmæ,
Iussa pars mutare lareis, & urbem
Sospite cursu:
Cui per ardentem sine fraude Troiam

Castus Aeneas patriæ superstes
Liberum muniuit iter daturus
Plura relictis.
Dij probos mores docili iuuentæ,
Dij senectuti placidæ quietem,
Romulæ genti date, remq; prolemq;,
Et decus omne.
Quiq; uos bobus ueneratur albis
Clarus Anchisæ, Venerisq; sanguis,
Imperet bellante prior, iacentem
Lenis in hostem.
Iam mari, terraq; manus potenteis
Medus, Albanasq; timet secureis:
Iam Scythæ responsa petunt superbi
Nuper, & Indi:
Iam fides, & pax, & honor, pudorq;
Priscus, & neglecta redire uirtus
Audet: apparetq; beata pleno
Copia cornu.
Augur, & fulgente decorus arcu
Phœbus, acceptusq; nouem Camœnis,
Qui salutari leuat arte fessos
Corporis artus:
Si Palatinas uidet æquus arceis,
Remq; Romanam, Latiumq; felix:
Alterum in lustrum, meliusq; semper
Proroget æuum.
Quæq; Auentinum tenet, Algidumq;

Quindecim Diana preces uirorum
Curet, & uotis puerorum amicas
Applicet aureis.
Hæc Iouem sentire, deosq; cunctos,
Spem bonam, certamq; domum reporto,
Doctus, & Phœbi chorus, & Dianæ
Dicere laudes.

Q. HOR

Q. HORATII

FLACCI EPISTOLARUM LIBER PRIMUS.

AD MECOENATEM.

PRIMA *dicte mihi, summa dicende Camœna,*
Spectatum satis, & donatum iam rude, quæris
Mecœnas iterum antiquo me includere ludo.
Non eadem est ætas, non mens. Veianius, armis
Herculis ad postem fixis, latet abditus agro:
Ne populum extrema toties exoret arena.
Est mihi, purgatam crebrò qui personet aurem:
Solue senescentem maturè sanus equum, ne
Peccet ad extremum ridendus, & ilia ducat.
Nunc itaq; & uersus, & cætera ludicra pono:
Quid uerũ, atq; decẽs, curo, & rogo: et oĩs in hoc sũ:
Condo, & compono, quæ mox depromere possim.
Ac ne fortè roges, quo me duce, quo lare tuter:
Nullius addictus iurare in uerba magistri,
Quo me cunq; rapit tempestas, deferor hospes.
Nunc agilis fio, & uersor ciuilibus undis
Virtutis ueræ custos, rigidusq; satelles:
Nunc in Aristippi furtim præcepta relabor:
Et mihi res, non me rebus, submittere conor.

Vt nox longa, quibus [redacted], diesq;
Longa uidetur opus debentibus: ut piget annus
Pupillis, quos dura premit custodia matrum:
Sic mihi tarda fluunt, ingrataq; tēpora, quæ spem
Consiliumq; morantur agendi gnauiter id, quod
Aequè pauperibus prodest, locupletibus æquè,
Aequè neglectum pueris, senibusq; nocebit.
Restat, ut his ego me ipse regā, solerq; elementis.
Non possis oculo quantum contendere Lynceùs,
Non tamen idcirco contemnas lippus inungi:
Nec quia desperes inuicti membra Glyconis,
Nodosa corpus nolis prohibere chiragra.
Est quôdam prodire tenus, si non datur ultrà.
Feruet auaritia, miseraq; cupidine pectus?
Sunt uerba & uoces, quibus hunc lenire dolorem
Possis, & magnam morbi deponere partem.
Laudis amore tumes? sunt certa piacula, quæ te
Ter purè lecto poterunt recreare libello.
Inuidus, iracundus, iners, uinosus, [redacted]
Nemo adeo ferus est, ut non mitescere possit:
Si modò culturæ patientem commodet aurem.
Virtus est, uitium fugere, & sapientia prima,
Stultitia caruisse. Vides, quæ maxima credis
Esse mala, exiguum censum, turpemq; repulsam
Quanto deuites animi capitisq; labore.
Impiger extremos curris mercator ad Indos,
Per mare pauperiem fugiens, per saxa, per igneis.
Ne cures ea, quæ stultè miraris & optas:

Discere, & audire, & meliori credere non uis.
Quis circum pagos, & circum compita pugnax,
Magna coronari contemnat Olympia, cui spes,
Cui sit conditio dulcis sine puluere palmæ?
Vilius argentum est auro, uirtutibus aurum.
O' ciues, ciues, quærenda pecunia primùm est:
Virtus post nummos. hæc Ianus summus ab imo
Prodocet: hæc recinunt iuuenes dictata, senesq́;
Læuo suspensi loculos, tabulamq; lacerto:
Si quadringentis sex septem millia desunt,
Est animus tibi, sunt mores, & lingua, fidesq́;,
Plebs eris. at pueri ludentes, Rex eris, aiunt,
Si rectè facies. hic murus aheneüs esto,
Nil conscire sibi, nulla palescere culpa.
Roscia, dic sodes, melior lex, an puerorum
Nænia, quæ rectè regnum facientibus offert,
Et maribus Curijs, & decantata Camillis?
Is'ne tibi melius suadet, qui ut rem facias, rem
Si posis rectè: si non, quocunq; modo rem:
Vt propius spectes lacrymosa poëmata Puppi:
An qui fortunæ te responsare superbæ
Liberum, & erectum præsens hortatur, & optat?
Quòd si me populus Romanus fortè roget, cur
Non ut porticibus, sic iudicijs fruar ijsdem,
Nec sequar, ac fugiam, quæ diligit ipse uel odit:
Olim quod uulpes ægroto cauta leoni
Respondit, referam: quia me uestigia terrent
Omnia te aduersum spectantia, nulla retrorsum.

Bellua multorũ es capitũ.nã ꝗd ſequar,aut quẽ?
Pars hominum geſtit conducere publica:ſunt qui
Fruſtis & pomis uiduas uenentur auaras:
Excipiantq́;ſenes,quos in uiuaria mittant.
Multis occulto creſcit res fœnore.uerùm
Eſto alijs alios rebus,ſtudijsq́; teneri:
Iidem eadem poßunt horam durare probantes?
Nullus in orbe ſinus Baijs prælucet amœnis,
Si dixit diues:lacus & mare ſentit amorem
Feſtinantis heri.cui ſi uitioſa libido
Fecerit auſpicium:cras ferramenta Theanum
Tolletis fabri.lectus genialis in aula eſt:
Nil ait eſſe prius,melius nil cœlibe uita.
Si non eſt:iurat bene ſolis eſſe maritis.
Quo teneam uultus mutantem Protea nodo!
Quid pauper?ride:mutat cœnacula,lectos,
Balnea,tonſores:conducto nauigio,æquè
Nauſeat,ac locuples,quem ducit priua triremis.
Si curtatus inæquali tonſore capillos
Occurri,rides:ſi fortè ſubucula pexæ
Trita ſubeſt tunicæ,uel ſi toga dißidet impar,
Rides.quid,mea cùm pugnat ſententia ſecum?
Quod petijt,ſpernit:repetit,quod nuper omiſit:
Aeſtuat,& uitæ diſconuenit ordine toto:
Diruit,ædificat,mutat quadrata rotundis:
Inſanire putas ſolennia me,neq; rides:
Nec medici credis,nec curatoris egere
A' Prætore dati:rerum tutela mearum

Cùm

Cùm sis, & prauè sectum stomacheris ob unguem
De te pendentis, te respicientis amici.
Ad summam, sapiens uno minor est Ioue, diues,
Liber, honoratus, pulcher, rex deniq; regum,
Præcipuè sanus, nisi cùm pituita molesta est.

AD LOLLIVM.

TRoiani belli scriptorem, Maxime Lolli,
Dum tu declamas Romæ, Præneste relegi:
Qui, quid sit pulchrũ, quid turpe, qd utile, quid nõ,
Plenius, ac melius Chrysippo, & Crantore dicit.
Cur ita crediderim, nisi quid te detinet, audi.
Fabula, qua Paridis propter narratur [redacted]
Græcia barbariæ lento collisa duello,
Stultorum regum, & populorum continet æstus.
Antenor censet belli præcidere causam.
Quid Paris? ut saluus regnet, uiuatq; beatus,
Cogi posse negat. Nestor componere liteis
Inter Peliden festinat, & inter Atriden.
[redacted] ira quidem communiter urit utrunq;.
Quidquid delirant reges, plectuntur Achiui.
Seditione, dolis, scelere, atq; libidine, & ira,
Iliacos intra muros peccatur, & extra.
Rursus quid uirtus, & quid sapientia possit,
Vtile proposuit nobis exemplar Vlyssem:
Qui domitor Troiæ, multorum prouidus urbeis,
Et mores hominum inspexit: latumq; per æquor,
Dum sibi, dum socijs reditum parat, aspera multa
Pertulit, aduersis rerum immersabilis undis.

Sirenum uoces, & Circes pocula nosti:
Quæ si cum socijs stultus, cupidusq; bibisset,
Sub domina [redacted] fuisset turpis, & excors:
Vixisset canis immundus, uel amica luto sus.
Nos numerus sumus, & fruges consumere nati,
Sponsi Penelopes, nebulones, Alcinoiq;,
In cute curanda plus æquo operata iuuentus:
Cui pulchrum fuit in medios dormire dies, &
Ad strepitum citharæ cessatum ducere curam.
Vt iugulent homines, surgunt de nocte latrones:
Vt teipsum serues, non expergisceris? atqui
Si nolis sanus, cures hydropicus. & ni
Posces ante diem librum cum lumine: si non
Intendes animum studijs, & rebus honestis:
Inuidia, [redacted] uigil torquebere. nam cur
Quæ lædunt oculos festinas demere: si quod
Est animum, differs curandi tempus in annum?
Dimidium facti, qui cœpit habet. sapere aude:
Incipe: uiuendi qui rectè prorogat horam
Rusticus, expectat dum defluat amnis: at ille
Labitur, & labetur in omne uolubilis æuum.
Quæritur argentum, puerisq; beata creandis
Vxor, & incultæ pacantur uomere syluæ.
Quod satis est cui contingit, nihil amplius optet.
Non domus, & fundus, non æris aceruus, & auri
Aegroto domini deduxit corpore febres,
Non animo curas. ualeat possessor oportet,
Si comportatis rebus bene cogitat uti.

Qui cupit, aut metuit, iuuat illũ sic domus, aut res,
Vt lippum picta tabulæ, fomenta podagram,
Auriculas citharæ collecta sorde dolentes.
Syncerum est nisi uas, quodcunq; infundis acescit.
Sperne uoluptates: nocet empta dolore uoluptas.
Semper auarus eget: certum uoto pete finem.
Inuidus alterius macrescit rebus opimis.
Inuidia Siculi non inuenere tyranni
Maius tormentum. qui non moderabitur iræ,
Infectum uolet esse, dolor quod suaserit, & mens
Dum pœnas odio per uim festinat inulto.
Ira furor breuis est: animum rege: qui nisi paret,
Imperat. hunc frænis, hunc tu compesce catena.
Fingit equum tenera docilem ceruice magister
Ire uiam, quam monstrat eques, uenaticus ex quo
Tempore ceruinam pellem latrauit in aula,
Militat in syluis catulus. nunc adbibe puro
Pectore uerba puer, nunc te melioribus offer.
Quo semel est imbuta recens, seruabit odorem
Testa diu. quòd si cessas, aut strennuus anteis:
Nec tardum opperior, nec præcedentibus insto.

AD IVLIVM FLORVM.

IVli Flore, quibus terrarum militet oris
Claudius Augusti priuignus, scire laboro:
Thracáne uos, Hebrusq; niuali compede uinctus,
An freta uicinas inter currentia turreis,
An pingues Asiæ campi, collesq; morantur.
Quid studiosa cohors operũ struit: hæc quoq; curo,
Quis

Quis sibi res gestas Augusti scribere sumit:
Bella quis, & paces longum diffundit in æuum.
Quid Titius Romana breui uenturus in ora,
Pindarici fontis qui non expalluit haustus,
Fastidire lacus, & riuos ausus apertos:
Vt ualet? ut meminit nostri? fidibúsne Latinis
Thebanos aptare modos studet auspice Musa?
An Tragica desæuit, & ampullatur in arte?
Quid mihi Celsus agit? monitꝰ, multũq; monẽdus,
Priuatas ut quærat opes, & tangere uitet
Scripta, Palatinus quæcunq; recepit Apollo.
Ne si fortè, suas repetitum uenerit olim
Grex auium plumas, moueat cornicula risum
Furtiuis nudata coloribus. Ipse quid audes?
Quæ circumuolitas agilis thyma? non tibi paruum
Ingenium, non incultum est, nec turpiter hirtum.
Seu linguam causis acuis, seu ciuica iura
Respondere paras, seu condis amabile carmen:
Prima feres hederæ uictricis præmia. quòd si
Frigida curarum fomenta relinquere posses:
Quò te cœlestis sapientia duceret, ires.
Hoc opus, hoc studiũ, parui properemus, & ampli,
Si patriæ uolumus, si nobis uiuere chari.
Debes hoc etiam rescribere, si tibi curæ,
Quantæ conueniat, Numatius: an malè sarta
Gratia nequicquam coit, & rescinditur? at uos
Seu calidus sanguis, seu rerum inscitia uexat
Indomita ceruice feros, ubicunq; locorum

Viuitis, indigni fraternum rumpere fœdus,
Pascitur in uestrum reditum uotiua iuuenca.

AD ALBIVM TIBVLLVM
Elegorum scriptorem.

ALbi nostrorum sermonum candide iudex,
Quid nũc te dicã facere in regione Pedana?
Scribere, quod Caßi Parmensis opuscula uincat?
An tacitum syluas inter reptare salubreis,
Curantem quicquid dignum sapiente, bonoq; est?
Non tu corpus eras sine pectore. dij tibi formam,
Dij tibi diuitias dederunt, artemq; fruendi.
Quid uoueat dulci nutricula maius alumno,
Quàm sapere, & fari ut poßit, quæ sentiat, & cui
Gratia, fama, ualetudo contingat abunde:
Et mundus uictus, non deficiente crumena?
Inter spem, curamq;, timores inter, & iras
Omnem crede diem tibi diluxiße supremum.
Grata superueniet, quæ non sperabitur, hora.
Me pinguem, & nitidum bene curata cute uises,
Cum ridere uoles Epicuri de grege porcum.

AD TORQVATVM.

SI potes Archiacis conuiua recumbere lectis,
Nec modica cœnare times olus omne patella:
Supremo te sole domi Torquate manebo.
Vina bibes iterum Tauro diffusa, palustreis
Inter Minturnas, Sinueßanumq; Petrinum.
Sin melius quid habes, accerse, uel imperium fer.
Iandudum splendet focus, & tibi munda supellex.

Mitte

Mitte leueis spes, & certamina diuitiarum,
Et Moschi causam. cras nato Cæsare festus
Dat ueniam, somnumq́; dies: impune licebit
Aestiuam sermone benigno tendere noctem.
Quò mihi fortuna, si non conceditur uti?
Parcus ob hæredis curam, nimiumq́; seuerus
Assidet insano: potare, & spargere flores
Incipiam, patiarq́; uel inconsultus haberi.
Quid non ebrietas designat? operta recludit:
Spes iubet esse ratas: in prælia trudit inermem:
Sollicitis animis onus eximit: addocet arteis.
Fœcundi calices quem non fecere disertum?
Contracta quem non in paupertate solutum?
Hæc ego procurare & idoneus imperor, & non
Inuitus: ne turpe toral, ne sordida mappa
Corruget nareis: ne non & cantharus, & lanx
Ostendat tibi te: ne fidos inter amicos
Sit, qui dicta foras eliminet: ut coëat par,
Iungaturq́; pari. Brutum tibi, Septitiumq́;,
Et nisi cœna prior, potiorq́; [redacted] *Sabinum*
Detinet, assumam. locus est & pluribus umbris:
Sed nimis arcta premunt olidæ conuiuia capræ.
Tu quotus esse uelis, rescribe: & rebus omissis
Atria seruantem postico falle clientem.

AD NVMICIVM.

NIl admirari, propè res est una Numici,
Solaq́;, quæ possit facere, & seruare beatū.
Hunc solem, & stellas, & decedentia certis

Tempora momentis, sunt qui formidine nulla
Imbuti spectent. quid censes munera terræ?
Quid maris extremos Arabas ditantis, & Indos?
Ludicra quid, plausus, & amici dona Quiritis,
Quo spectanda modo, quo sensu credis, & ore?
Qui timet, his aduersa ferè miratur eodem,
Quo cupiens, pacto. pauor est utriq; molestus:
Improuisa simul species exterret utrunq;.
Gaudeat, an doleat, cupiat, metuátue, quid ad rẽ?
Si quicquid uidit melius, peiúsue sua spe,
Defixis oculis, animoq́;, & corpore torpet.
Insani sapiens nomen ferat, æquus iniqui:
Vltra quàm satis est, uirtutem si petat ipsam.
I nũc argentũ, & marmor uetus, æraq́;, et arteis
Suspice: cum gemmis Tyrios mirare colores:
Gaude quòd spectant oculi te mille loquentem:
Gnauus mane forum, & uespertinus pete tectum:
Ne plus frumenti dotalibus emetat agris
Mutius, indignum quòd sit, peioribus ortus,
Hic tibi sit potius, quàm tu mirabilis illi.
Quicquid sub terra est, in apricũ proferet ætas:
Defodiet, condetq́; nitentia. Cum bene notum
Porticus Agrippæ, & uia te conspexerit Appi:
Ire tamen restat, Numa quò deuenit, & Ancus.
Si latus, aut renes morbo tentantur acuto:
Quære fugam morbi. uis rectè uiuere? quis non?
Si uirtus hæc una potest dare: fortis omißis
Hoc age delicijs. uirtutem uerba putas, ut

Si quæret, quid agã: dic multa, & pulchra minãtẽ
Viuere, nec rectè, nec suauiter: haud quia grando
Contuderit uiteis, oleamq́; momorderit æstus,
Nec quia longinquis armentum ægrotet in aruis:
Sed quia mente minus ualidus, quam corpore toto,
Nil audire uelim, nil discere, quod leuet ægrum:
Fidis offendar medicis: irascar amicis:
Cur me funesto properent arcere ueterno:
Quæ nocuere sequar, fugiam quæ profore credam:
Romæ Tybur amem uentosus, Tybure Romam.
Post hæc ut ualeat, quo pacto rem gerat, & se:
Vt placeat iuueni percontare, atq; cohorti.
Si dicet rectè: primùm gaudere: subinde
Præceptum auriculis hoc instillare memento:
Vt tu fortunam, sic nos te Celse feremus.

AD CLAVDIVM NERONEM.

Septimius Claudi nimirum intelligit unus,
Quãti me facias. nã me rogat, & prece cogit:
Scilicet ut tibi se laudare, & tradere coner,
Dignum mente, domoq́; legentis honesta Neronis.
Munere cùm fungi propioris censet amici,
Quid poßim uidet, ac nouit me ualdius ipso.
Multa quidem dixi, cur excusatus abirem:
Sed timui, mea ne finxiße minora putarer,
Dißimulator opis propriæ, mihi commodus uni.
Sic ego maioris fugiens opprobria culpæ,
Frontis ad urbanæ descendi præmia. quòd si
Depositum laudas ob amici iußa pudorem,

Scribe tui gregis hunc, & fortem crede, bonumq́;.

AD FVSCVM ARISTIVM.

VRbis amatorem Fuſcum ſaluere iubemus
Ruris amatores, hac in re ſcilicet una
Multùm diſsimiles, ad cætera penè gemelli.
Fraternis animis quicquid negat alter, & alter:
Annuimus pariter uetuli, notiq́; columbi.
Tu nidum ſeruas: ego laudo ruris amœni
Riuos, & muſco circunlita ſaxa, nemusq́;.
Quid quæris? uiuo, & regno, ſimul iſta reliqui,
Quæ uos ad cœlum effertis rumore ſecundo.
Vtq́; ſacerdotis fugitiuus, liba recuſo:
Pane egeo iam mellitis potiore placentis.
Viuere naturæ ſi conuenienter oportet,
Ponendæq́; domo quærenda eſt area primùm:
Nouiſtíne locum potiorem rure beato?
Eſt ubi plus tepeant hyemes? ubi gratior aura
Leniat & rabiem Canis, & momenta Leonis,
Cùm ſemel accepit Solem furibundus acutum?
Eſt ubi diuellat ſomnos minus inuida cura?
Deterius Libycis olet, aut nitet herba lapillis?
Purior in uicis aqua tendit rumpere plumbum,
Quàm, quæ per pronũ trepidat cũ murmure riui?
Nempe inter uarias nutritur ſylua columnas:
Laudaturq́; domus, longos quæ proſpicit agros.
Naturam expellas furca, tamen uſq; recurret:
Et mala perrumpet furtim faſtidia uictrix.
Non qui Sidonio contendere callidus oſtro

Ne

Nescit Aquinatem potantia uellera fucum,
Certius accipiet damnum, propiúsue medullis,
Quàm qui non poterit uero distinguere falsum.
Quem res plus nimio delectauere secundæ,
Mutatæ quatient. si quid mirabere, pones
Inuitus. fuge magna: licet sub paupere tecto
Reges, & regum uita præcurrere amicos.
Ceruus equum pugna melior cōmunibus herbis
Pellebat: donec minor in certamine longo
Implorauit opes hominis, frænumq; recipit.
Sed postquàm uictor uiolens discessit ab hoste,
Non equitem dorso, non frænum depulit ore.
Sic qui pauperiem ueritus, potiore metallis
Libertate caret, dominum uehet improbus: atq;
Seruiet æternùm: quia paruo nesciet uti.
Cui non conueniet sua res: ut calceus olim
Si pede maior erit, subuertet: si minor, uret.
Lætus sorte tua uiues, sapienter Aristi:
Nec me dimittes incastigatum, ubi plura
Cogere, quàm satis est, ac non cessare uidebor.
Imperat, aut seruit collecta pecunia cuiq;,
Tortum digna sequi potius, quàm ducere funem.
Hæc tibi dictabam post fanum putre Vacunæ,
Excepto quod non simul esses, cætera lætus.

AD BVLLATIVM.

QVid tibi uisa Chios Bullati, notaq; Lesbos?
Quid cōcinna Samos? q̄d Crœsi regia Sardis?
Smyrna q̄d, & Colophō? maiora, minoráne fama?

Cunctáne præ campo, & Tyberino flumine sordet?
An uenit in uotum Attalicis ex urbibus una?
An Lebedum laudas odio maris, atq; uiarum?
Scis Lebedus quàm sit Gabijs desertior, atq;
Fidenis uicus: tamen illic uiuere uellem,
Oblitusq; meorum, obliuiscendus & illis,
Neptunum procul è terra spectare furentem.
Sed neq;, qui Capua Romam petit imbre, lutoq;
Aspersus, uolet in caupona uiuere: nec qui
Frigus collegit, furnos & balnea laudat,
Vt fortunatam plenè præstantia uitam.
Nec, si te ualidus iactauerit Auster in alto,
Idcirco nauem trans Aegæum mare uendas.
Incolumi Rhodos, et Mytilene pulchra facit, qđ
Penula solstitio, campestre niualibus auris,
Per brumam Tyberis, Sextili mense caminus.
Dum licet, & uultum seruat fortuna benignum,
Romæ laudetur Samos, et Chios, et Rhodos absens.
Tu quancunq; Deus tibi fortunauerit horam,
Grata sume manu: nec dulcia differ in annum:
Vt quocunq; loco fueris, uixisse libenter
Te dicas. nam si ratio, & prudentia curas,
Non locus effusi latè maris arbiter, aufert:
Cœlum, non animũ mutant, qui trãs mare currũt.
Strenua nos exercet inertia: nauibus atq;
Quadrigis petimus bene uiuere. quod petis, hîc est,
Est Vlubris, animus si te non deficit æquus.

AD ICCIVM.

FRuctibus Agrippæ Siculis, quos colligis, Icci,
Si rectè frueris, non est ut copia maior
Ab Ioue donari poßit tibi. tolle querelas.
Pauper enim non est, cui rerum suppetit usus.
Si uentri bene, si lateri est, pedibusq; tuis: nil
Diuitiæ poterunt regales addere maius.
Si fortè in medio positorum abstemius herbis
Viuis & urtica: sic uiues, protinus ut te
Confestim liquidus fortunæ riuus inauret:
Vel quia naturam mutare pecunia nescit:
Vel quia cuncta putas una uirtute minora.
Miramur, si Democriti pecus edit agellos,
Cultaq;, dũ peregre est animus sine corpore uelox?
Cùm tu inter scabiem tantam, & contagia lucri,
Nil paruum sapias, & adhuc sublimia cures:
Quæ mare cõpescant causæ: quid temperet annum:
Stellæ sponte sua, ißæ'ne uagentur, & errent:
Quid premat obscurum Lunæ, quid proferat orbẽ:
Quid uelit, & poßit rerum concordia discors:
Empedocles, an Stertinij deliret acumen.
Verum seu pisces, seu porrum, & cæpe trucidas:
Vtere Pompeio Grosplo: & si quid petet, ultro
Defer: nil Grosphus nisi uerum orabit, & æquum.
Vilis amicorum est annona bonis, ubi quid deest.
Ne tamen ignores quo sit Romana loco res:
Cantaber Agrippæ, Claudi uirtute Neronis
Armenius cecidit: ius, imperiumq; Phraates

Cæsaris accepit genibus minor. aurea fruges
Italiæ pleno diffudit copia cornu.

AD VINNIVM ASELLAM.

VT proficiscentem docui te sæpe, diuq;,
Augusto reddes signata uolumina Vinni,
Si ualidus, si lætus erit, si deniq; poscet:
Ne studio nostri pecces, odiumq; libellis
Sedulus importes opera uehemente minister.
Si te fortè meæ grauis uret sarcina chartæ:
Abijcito potius, quàm quò perferre iuberis
Clitellas ferus impingas, Asinæq; paternum
Cognomen uertas in risum, & fabula fias.
Viribus uteris per cliuos, flumina, lamas.
Victor propositi simulac perueneris illuc:
Sic positum seruabis onus, ne fortè sub ala
Fasciculum portes librorum, ut rusticus agnum:
Vt uinosa globos furtiuæ Pyrrhia lanæ:
Vt cum pileolo soleas conuiua tribulis.
Ne uulgò narres te sudauisse ferendo
Carmina, quæ possunt oculos, aureisq; morari
Cæsaris. oratus multa prece nitere porrò.
Vade, uale. caue ne titubes, mandataq; frangas.

AD VILLICVM SVVM.

VIllice syluarum, & mihi me reddentis agelli,
Quem tu fastidis habitatum quinq; focis, et
Quinq; bonos solitum Bariam dimittere patres:
Certemus, spinas animóne ego fortius, an tu
Euellas agro: & melior sit Horatius, an res.

Me quamuis Lamiæ pietas, & cura moratur
Fratrem mœrentis, rapto de fratre dolentis
Insolabiliter: tamen istuc mens, animusq́;
Fert, & amat spatijs obstantia rumpere claustra.
Rure ego uiuentem, tu dicis in urbe beatum.
Cui placet alterius, sua nimirum est odio sors.
Stultus uterq; locum immeritum causatur iniquè.
In culpa est animus, qui se non effugit unquam.
Tu mediastinus tacita prece rura petebas:
Nunc urbem, & ludos, & balnea uillicus optas.
Me constare mihi scis, & discedere tristem,
Quandocunq; trahunt inuisa negotia Romam.
Non eadem miramur: eò disconuenit inter
Meq; & te. nã quæ deserta, & inhospita Tesqua
Credis, amœna uocat, mecum qui sentit: & odit,
Quæ tu pulchra uocas. [redacted] tibi, et uncta popina
Incutiunt urbis desiderium, uideo: & quòd
Angulus iste feret piper, & tus ocyus uua:
Nec uicina subest uinum præbere taberna
Quæ poßit tibi: nec [redacted] tibicina, cuius solers
Ad strepitum salias terræ grauis. & tamen urges
Iampridem non tacta ligonibus arua, bouemq́;
Disiunctum curas, & strictis frondibus exples.
Addit opus pigro riuus, si decidit imber,
Multa mole docendus aprico parcere prato.
Nunc age, quid nostrũ concẽtum diuidat, audi.
Quem tenues decuere togæ, nitidiq́; capilli:
[redacted]

Quem

Quem bibulum liquidi media de luce falerni
Cœna breuis iuuat, et prope riuũ somnus in herba:
Nec lusiße pudet, sed non incidere ludum:
Non istic obliquo oculo mea commoda quisquam
Limat, non odio obscuro, morsuq; uenenat.
Rident uicini glebas, & saxa mouentem.
Cum seruis urbana diaria rodere mauis.
Horum tu in numerum uoto ruis. inuidet usum
Lignorum, & pecoris tibi calo argutus, & horti.
Optat ephippia bos piger, optat arare caballus.
Quam scit uterq;, libens, censebo, exerceat artem.

AD VALLAM.

QVæ sit hyems Veliæ, quod cœlum Valla Salerni,
Quorũ hominũ regio, et qualis uia. nã mihi Baias
Musa superuacuas Antonius, & tamen illis
Me facit inuisum, gelida cùm perluor unda
Per medium frigus. sanè myrteta relinqui,
Dictaq; ceßantem neruis elidere morbum
Sulfura contemni, uicus gemit, inuidus ægris,
Qui caput, & stomachũ supponere fontibus audet
Clusinis, Gabiosq; petunt, & frigida rura.
Mutandus locus est, & diuersoria nota
Præteragendus equus. quò tendis? nõ mihi Cumas
Est iter, aut Baias, læua stomachosus habena
Dicet eques: sed equi frænato est auris in ore.
Maior utrum populum frumenti copia pascat:
Collectósne bibant imbreis, puteósne perenneis

Iugis aquæ: nam uina nihil moror illius oræ.
Rure meo poßum quiduis perferre, patiq;.
Ad mare cùm ueni, generosum, & lene requiro,
Quod curas abigat: quod cum spe diuite manet
In uenas, animumq; meum: quod uerba ministret:
[redacted].
Tractus uter plureis lepores, uter educet apros:
Vtra magis pisces, & echinos æquora celent:
Pinguis ut inde domum poßim, Phæaxq; reuerti,
Scribere te nobis, tibi nos accredere par est.
Menius, ut rebus maternis, atq; paternis
Fortiter absumptis, urbanus cœpit haberi.
Scurra uagus, non qui certum præsepe teneret,
Impransus non qui ciuem dignosceret hoste:
Quælibet in quemuis opprobria fingere sæuus,
Pernicies, & tempestas, barathrumq; macelli,
Quicquid quæsierat, uentri donabat auaro.
Hic ubi nequitiæ fautoribus, & timidis nil,
Aut paulum abstulerat, patinas cœnabat omasi.
Vilis & agnini, tribus ursis quod satis eßet.
Scilicet ut uentres lamna candente nepotum
Diceret urendos correptus. Menius idem
Quicquid erat nactus prædæ maioris, ubi omne
Verterat in fumum & cinerem: non hercule miror
Aiebat, si qui comedunt bona, cùm sit obeso
Nil melius turdo, nil uulua pulchrius ampla.
Nimirũ hic ego sum: nã tuta & paruula laudo,
Cùm res deficiunt, satis inter uilia fortis.

Ver-

Verùm ubi quid melius contingit,& unctius idem
Vos sapere,& solos aio bene uiuere,quorum
Conspicitur nitidis fundata pecunia uillis.

AD QVINTIVM.

NE *perconteris fundus meus optime Quinti*
Aruo pascat herũ,an baccis opulẽtet oliuæ:
Pomísne,& pratis,an amicta uitibus ulmo:
Scribetur tibi forma loquaciter,& situs agri.
Continui montes,nisi dißocientur opaca
Valle:sed ut ueniens dextrum latus aspiciat Sol,
Læuum discedens curru fugiente uaporet.
Temperiem laudes,quid?si rubicunda benignè
Corna uepres,& pruna ferant:& quercus,et ilex.
Multa fruge pecus,multa dominum iuuet umbra:
Dicas adductum propius frondere Tarentum?
Fons etiam riuo dare nomen idoneus,ut nec
Frigidior Thracam,nec purior ambiat Hebrus:
Infirmo capiti fluit utilis,utilis aluo.
Hæ latebræ dulces,etiam(si credis)amœnæ
Incolumem tibi me præstant Septembribus horis.
Tu rectè uiuis,si curas eße,quod audis.
Iactamus iampridem omnis te Roma beatum,
Sed uereor ne cui de te plus,quàm tibi credas,
Néue putes alium sapiente,bonoq; beatum:
Neu si te populus sanum,recteq; ualentem
Dictitet,occultam febrem sub tempus edendi
Dißimules,donec manibus tremor incidat unctis.
Stultorum incurata pudor malus ulcera celat.

Si quis bella tibi terra pugnata, mariq́;
Dicat, & his uerbis uacuas permulceat aures:
Téne magis saluum populus uelit, an populum tu,
Seruet in ambiguo qui consulit & tibi, & urbi,
Iuppiter, Augusti laudes agnoscere possis?
Cùm pateris sapiens, emendatusq́; uocari,
Respondésne tuo, dic sodes, nomine? nempe
Vir bonus, & prudens dici delector ego, ac tu.
Qui dedit hoc hodie, cras, si uolet, auferet: ut si
Detulerit fasceis indigno, detrahet idem.
Pone, meum est, inquit: pono, tristisq́; recedo.
Idem si clamet furem: neget esse pudicum:
Contendat laqueo collum pressisse paternum:
Mordear opprobriis falsis, mutemq́; colores?
Falsus honor iuuat, & mendax infamia terret
Quē nisi mēdosum, & mendacē? uir bonus est quis?
Qui consulta patrum, qui leges, iuraq́; seruat:
Quo multæ, magnæq́; secantur iudice lites:
Quo responsore, & quo causæ teste tenentur.
Sed uidet hunc omnis domus, & uicinia tota
Introrsum turpem, speciosum pelle decora.
Nec furtum feci, nec fugi, si mihi dicat
Seruus: habes pretium, loris non ureris, aio.
Non hominem occidi: non pasces in cruce coruos.
Sum bonus, & frugi: renuit, negat atq; Sabellus.
Cautus enim metuit foueam lupus: accipiterq́;
Suspectos laqueos, & opertum miluius hamum.
Oderunt peccarē boni uirtutis amore.

Tu

Tu nihil admittes in te,formidine pœnæ:
Sit spes fallendi:miscebis sacra profanis.
Nam de mille fabæ modijs cùm surripis unum,
Damnum est,non facinus mihi pacto lenius isto.
Vir bon⁹,omne forū,quē spectat,et oē tribunal,
Quandocunq; deos uel porco,uel boue placat,
Iane pater clarè,clarè cùm dixit Apollo,
Labra mouet metuens audiri:pulchra Lauerna
Da mihi fallere:da iustum,sanctumq; uideri:
Noctem peccatis,& fraudibus obijce nubem.
Quo melior seruo,quo liberior sit auarus,
In triuijs fixum cùm se demittit ob aßem,
Non uideo.nam qui cupiet,metuet quoq;:porrò
Qui metuens uiuit,liber mihi non erit unquam.
Perdidit arma,locum uirtutis deseruit,qui
Semper in augenda festinat,& obruitur re.
Vendere cùm poßis captiuum,occidere noli.
Seruiet utiliter:sine pascat durus,aretq;:
Nauiget,ac medijs hyemet mercator in undis:
Annonæ prosit,portet frumenta,penusq;.
Vir bonus & sapiens audebit dicere,Pentheù
Rector Thebarum,quid me perferre,patiq;
Indignum coges?Adimā bona.Nempe pecus,rem,
Lectos,argentum,tollas licet.In manicis &
Compedibus sæuo te sub custode tenebo.
Ipse deus,simulatq; uolam,me soluet opinor.
Hoc sentit,moriar.mors ultima linea rerum est.

AD

AD SCAEVAM.

QVāuis Scæua satis per te tibi consulis, & scis
Quo tandem pacto deceat maioribus uti:
Disce docendus adhuc, quæ censet amiculus: ut si
Cæcus iter monstrare uelit: tamen aspice, si quid
Et nos, quod cures proprium fecisse, loquamur.
Si te grata quies, & primam somnus in horam
Delectet: si te puluis, strepitusq; rotarum,
Si lædit caupona: Ferentinum ire iubebo.
Nam neq; diuitibus contingunt gaudia solis:
Nec uixit malè, qui natus, moriensq; fefellit.
Si prodesse tuis, pauloq; benignius ipsum
Te tractare uoles: accedes siccus ad unctum.
Si pranderet olus patienter, regibus uti
Nollet Aristippus. si sciret regibus uti,
Fastidiret olus, qui me notat. utrius horum
Verba probes & facta, doce, uel iunior, audi,
Cur sit Aristippi potior sententia. namq;
Mordacem Cynicum sic eludebat (ut aiunt)
Scurror ego ipse mihi, populo tu. rectius hoc, &
Splendidius multo est, equus ut me portet, alat rex.
Officium facio: tu poscis uilia: uerùm es
Dante minor: quamuis fers te nullius egentem.
Omnis Aristippū decuit color, & status, & res,
Tentantem maiora, ferè præsentibus æquum.
Contrà, quem duplici panno patientia uelat,
Mirabor uitæ uia si conuersa decebit.
Alter purpureum non expectabit amictum:

Quid

Quidlibet indutus celeberrima per loca uadet:
Personamq; feret non inconcinnus utranq;.
Alter Mileti textam cane peius & angue
Vitabit chlamydem: morietur frigore, si non
Rettuleris pannum: refer, & sine uiuat ineptus.
Res gerere, & captos ostendere ciuibus hostes,
Attingit solium Iouis, & cœlestia tentat.
Principibus placuisse uiris, non ultima laus est.
Non cuiuis homini contingit adire Corinthum.
Sedit, qui timuit, ne non succederet: esto.
Quid? qui peruenit, fecitne uiriliter? atqui
Hic est, aut nusquã, quod quærimus. hic onus horret
Vt paruis animis, & paruo corpore maius:
Hic subit, & perfert, aut uirtus nomen inane est,
Aut decus, & pretium rectè petit experiens uir.
Coram rege suo de paupertate tacentes
Plus poscente ferent. distat, sumásne pudenter,
An rapias. atqui rerum caput hoc erat, hic fons.
Indotata mihi soror est, paupercula mater,
Et fundus nec uendibilis, nec pascere firmus,
Qui dicit, clamat uictum date. succinit alter:
Et mihi diuiduo findetur munere quadra.
Sed tacitus pasci si posset coruus, haberet
Plus dapis, & rixæ multo minus, inuidiǽq;.
Brundusium comes, aut Surrẽtum ductus amœn
Qui queritur salebras, et acerbũ frigus, et imbres
Aut cistam effractã, & subducta uiatica plorat
Nota refert ~~meretricis~~ acumina, sæpe catellam,
Vxoris

Sæpe periscelidem raptam sibi flentis: uti mox
Nulla fides damnis, uerisq; doloribus adsit.
Nec semel irrisus triuijs attollere curat
Fracto crure planum: licet illi plurima manet
Lacryma, per sanctum iuratus dicat Osirim,
Credite, non ludo, crudeles tollite claudum.
Quære peregrinum, uicinia rauca reclamat.

AD LOLLIVM.

SI bene te noui, metues liberrime Lolli
Scurrantis speciem præbere, professus amicum,
Vt matrona [redacted] dispar erit: æquè parum castæ
Discolor infido scurræ distabit amicus.
Est huic diuersum uitio uitium propè maius
Asperitas agrestis, & inconcinna, grauisq;:
Quæ se commendat tonsa cute, dentibus atris:
Dum uult libertas mera dici, ueraq; uirtus.
Virtus est medium uitiorum, utrinq; reductum.
Alter in obsequium plus æquo pronus, & imi
Derisor lecti, sic nutum diuitis horret,
Sic iterat uoces, & uerba cadentia tollit,
Vt puerum sæuo credas dictata magistro
Reddere, uel parteis mimum tractare secundas.
Alter rixatur de lana sæpe caprina:
Propugnat nugis armatus: scilicet ut non
Sit mihi prima fides, & uerè, quod placet, ut non
Acriter elatrem, pretium ætas altera sordet.
Ambigitur quid enim? Castor sciat, an Docilis plus:
Brundusium Numici melius uia ducat, an Appi.

Quem damnosa Venus, quem præceps alea nuda
Gloria quem supra uireis & uestit, & ungit:
Quem tenet argenti sitis importuna, famesq;,
Quem paupertatis pudor, & fuga: diues amicus
Sæpe decem uitijs instructior, odit, & horret:
Aut si non odit, regit: ac, ueluti pia mater,
Plus quàm se sapere, & uirtutibus esse priorem
Vult: & ait propè uera. meæ, contendere noli,
Stultitiam patiuntur opes: tibi paruula res est.
Arcta decet sanum comitem toga: desine mecum
Certare. Eutrapelus cuicunq; nocere uolebat,
Vestimenta dabat pretiosa. beatus enim iam
Cum pulchris tunicis sumet noua consilia, & spes:
Dormiet in lucem: [redacted] postponet honestum
Officium: numos alienos poscet: ad imum
Thrax erit, aut olitoris aget mercede caballum.
Arcanum neq; tu scrutaberis ullius unquam:
Commißumq; teges, & uino tortus, & ira.
Nec tua laudabis studia, aut aliena reprendes:
Nec cùm uenari uolet ille, poëmata panges.
Gratia sic fratrum geminorum Amphionis, atq;
Zethi dißiluit: donec suspecta seuero
Conticuit lyra. fraternis ceßisse putatur
Moribus Amphion: tu cede potentis amici
Lenibus imperijs: quotiesq; educet in agros
Aetolis onerata plagis iumenta, canesq;:
Surge, & inhumanæ senium depone Camœnæ:
Cœnes ut pariter pulmenta laboribus empta:

Romanis ſolenne uiris opus, utile famæ,
Vitæq́; & membris: præſertim cùm ualeas, &
Vel curſu ſuperare canem, uel uiribus aprum
Poßis. adde, uirilia quòd ſpecioſius arma
Non eſt qui tractet. ſcis quo clamore coronæ
Prælia ſuſtineas campeſtria. deniq; ſæuam
Militiam puer, & Cantabrica bella tuliſti
Sub duce, qui templis Parthorum ſigna refixit:
Et nunc, ſi quid abeſt, Italis adiudicat armis.
At ne te retrahas, & inexcuſabilis abſis:
Quamuis nil extra numerum feciße, modumq́;
Curas: interdum nugaris rure paterno.
Partitur lintres exercitus: Actia pugna
Te duce per pueros hoſtili more refertur.
Aduerſarius eſt frater, lacus, Adria: donec
Alterutrum uelox uictoria fronde coronet.
Conſentire ſuis ſtudijs qui crediderit te,
Fautor utroq; tuum laudabit pollice ludum.
Protinus ut moneam (ſi quid monitoris eges tu)
Quid de quoq; uiro, & cui dicas ſæpe uideto.
Percontatorem fugito: nam garrulus idem eſt:
Nec retinent patulæ commißa fideliter aures:
Et ſemel emißum, uolat irreuocabile uerbum.
[redacted]
Qualem commẽdes etiã atq; etiã aſpice: ne mox

Incutiant aliena tibi peccata pudorem.
Fallimur,& quondam non dignum tradimus.ergo
Quem sua culpa premet,deceptus omitte tueri:
Vt penitus notum si tentent crimina,serues,
Tuterisq́; tuo fidentem præsidio,qui
Dente Theonino cùm circunroditur:ecquid
Ad te pòst paulò uentura pericula sentis?
Nam tua res agitur,paries cùm proximus ardet:
Et neglecta solent incendia sumere uires.
Dulcis inexpertis cultura potentis amici:
Expertus metuit.tu,dum tua nauis in alto est,
Hoc age,ne mutata retrorsum te ferat aura.
Oderunt hilarem tristes,tristemq́; iocosi,
Sedatum celeres,agilem,gnauumq́; remissi.
Potores bibuli media de nocte falerni
Oderunt porrecta negantem pocula:quamuis
Nocturnos iures te formidare uapores.
Deme supercilio nubem.plerunq; modestus
Occupat obscuri speciem,taciturnus acerbi.
Inter cuncta leges,& percontabere doctos,
Qua ratione queas traducere leniter æuum:
Ne te semper inops agitet,uexetq́; cupido,
Ne pauor,& rerum mediocriter utilium spes.
Virtutem doctrina paret,naturáne donet:
Quid minuat curas:quid te tibi reddat amicum:
Quid purè tranquillet,honos,an dulce lucellum,
An secretum iter,& fallentis semita uitæ.
Me quoties reficit gelidus Digentia riuus,

Quem Mandela bibit rugoſus frigore pagus,
Quid ſentire putas, quid credis amice precari?
Sit mihi, quod nũc eſt etiam minus: ut mihi uiuam
Quod ſupereſt æui, ſi quid ſupereſſe uolunt dij.
Sit bona librorum, & prouiſæ frugis in annum
Copia: ne fluitem dubiæ ſpe pendulus horæ.
Sed ſatis eſt orare Iouem, qui donat, & aufert,
Det uitam, det opes: æquũ mî animũ ipſe parabo.

AD MECOENATEM.

PRiſco ſi credis Mecœnas docte Cratino:
Nulla placere diu, nec uiuere carmina poßunt,
Quæ ſcribuntur aquæ potoribus. ut malè ſanos
Adſcribit Liber Satyris, Fauniſq; poëtas.
Vina ferè dulces oluerunt manè Camœnæ.
Laudibus arguitur uini uinoſus Homerus.
Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma
Proſiluit dicenda. forum putealq; Libonis
Mandabo ſiccis: adimam cantare ſeueris.
Hoc ſimul edixit, non ceßauere poëtæ
Nocturno certare mero, putere diurno.
Quid? ſi quis uultu toruo ferus, & pede nudo,
Exiguæq; togæ ſimulet textore Catonem:
Virtutemne repræſentet, moreſq; Catonis?
Rupit Hyarbitam Timagenis æmula lingua:
Dum ſtudet urbanus, tenditq; diſertus haberi.
Decipit exemplar uitijs imitabile. quòd ſi
Pallerem caſu, biberent exangue cuminum.
O' imitatores ſeruum pecus, ut mihi ſæpe

 Bilem,

Bilem ſæpe iocum ueſtri mouere tumultus:
Libera per uacuum poſui ueſtigia princeps:
Non aliena meo preßi pede. qui ſibi fidit
Dux, regit examen. Parios ego primus Iambos
Oſtendi Latio, numeros, animoſq; ſecutus
Archilochi, non res, & agentia uerba Lycamben.
At ne me folijs ideo breuioribus ornes,
Quòd timui mutare modos & carminis artem:
Tẽperat Archilochi Muſam pede maſcula Sappho:
Temperat Alcæus, ſed rebus, & ordine diſpar:
Nec ſocerum quærit, quem uerſibus oblinat atris:
Nec ſponſæ laqueum famoſo carmine nectit.
Hunc ego non alio dictum prius ore, Latinis
Vulgaui fidicen. iuuat immemorata ferentem
Ingenijs, oculiſq; legi, manibuſq; teneri.
Scire uelis, mea cur ingratus opuſcula lector
Laudet, ametq; domi: premat extra limen iniquus.
Non ego uentoſæ plebis ſuffragia uenor
Impenſis cœnarum, & tritæ munere ueſtis:
Non ego nobilium ſcriptorum auditor, & ultro,
Grammaticas ambire tribus, & pulpita dignor.
Hinc illæ lacrymæ, ſpißis indigna theatris
Scripta pudet recitare, & nugis addere pondus,
Si dixi: rides ait, & Iouis auribus iſta
Seruas. fidis enim manare poëtica mella
Te ſolum, tibi pulcher. ad hæc ego naribus utì
Formido, & luctantis acuto ne ſecer ungui:
Diſplicet iſte locus, clamo, & diludia poſco.

Ludu

Ludus enim genuit trepidum certamen,& iram:
Ira truces inimicitias,& funebre bellum.

AD LIBRVM SVVM.

VErtũnum, Ianumq; liber spectare uideris:
Scilicet ut prostes Sosiorum pumice mũdus.
Odisti claueis,& grata sigilla pudico:
Paucis ostendi gemis,& communia laudas,
Non ita nutritus:fuge,quò discedere gestis:
Non erit emisso reditus tibi.quid miser egi?
Quid uolui?dices,ubi quis te læserit:& scis
In breue te cogi,cùm plenus languet amator.
Quòd si non odio peccantis desipit augur:
Charus eris Romæ,donec te deserat ætas.
Contrectatus ubi manibus sordescere uulgi
Cœperis,aut tineas pasces taciturnus inerteis,
Aut fugies Vticam,aut unctus mittêris Ilerdam.
Ridebit monitor non exauditus:ut ille
Qui malè parentem in rupeis detrusit asellum
Iratus.quis enim inuitum seruare laboret?
Hoc quoq; te manet,ut pueros elementa docentem
Occupet extremis in uicis balba senectus.
Cùm tibi Sol tepidus plures admouerit aures:
Me libertino natum patre,& in tenui re
Maiores pennas nido extendisse loquêris:
Vt quantum generi demas,uirtutibus addas:
Me primis urbis belli placuisse,domiq;,
Corporis exigui,præcanum,solibus aptum,
Irasci celerem,tamen ut placabilis essem.

Fortè meum ſi quis te percontabitur æuum,
Me quater undenos ſciat impleuiſſe Decembreis,
Collegam Lepidum quo duxit Lollius anno.

Q. HORATII FLACCI EPISTOLARVM, LIB. SECVNDVS.

AD AVGVSTVM.

C*VM tot ſuſtineas, & tanta negotia ſolus:*
Res Italas armis tuteris, moribus ornes,
Legibus emendes: in publica commoda peccem,
Si longo ſermone morer tua tempora Cæſar.
Romulus, et Liber pater, & cū Caſtore Pollux,
Poſt ingentia facta deorum in templa recepti,
Dum terras hominumq; colunt genus, aſpera bella
Componunt, agros aſsignant, oppida condunt:
Plorauere ſuis non reſpondere fauorem
Speratum meritis. diram qui contudit hydram,
Notaq; fatali portenta labore ſubegit,
Comperit inuidiam ſupremo fine domari.
Vrit enim fulgore ſuo qui prægrauat arteis
Infra ſe poſitas: extinctus amabitur idem.
Præſenti tibi maturos largimur honores:
Iurandasq; tuum per nomen ponimus aras,

Nil oriturum aliàs, nil ortum tale fatentes.
Sed tuus hic populus sapiens, & iustus in uno
Te nostris ducibus, te Graijs anteferendo,
Cætera nequaquam simili, ratione, modoq́;
Aestimat, & nisi quæ terris semota, suisq;
Temporibus defuncta uidet, fastidit, & odit.
Sic fautor ueterum, ut tabulas peccare uetanteis,
Quas bis quinq; uiri sanxerunt, fœdera regum
Vel Gabijs, uel cum rigidis æquata Sabinis,
Pontificum libros, annosa uolumina uatum,
Dictitet Albano Musas in monte locutas.
Si, quia Græcorum sunt antiquißima quæq;
Scripta, uel optima, Romani pensantur eadem
Scriptores trutina: non est quòd multa loquamur:
Nil intra est oleam, nil extra est in nuce duri.
Venimus ad summum fortunæ: pingimus, atq;
Psallimus, & luctamur Achiuis doctius unctis.
Si meliora dies, ut uina, poëmata reddit:
Scire uelim pretium chartis quotus arroget annus.
Scriptor abhinc annos centum qui decidit, inter
Perfectos, ueteresq́; referri debet, an inter
Viles, atq; nouos? excludat iurgia finis.
Est uetus, atq; probus, centum qui perficit annos.
Quid? qui deperijt minor uno mense, uel anno,
Inter quos referendus erit? ueterésne poëtas?
An quos & præsens, & postera respuet ætas?
Iste quidem ueteres inter ponetur honestè,
Qui uel mense breui, uel toto est iunior anno.

Vtor

Vtor permiſſo, caudæq; pilos ut equinæ,
Paulatim uello, & demo unum: demo etiam unū,
Dum cadat eluſus ratione ruentis acerui,
Qui redit ad faſtos, & uirtutem æſtimat annis,
Miraturq; nihil, niſi quod Libitina ſacrauit.
Ennius & ſapiens, & fortis, & alter Homerus,
Vt Critici dicunt, leuiter curare uidetur,
Quò promiſſa cadant, & ſomnia Pythagorea.
Næuius in manibus non eſt, & mentibus hæret
Penè recens: adeò ſanctum eſt uetus omne poëma.
Ambigitur quoties uter utro ſit prior, aufert
Pacuuius docti famam ſenis, Accius alti.
Dicitur Afrani toga conueniſſe Menandro:
Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi:
Vincere Cæcilius grauitate, Terentius arte.
Hos ediſcit, & hos arcto ſtipata theatro
Spectat Roma potens: habet hos, numeratq; poëtas
Ad noſtrum tempus Liui ſcriptoris ab æuo.
Interdum uulgus rectum uidet: eſt ubi peccat.
Si ueteres ita miratur, laudatq; poëtas,
Vt nihil anteferat, nihil illis comparet, errat.
Si quædam nimis antiquè, ſi pleraq; durè
Dicere credat eos, ignauè multa: fatetur,
Et ſapit, & mecum facit, & Ioue iudicat æquo.
Non equidem inſector, delendaq; carmina Liui
Eſſe reor, memini quæ plagoſum mihi paruo
Orbilium dictare: ſed emendata uideri,
Pulchraq;, & exactis minimum diſtantia, miror.

Int

Inter quæ uerbum emicuit si forte decorum: &
Si uersus paulò concinnior unus, & alter:
Iniustè totum ducit, uenditq; poëma.
Indignor quidquam reprændi, non quia crassè
Compositum, illepidéue putetur, sed quia nuper:
Nec ueniam antiquis, sed honorē, & præmia posci.
Rectè, nécne crocum, floresq; perambulet Attæ
Fabula, si dubitem: clament peryße pudorem
Cuncti penè patres, ea cùm reprændere coner,
Quæ grauis Aesopus, quæ doctus Roscius egit:
Vel quia nil rectum, nisi quod placuit sibi, ducunt:
Vel quia turpe putant parêre minoribus, & quæ
Imberbes didicere, senes perdenda fateri.
Iam Saliare Numæ carmē, qui laudat, et illud,
Quod mecum ignorat, solus uult scire uideri:
Ingenijs non ille fauet, plauditq; sepultis:
Nostra sed impugnat: nos, nostraq; liuidus odit.
Quòd si tam Græcis nouitas inuisa fuißet,
Quàm nobis, quid nūc eßet uet⁹? aut quid haberet
Quod legeret, tereretq; uiritim publicus usus?
Vt primùm positis nugari Græcia bellis
Cœpit, & in uitium fortuna labier æqua:
Nunc athletarum studijs, nunc arsit equorum:
Marmoris, aut eboris fabros, aut æris amauit:
Suspendit picta uultum, mentemq; tabella:
Nunc tibicinibus, nunc est gauisa Tragœdis:
Sub nutrice puella uelut si luderet infans:
Quod cupidè petijt, maturè plena reliquit.

Quid

Quid placet, aut odio est, quod nõ mutabile credas:
Hoc paces habuere bonæ, uentiq; secundi.
Romæ dulce diu fuit, & solenne, reclusa
Mane domo uigilare: clienti promere iura:
Cautos nominibus certis expendere numos,
Maiores audire: minori dicere, per quæ
Crescere res posset, minui damnosa libido.
Mutauit mentem populus leuis, & calet uno
Scribendi studio: pueri, patresq; seueri
Fronde comas uincti cœnant, & carmina dictant.
Ipse ego, qui nullos me affirmo scribere uersus,
Inuenior Parthis mendacior, & prius orto
Sole, uigil calamum, & chartas, & scrinia posco.
Nauẽ agere ignarus nauis timet: abrotanũ ægro
Nõ audet, nisi qui didicit, dare: quod medicorũ est,
Promittunt medici, tractant fabrilia fabri:
Scribimus indocti, doctiq; poëmata passim.
Hic error tamen, & leuis hæc insania, quantas
Virtutes habeat, sic collige. uatis auarus
Nõ temere est animus: uersus amat: hoc studet unũ:
Detrimenta, fugas seruorum, incendia ridet:
Non fraudem socio, puero non cogitat ullam
Pupillo: uiuit siliquis, & pane secundo:
Militiæ quanquam piger & malus, utilis urbi.
Si das hoc, paruis quoq; rebus magna iuuari:
Os tenerum pueri, balbumq; poëta figurat:
Torquet ab obscœnis iam nunc sermonibus aurem:
Mox etiam pectus præceptis format amicis,

Asperi

Asperitatis, & inuidiæ corrector, & iræ,
Recte facta refert: orientia tempora notis
Instruit exemplis: inopem solatur, & ægrum.
Castis cum pueris ignara puella mariti
Disceret unde preces, uatem ni Musa dedisset?
Poscit opem chorus, & præsentia numina sentit:
Cœlestes implorat aquas docta prece blandus:
Auertit morbos: metuenda pericula pellit:
Impetrat & pacem, & locupletē frugibus annum,
Carmine dij superi placantur, carmine Manes.
Agricolæ prisci, fortes, paruoq; beati,
Condita post frumenta, leuantes tempore festo
Corpus, & ipsum animum spe finis dura ferentem,
Cum socijs operum, & pueris, & coniunge fida
Tellurem porco, Syluanum lacte piabant,
Floribus & uino Genium memorem breuis æui.
Fescennina per hunc inuenta licentia morem
Versibus alternis opprobria rustica fudit:
Libertasq; recurrentes accepta per annos
Lusit amabiliter: donec iam sæuus apertam
In rabiem uerti cœpit iocus, & per honestas
Ire domos impunè minax. doluere cruento
Dente lacessiti: fuit intactis quoq; cura
Conditione super communi. quinetiam lex,
Pœnaq; lata, malo quæ nollet carmine quenquam
Describi. uertêre modum formidine fustis
Ad bene dicendum, delectandumq; redacti.
Græcia capta ferum uictorem cepit: & artes

Intulit agresti Latio. sic horridus ille
Defluxit numerus Saturnius, & graue uirus
Munditiæ pepulere, sed in longum tamen æuum
Manserunt, hodieq; manent uestigia ruris.
Serus enim Græcis admouit acumina chartis,
Et post Punica bella quietus, quærere cœpit,
Quid Sophocles, et Thespis, et Aeschylꝰ utile ferret.
Tentauit quoq;, rem si dignè uertere posset:
Et placuit sibi natura sublimis, & acer.
Nam spirat Tragicum satis, & feliciter audet:
Sed turpem putat in scriptis, metuitq; lituram.
Creditur, ex medio quia res accessit, habere
Sudoris minimum: sed habet Comœdia tanto
Plus oneris, quanto ueniæ minus. aspice, Plautus
Quo pacto partes tutetur [redacted] Ephebi,
Vt patris attenti, [redacted] ut insidiosi:
Quantus sit Dorsennus edacibus in parasitis:
Quàm non adstricto percurrat pulpita socco.
Gestit enim numum in loculos demittere, posthac
Securus, cadat, an recto stet fabula talo.
Quem tulit ad scenam uentoso gloria curru,
Exanimat lentus spectator, sedulus inflat.
Sic leue, sic paruum est, animũ quod laudis auarũ
Subruit, aut reficit. ualeat res ludicra, si me
Palma negata macrum, donata reducit opimum.
Sæpe etiam audacẽ fugat hoc, terretq; poëtam:
Quòd numero plures, uirtute & honore minores,
Indocti, stolidiq;, & depugnare parati,

Si diſcordet eques, media inter carmina poſcunt
Aut urſum, aut pugiles. his nã plebecula gaudet.
Verùm equitis quoq; iã migrauit ab aure uoluptas
Omnis, ad incertos oculos, & gaudia uana.
Quattuor, aut plureis aulæa premuntur in horas,
Dum fugiunt equitum turmæ, peditumq́; cateruæ.
Mox trahitur manibus regum fortuna retortis.
Eſſeda feſtinant, pilenta, petorita, naues.
Captiuum portatur ebur, captiua Corinthus.
Si foret in terris, rideret Democritus, ſeu
Diuerſum confuſa genus panthera camelo,
Siue elephas albus uulgi conuerteret ora:
Spectaret populum ludis attentius ipſis,
Vt ſibi præbentem mimo ſpectacula plura.
Scriptores autem narrare putaret aſello
Fabellam ſurdo. nam quæ peruincere uoces
Eualuere ſonum, referunt quem noſtra theatra?
Garganum mugire putes nemus, aut mare Tuſcũ:
Tanto cum ſtrepitu ludi ſpectantur, & artes,
Diuitiæq́; peregrinæ: quibus oblitus actor
Cùm ſtetit in ſcena, concurrit dextera læuæ.
Dixit adhuc aliquid? nil ſanè. quid placet ergo?
Lana Tarentino uiolas imitata ueneno.
Ac ne fortè putes me, quæ facere ipſe recuſem,
Cùm rectè tractent alij, laudare malignè:
Ille per extentum funem mihi poſſe uidetur
Ire poëta, meum qui pectus inaniter angit,
Irritat, mulcet, falſis terroribus implet,

Vt magꝰ:et modò me Thebis,modò ponit Athenis.
Verum agè,& his,qui se lectori credere malũt,
Quàm spectatoris fastidia ferre superbi,
Curam redde breuem:si munus Apolline dignum
Vis complere libris,& uatibus addere calcar,
Vt studio maiore petant Helicona uirentem.
Multa quidem nobis facimus mala sæpe poëtæ,
(Vt uineta egomet cædam mea) cùm tibi librum
Sollicito damus,aut fesso:cùm lædimur,unum
Si quis amicorum est ausus reprændere uersum:
Cùm loca iam recitata reuoluimus irreuocati:
Cùm lamentamur,non apparere labores
Nostros,& tenui deducta poëmata filo:
Cùm speramus eò rem uenturam,ut simulatq;
Carmina rescieris nos fingere,commodus ultro
Accersas,& egere uetes,& scribere cogas.
Sed tamen est operæpretium cognoscere,quales
Aedituos habeat belli spectata,domiq;
Virtus,indigno non comittenda poëtæ.
Gratus Alexandro regi Magno fuit ille
Chœrilus,incultis qui uersibus,& malè natis
Rettulit acceptos,regale numisma,Philippos.
Sed ueluti tractata notam,labemq; remittunt
Atramenta:ferè scriptores carmine fœdo
Splendida facta linunt.idem rex ille,poëma
Qui tam ridiculum,tam carè prodigus emit,
Edicto uetuit,ne quis se,præter Apellem,
Pingeret,aut alius Lysippo duceret æra

Fort

Fortis Alexandri uultum simulantia. quòd si
Iudicium subtile uidendis artibus illud
Ad libros, & ad hæc Musarum dona uocares:
Bœotum in craßo iurares aëre natum.
At neq; dedecorant tua de se iudicia, atq;
Munera, quæ multa dantis cum laude tulerunt,
Dilecti tibi Vergilius, Variusq; poëtæ.
Nec magis expreßi uultus per ahenea signa,
Quàm per uatis opus mores, animiq; uirorum
Clarorum apparent. nec sermones ego mallem
Repentes per humum, quàm res componere gestas,
Terrarumq; situs, & flumina dicere, & arces
Montibus impositas, & barbara regna, tuisq;
Auspiciis totum confecta duella per orbem,
Claustraq; custodem pacis cohibentia Ianum,
Et formidatam Parthis te principe Romam:
Si quantum cuperem, poßem quoq;. sed neq; paruũ
Carmen maiestas recipit tua: nec meus audet
Rem tentare pudor, quam uires ferre recusent.
Sedulitas autem, stultè quem diligit, urget:
Præcipuè cùm se numeris commendat, & arte.
Discit enim citius, meminitq; libentius illud,
Quod quis deridet, q̃ quod probat, & ueneratur.
Nil moror officium, quod me grauat: ac neq; ficto
In peius uultu proponi cereus usquam,
Nec prauè factis decorari uersibus opto:
Ne rubeam pingui donatus munere, & unà
Cum scriptore meo capsa porrectus aperta

Deferar in uicum uendentem tus, & odores,
Et piper, & quicquid chartis amicitur ineptis.

AD IVLIVM FLORVM.

Flore bono claroq́; fidelis amice Neroni,
Si quis fortè uelit [redacted] *tibi uendere natum*
Tybure, uel Gabijs, & tecum sic agat: hic &
[redacted]*, & talos à uertice* [redacted] *ad imos,*
Fiet, eritq́; tuus numorum millibus octo,
Verna ministerijs ad nutus aptus heriles,
Litterulis Græcis imbutus, idoneus arti
Cuilibet: argilla quiduis imitabitur uda.
Quinetiam canet indoctum, sed dulce bibenti.
Multa fidem promissa leuant, ubi plenius æquo
Laudat uenales, qui uult extrudere merces.
Res urget me nulla: meo sum pauper in ære.
Nemo hoc mãgonum faceret tibi. non temere à me
Quiuis ferret idem. semel hic cessauit, &, ut fit,
In scalis latuit metuens pendentis habenæ.
Des numos, excepta nihil te si fuga lædat.
Ille ferat pretium pœnæ securus, opinor.
Prudens emisti uitiosum: dicta tibi est lex.
Insequeris tamen hunc, & lite moraris iniqua.
Dixi me pigrum proficiscenti tibi, dixi
Talibus officijs propè mancum, ne mea sæuus
Iurgares ad te quòd epistola nulla ueniret.
Quid tum profeci, mecum facientia iura
Si tamen attentas? quereris super hoc etiam, quòd
Expectata tibi non mittam carmina mendax.

Luculli miles collecta uiatica multis
Aerumnis,laßus dum noctu ſtertit,ad aßem
Perdiderat:poſt hoc uehemẽs lupus, & ſibi,et hoſti
Iratus pariter,ieiunis dentibus acer,
Præſidium regale loco deiecit,ut aiunt,
Summè munito,& multarum diuite rerum,
Clarus ob id factum,donis ornatur honeſtis:
Accipit & bis dena ſuper ſeſtertia numûm.
Fortè ſub hoc tempus caſtellũ euertere Prætor
Neſcio quod cupiens,hortari cœpit eundem
Verbis,quæ timido quoq; poßent addere mentem:
I bone,quò uirtus tua te uocat,i pede fauſto
Grandia laturus meritorum præmia.quid ſtas?
Poſthæc ille catus,quantumuis ruſticus ibit,
Ibit eò,quò uis,qui zonam perdidit,inquit.
Romæ nutriri mihi contigit,atq; doceri,
Iratus Graijs quantum nocuißet Achilles.
Adiecere bonæ paulò plus artis Athenæ:
Scilicet ut poßem curuo dignoſcere rectum:
Atq; inter ſyluas Academi quærere uerum.
Dura ſed amouere loco me tempora grato:
Ciuilisq; rudem belli tulit æſtus in arma,
Cæſaris Auguſti non reſponſura lacertis.
Vnde ſimul primùm me dimiſere Philippi
Deciſis humilem pennis,inopemq; paterni
Et laris,& fundi:paupertas impulit audax,
Vt uerſus facerem.ſed,quod non deſit,habentem
Quæ poterunt unquam ſatis expurgare cicutæ,

Ni melius dormire putem, quàm scribere uersus?
Singula de nobis anni prædantur euntes:
Eripuere iocos, Venerem, conuiuia, ludum:
Tendunt extorquere poëmata. quid faciam uis?
Deniq; non omnes eadem mirantur, amantq;.
Carmine tu gaudes, hic delectatur Iambis:
Ille Bioneis sermonibus, & sale nigro.
Tres mihi conuiuæ propè dißentire uidentur,
Poscentes uario multum diuersa palato.
Quid dē? quid nō dem? renuis tu, quod iubet alter:
Quod petis, id sanè est inuisum, acidumq; duobus.
Præter cætera, Romæ méne poëmata censes
Scribere poße, inter tot curas, totq; labores?
Hic sponsum uocat, hic auditum scripta, relictis
Omnibus officijs: cubat hic in colle Quirini,
Hic extremo in Auentino: uisendus uterq;.
Interualla uides humanè commoda. uerùm
Plures sunt plateæ, nihil ut meditantibus obstet.
Festinat calidus mulis, gerulisq; redemptor:
Torquet nunc lapidē, nunc ingens machina tignū.
Tristia robustis luctantur funera plaustris:
Hàc rabiosa fugit canis, hàc lutulenta ruit sus.
I nunc, & uersus tecum meditare canoros.
Scriptorū chorꝰ omnis amat nemus, et fugit urbes
Rite cliens Bacchi somno gaudentis, & umbra.
Tu me inter strepitus nocturnos, atq; diurnos
Vis canere, & contracta sequi uestigia uatum?
Ingenium sibi quod uacuas desumpsit Athenas,

Et studijs annos septem dedit, insenuitq;
Libris & curis, statua taciturnius exit
Plerunq;, & risu populum quatit. hic ego rerum
Fluctibus in medijs, & tempestatibus urbis
Verba lyræ motura sonum connectere digner?
Frater erat Romæ consulti Rhetor, ut alter
Alterius sermone meros audiret honores:
Gracchus ut hic illi foret, hic ut Mutius illi.
Qui minus argutos uexat furor iste poëtas?
Carmina compono, hic elegos, mirabile uisu,
Cælatumq; nouem Musis opus. aspice primùm,
Quanto cum fastu, quanto molimine circùm
Spectemus uacuam Romanis uatibus ædem.
Mox etiam, si fortè uacat, sequere, & procul audi,
Quid ferat, & quare sibi nectat uterq; coronam.
Cædimur, & totidem plagis consumimus hostem
Lento Samnites ad lumina prima duello.
Discedo Alcæus puncto illius:: ille meo quis?
Quis nisi Callimachus? si plus adposcere uisus,
Fit Mimermnus: & optiuo cognomine crescit.
Multa fero, ut placem genus iritabile uatum,
Cùm scribo, & supplex populi suffragia capto,
Idem finitis studijs, & mente recepta,
Obturem patulas impunè legentibus aures.
Ridentur, mala qui componunt carmina: uerùm
Gaudent scribentes, & se uenerantur, & ultro
Si taceas, laudant, quicquid scripsere beati.
Atqui legitimum cupiet fecisse poëma,

Cum tabulis animum censoris sumet honesti.
Audebit quæcunq; parum splendoris habebunt,
Et sine pondere erunt, & honore indigna ferentur,
Verba mouere loco: quamuis inuita recedant,
Et uersentur adhuc intra penetralia Vestæ:
Obscurata diu populo, bonus eruet: atq;
Proferet in lucem speciosa uocabula rerum,
Quæ priscis memorata Catonibus, atq; Cethegis
Nunc situs informis premit, & deserta uetustas.
Adsciscet noua, quæ genitor produxerit usus
Vehemens, & liquidus puroq́; simillimus amni,
Fundet opes, Latiumq́; beabit diuite lingua.
Luxuriantia compescet: nimis aspera sano
Leuabit cultu: uirtute carentia tollet,
Ludentis speciem dabit, & torquebitur: ut qui
Nunc Satyrum, nunc agrestem Cyclopa mouetur.
Prætulerim scriptor delirus, inersq́; uideri,
Dum mea delectent mala me, uel deniq; fallant:
Quàm sapere, & ringi. Fuit haud ignobilis Argis,
Qui se credebat miros audire Tragœdos
In uacuo lætus sessor, plausorq́; theatro:
Cætera qui uitæ seruaret munia recto
More, bonus sanè uicinus, amabilis hospes,
Comis in uxorem: posset qui ignoscere seruis,
Et signo læso non insanire lagenæ:
Posset qui rupem, & puteum uitare patentem.
Hic ubi cognatorum opibus, curisq́; refectus,
Expulit helleboro morbum, bilemq́; meraco,

Et redit ad ſeſe: pol me occidiſtis amici,
Non ſeruaſtis, ait: cui ſic extorta uoluptas,
Et demptus per uim mentis gratiſsimus error.
Nimirum ſapere eſt abiectis utile nugis:
Et tempeſtiuum pueris concedere ludum:
Ac non uerba ſequi fidibus modulanda Latinis:
Sed ueræ numerosq́; modosq́; ediſcere uitæ.
Quocirca mecū loquor hæc, tacitusq́; recordor:
Si tibi nulla ſitim finiret copia lymphæ,
Narrares medicis: quòd quantò plura paraſti,
Tantò plura cupis, nullíne faterier audes?
Si uulnus tibi monſtrata radice uel herba,
Non fieret leuius: fugeres radice, uel herba
Proficiente nihil curarier. audieras cui
Rem dij donarent, illi decedere prauam
Stultitiam: & cùm ſis nihilo ſapientior, ex quo
Plenior es: tamen utêris monitoribus ijſdem.
At ſi diuitiæ prudentem reddere poſsent,
Si cupidum, timidumq́; minus te: nemperuberes,
Viueret in terris te ſi quis auarior uno.
Si propriū eſt, quod quis libra mercatur, & ære:
Quædam (ſi credis conſultis) mancipat uſus:
Qui te paſcit ager tuus eſt: & uillicus Orbi
Cùm ſegetes occat tibi mox frumenta daturus,
Te dominum ſentit: das numos: accipis uuam,
Pullos, oua, cadum temeti: nempe modo iſto
Paulatim mercaris agrum, fortaſſe trecentis,
Aut etiam ſuprà, numorum millibus emptum.

Sordidus, atq; animi quòd parui nolit haberi,
Respondet. laudatur ab his: culpatur ab illis.
Fusidius uappæ famam timet, ac nebulonis,
Diues agris, diues positis in fœnore numis.
Quinas hic capiti mercedes exigit: atq;
Quantò perditior quisq; est, tantò acrius urget.
Nomina sectatur modò sumpta ueste uirili
Sub patribus duris tironum. maxime quis non
Iuppiter exclamet, simulatq; audiuit? At ipse
Pro quæstu sumptum facit. Hic uix credere poßis,
Quàm sibi non sit amicus: ita ut pater ille, Terenti
Fabula quem miserum nato uixiße fugato
Inducit, non se peius cruciauerit, atq; hic.
Si quis nunc quærat, quò res hæc pertinet? illuc:
Dum uitant stulti uitia, in contraria currunt.
Malchinus tunicis demißis ambulat: est qui
[redacted] *subductis usq; facetus.* ^Ad medias
Pastillos Rufillus olet, Gorgonius hircum.
Nil medium est. [redacted]

[redacted]

[redacted]

SATYRA III.

Omnibus hoc uitiũ est cãtoribus inter amicos
Vt nũquàm inducãt animũ cantare rogati:
Iniußi nunquàm desistant. Sardus habebat
Ille Tigellius hoc. Cæsar, qui cogere poßet,
Si peteret per amicitiam patris, atq; suam, non
Quicquam proficeret: si collibuißet, ab ouo
Vsq; ad mala citaret, Ió Bacche, modò summa
Voce, modò hac resonãs, quæ chordis quattuor ima.
Nil æquale homini fuit illi: sæpe uelut qui
Currebat fugiens hostem: persæpe uelut qui
Iunonis sacra ferret: habebat sæpe ducentos,
Sæpe decem seruos: modò reges, atq; tetrarchas,
Omnia magna loquẽs: modò, sit mihi mẽsa tripes, et
Concha salis puri, & toga, quæ defendere frigus,

Intulit agresti Latio. sic horridus ille
Defluxit numerus Saturnius, & graue uirus
Munditiæ pepulere, sed in longum tamen æuum
Manserunt, hodieq; manent uestigia ruris.
Serus enim Græcis admouit acumina chartis,
Et post Punica bella quietus, quærere cœpit,
Quid Sophocles, et Thespis, et Aeschylus utile ferrent.
Tentauit quoq;, rem si dignè uertere posset:
Et placuit sibi natura sublimis, & acer.
Nam spirat Tragicum satis, & feliciter audet:
Sed turpem putat in scriptis, metuitq; lituram.
Creditur, ex medio quia res accessit, habere
Sudoris minimum: sed habet Comœdia tanto
Plus oneris, quanto ueniæ minus. aspice, Plautus
Quo pacto partes tutetur [redacted] *Ephebi,*
Vt patris attenti, [redacted] *ut insidiosi:*
Quantus sit Dorsennus edacibus in parasitis:
Quàm non adstricto percurrat pulpita socco.
Gestit enim numum in loculos demittere, posthac
Securus, cadat, an recto stet fabula talo.
Quem tulit ad scenam uentoso gloria curru,
Exanimat lentus spectator, sedulus inflat.
Sic leue, sic paruum est, animũ quod laudis auarũ
Subruit, aut reficit. ualeat res ludicra, si me
Palma negata macrum, donata reducit opimum.
Sæpe etiam audacẽ fugat hoc, terretq; poëtam:
Quòd numero plures, uirtute & honore minores,
Indocti, stolidiq;, & depugnare parati,

Si discordet eques, media inter carmina poscunt
Aut ursum, aut pugiles his nã plebecula gaudet.
Verùm equitis quoq; iã migrauit ab aure uoluptas
Omnis, ad incertos oculos, & gaudia uana.
Quattuor, aut plureis aulæa premuntur in horas,
Dum fugiunt equitum turmæ, peditumq́; cateruæ.
Mox trahitur manibus regum fortuna retortis.
Eßeda festinant, pilenta, petorita, naues.
Captiuum portatur ebur, captiua Corinthus.
Si foret in terris, rideret Democritus, seu
Diuersum confusa genus panthera camelo,
Siue elephas albus uulgi conuerteret ora:
Spectaret populum ludis attentius ipsis,
Vt sibi præbentem mimo spectacula plura.
Scriptores autem narrare putaret asello
Fabellam surdo. nam quæ peruincere uoces
Eualuere sonum, referunt quem nostra theatra?
Garganum mugire putes nemus, aut mare Tuscũ:
Tanto cum strepitu ludi spectantur, & artes,
Diuitiæq́; peregrinæ: quibus oblitus actor
Cùm stetit in scena, concurrit dextera læuæ.
Dixit adhuc aliquid? nil sanè. quid placet ergo?
Lana Tarentino uiolas imitata ueneno.
Ac ne fortè putes me, quæ facere ipse recusem,
Cùm rectè tractent alij, laudare malignè:
Ille per extentum funem mihi posse uidetur
Ire poëta, meum qui pectus inaniter angit,
Iritat, mulcet, falsis terroribus implet,

Vt mag? :et modò me Thebis,modò ponit Athenis.
Verum agè,& his,qui se lectori credere malũt,
Quàm spectatoris fastidia ferre superbi,
Curam redde breuem:si munus Apolline dignum
Vis complere libris,& uatibus addere calcar,
Vt studio maiore petant Helicona uirentem.
Multa quidem nobis facimus mala sæpe poëtæ;
(Vt uineta egomet cædam mea) cùm tibi librum
Sollicito damus,aut fesso:cùm lædimur,unum
Si quis amicorum est ausus reprændere uersum:
Cùm loca iam recitata reuoluimus irreuocati:
Cùm lamentamur,non apparere labores
Nostros,& tenui deducta poëmata filo:
Cùm speramus eò rem uenturam,ut simulatq;
Carmina rescieris nos fingere,commodus ultro
Accersas,& egere uetes,& scribere cogas.
Sed tamen est operæpretium cognoscere,quales
Aedituos habeat belli spectata,domiq;
Virtus,indigno non comittenda poëtæ.
Gratus Alexandro regi Magno fuit ille
Chœrilus,incultis qui uersibus,& malè natis
Rettulit acceptos,regale numisma,Philippos.
Sed ueluti tractata notam,labemq; remittunt
Atramenta:ferè scriptores carmine fœdo
Splendida facta linunt.idem rex ille,poëma
Qui tam ridiculum,tam carè prodigus emit,
Edicto uetuit,ne quis se,præter Apellem,
Pingeret,aut alius Lysippo duceret æra

Fortis Alexandri uultum simulantia. quòd si
Iudicium subtile uidendis artibus illud
Ad libros, & ad hæc Musarum dona uocares:
Bœotum in craßo iurares aëre natum.
At neq; dedecorant tua de se iudicia, atq;
Munera, quæ multa dantis cum laude tulerunt,
Dilecti tibi Vergilius, Variusq; poëtæ.
Nec magis expreßi uultus per ahenea signa,
Quàm per uatis opus mores, animiq; uirorum
Clarorum apparent. nec sermones ego mallem
Repentes per humum, quàm res componere gestas,
Terrarumq; situs, & flumina dicere, & arces
Montibus impositas, & barbara regna, tuisq;
Auspiciis totum confecta duella per orbem,
Claustraq; custodem pacis cohibentia Ianum,
Et formidatam Parthis te principe Romam:
Si quantum cuperem, poßem quoq; sed neq; paruũ
Carmen maiestas recipit tua: nec meus audet
Rem tentare pudor, quam uires ferre recusent.
Sedulitas autem, stultè quem diligit, urget:
Præcipuè cùm se numeris commendat, & arte.
Discit enim citius, meminitq; libentius illud,
Quod quis deridet, q̃ quod probat, & ueneratur.
Nil moror officium, quod me grauat: ac neq; ficto
In peius uultu proponi cereus usquam,
Nec prauè factis decorari uersibus opto:
Ne rubeam pingui donatus munere, & unà
Cum scriptore meo capsa porrectus aperta

Deferar in uicum uendentem tus,& odores,
Et piper,& quicquid chartis amicitur ineptis.

AD IVLIVM FLORVM.

FLore bono claroq; fidelis amice Neroni,
Si quis fortè uelit [redacted] tibi uendere natum
Tybure,uel Gabijs,& tecum sic agat:hic &
[redacted],& talos à uertice [redacted] ad imos,
Fiet,eritq; tuus numorum millibus octo,
Verna ministerijs ad nutus aptus heriles,
Litterulis Græcis imbutus,idoneus arti
Cuilibet:argilla quiduis imitabitur uda.
Quinetiam canet indoctum,sed dulce bibenti.
Multa fidem promissa leuant,ubi plenius æquo
Laudat uænales,qui uult extrudere merces.
Res urget me nulla:meo sum pauper in ære.
Nemo hoc mãgonum faceret tibi.non temere à me
Quiuis ferret idem.semel hic cessauit,&,ut fit,
In scalis latuit metuens pendentis habenæ.
Des numos,excepta nihil te si fuga lædat.
Ille ferat pretium pœnæ securus,opinor.
Prudens emisti uitiosum:dicta tibi est lex.
Insequeris tamen hunc,& lite moraris iniqua.
Dixi me pigrum proficiscenti tibi,dixi
Talibus officijs propè mancum,ne mea sæuus
Iurgares ad te quòd epistola nulla ueniret.
Quid tum profeci,mecum facientia iura
Si tamen attentas?quereris super hoc etiam,quòd
Expectata tibi non mittam carmina mendax.

Luculli miles collecta uiatica multis
Aerumnis,laßus dum noctu stertit,ad aßem
Perdiderat:post hoc uehemēs lupus, & sibi,et hosti
Iratus pariter,ieiunis dentibus acer,
Præsidium regale loco deiecit,ut aiunt,
Summè munito,& multarum diuite rerum,
Clarus ob id factum,donis ornatur honestis:
Accipit & bis dena super sestertia numûm.
Fortè sub hoc tempus castellū euertere Prætor
Nescio quod cupiens,hortari cœpit eundem
Verbis,quæ timido quoq; poßent addere mentem:
I bone,quò uirtus tua te uocat,i pede fausto
Grandia laturus meritorum præmia.quid stas?
Posthæc ille catus,quantumuis rusticus ibit,
Ibit eò,quò uis,qui zonam perdidit,inquit.
Romæ nutriri mihi contigit,atq; doceri,
Iratus Graijs quantum nocuißet Achilles.
Adiecere bonæ paulò plus artis Athenæ:
Scilicet ut poßem curuo dignoscere rectum:
Atq; inter syluas Academi quærere uerum.
Dura sed amouere loco me tempora grato:
Ciuilisq́; rudem belli tulit æstus in arma,
Cæsaris Augusti non responsura lacertis.
Vnde simul primùm me dimisere Philippi
Decisis humilem pennis,inopemq́; paterni
Et laris,& fundi:paupertas impulit audax,
Vt uersus facerem.sed,quod non desit,habentem
Quæ poterunt unquam satis expurgare cicutæ,

Ni melius dormire putem, quàm scribere uersus?
Singula de nobis anni prædantur euntes:
Eripuere iocos, [redacted], conuiuia, ludum:
Tendunt extorquere poëmata. quid faciam uis?
Deniq; non omnes eadem mirantur, amantq́;.
Carmine tu gaudes, hic delectatur Iambis:
Ille Bioneis sermonibus, & sale nigro.
Tres mihi conuiuæ propè dissentire uidentur,
Poscentes uario multum diuersa palato.
Quid dē? quid nō dem? renuis tu, quod iubet alter:
Quod petis, id sanè est inuisum, acidumq́; duobus.
Præter cætera, Romæ méne poëmata censes
Scribere posse, inter tot curas, totq́; labores?
Hic sponsum uocat, hic auditum scripta, relictis
Omnibus officijs: cubat hic in colle Quirini,
Hic extremo in Auentino: uisendus uterq;.
Interualla uides humanè commoda. uerùm
Plures sunt plateæ, nihil ut meditantibus obstet.
Festinat calidus mulis, gerulisq́; redemptor:
Torquet nunc lapidē, nunc ingens machina tignū.
Tristia robustis luctantur funera plaustris:
Hàc rabiosa fugit canis, hàc lutulenta ruit sus.
I nunc, & uersus tecum meditare canoros.
Scriptorū chor⁹ omnis amat nemus, et fugit urbes
Rite cliens Bacchi somno gaudentis, & umbra.
Tu me inter strepitus nocturnos, atq; diurnos
Vis canere, & contracta sequi uestigia uatum?
Ingenium sibi quod uacuas desumpsit Athenas,

Et studijs annos septem dedit, insenuitq;
Libris & curis, statua taciturnius exit
Plerunq;, & risu populum quatit. hic ego rerum
Fluctibus in medijs, & tempestatibus urbis
Verba lyræ motura sonum connectere digner?
Frater erat Romæ consulti Rhetor, ut alter
Alterius sermone meros audiret honores:
Gracchus ut hic illi foret, hic ut Mutius illi.
Qui minus argutos uexat furor iste poëtas?
Carmina compono, hic elegos, mirabile uisu,
Cælatumq; nouem Musis opus. aspice primùm,
Quanto cum fastu, quanto molimine circùm
Spectemus uacuam Romanis uatibus ædem.
Mox etiam, si fortè uacat, sequere, & procul audi,
Quid ferat, & quare sibi nectat uterq; coronam.
Cædimur, & totidem plagis consumimus hostem
Lento Samnites ad lumina prima duello.
Discedo Alcæus puncto illius:: ille meo quis?
Quis nisi Callimachus? si plus adposcere uisus,
Fit Mimermnus: & optiuo cognomine crescit.
Multa fero, ut placem genus irritabile uatum,
Cùm scribo, & supplex populi suffragia capto,
Idem finitis studijs, & mente recepta,
Obturem patulas impunè legentibus aures.
Ridentur, mala qui componunt carmina: uerùm
Gaudent scribentes, & se uenerantur, & ultro
Si taceas, laudant, quicquid scripsere beati.
Atqui legitimum cupiet fecisse poëma,

Cum tabulis animum censoris sumet honesti.
Audebit quæcunq; parum splendoris habebunt,
Et sine pondere erunt, & honore indigna ferentur,
Verba mouere loco: quamuis inuita recedant,
Et uersentur adhuc intra penetralia Vestæ:
Obscurata diu populo, bonus eruet: atq;
Proferet in lucem speciosa uocabula rerum,
Quæ priscis memorata Catonibus, atq; Cethegis
Nunc situs informis premit, & deserta uetustas.
Adsciscet noua, quæ genitor produxerit usus
Vehemens, & liquidus puroq; simillimus amni,
Fundet opes, Latiumq; beabit diuite lingua.
Luxuriantia compescet: nimis aspera sano
Leuabit cultu: uirtute carentia tollet,
Ludentis speciem dabit, & torquebitur: ut qui
Nunc Satyrum, nunc agrestem Cyclopa mouetur.
Prætulerim scriptor delirus, inersq; uideri,
Dum mea delectent mala me, uel deniq; fallant:
Quàm sapere, & ringi. Fuit haud ignobilis Argis,
Qui se credebat miros audire Tragœdos
In uacuo lætus sessor, plausorq; theatro:
Cætera qui uitæ seruaret munia recto
More, bonus sanè uicinus, amabilis hospes,
Comis in uxorem: posset qui ignoscere seruis,
Et signo læso non insanire lagenæ:
Posset qui rupem, & puteum uitare patentem.
Hic ubi cognatorum opibus, curisq; refectus,
Expulit helleboro morbum, bilemq; meraco,

Et redit ad ſeſe: pol me occidiſtis amici,
Non ſeruaſtis, ait: cui ſic extorta uoluptas,
Et demptus per uim mentis gratiſsimus error.
Nimirum ſapere eſt abiectis utile nugis:
Et tempeſtiuum pueris concedere ludum:
Ac non uerba ſequi fidibus modulanda Latinis:
Sed uerae numerosq́;, modosq́; ediſcere uitae.
Quocirca mecũ loquor haec, tacitusq́; recordor:
Si tibi nulla ſitim finiret copia lymphae,
Narrares medicis: quòd quantò plura paraſti,
Tantò plura cupis, nullíne faterier audes?
Si uulnus tibi monſtrata radice uel herba,
Non fieret leuius: fugeres radice, uel herba
Proficiente nihil curarier. audieras cui
Rem dij donarent, illi decedere prauam
Stultitiam: & cùm ſis nihilo ſapientior, ex quo
Plenior es: tamen utêris monitoribus iiſdem.
At ſi diuitiae prudentem reddere poſsent,
Si cupidum, timidumq́; minus te: nempe ruberes,
Viueret in terris te ſi quis auarior uno.
Si propriũ eſt, quod quis libra mercatur, & aere:
Quaedam (ſi credis conſultis) mancipat uſus:
Qui te paſcit ager tuus eſt: & uillicus Orbi
Cùm ſegetes occat tibi mox frumenta daturus,
Te dominum ſentit: das numos: accipis uuam,
Pullos, oua, cadum temeti: nempe modo iſto
Paulatim mercaris agrum, fortaſse trecentis,
Aut etiam ſuprà, numorum millibus emptum.

Sordidus,atq; animi quòd parui nolit haberi,
Respondet.laudatur ab his:culpatur ab illis.
Fusidius uappæ famam timet,ac nebulonis,
Diues agris,diues positis in fœnore numis.
Quinas hic capiti mercedes exigit:atq;
Quantò perditior quisq; est,tantò acrius urget.
Nomina sectatur modò sumpta ueste uirili
Sub patribus duris tironum.maxime quis non
Iuppiter exclamet,simulatq; audiuit? At ipse
Pro quæstu sumptum facit.Hic uix credere possis,
Quàm sibi non sit amicus:ita ut pater ille, Terenti
Fabula quem miserum nato uixisse fugato
Inducit,non se peius cruciauerit,atq; hic.
Si quis nunc quærat,quò res hæc pertinet? illuc:
Dum uitant stulti uitia,in contraria currunt.
Malchinus tunicis demissis ambulat:est qui
[redacted] *subductis usq; facetus.*
Pastillos Rufillus olet,Gorgonius hircum.
Nil medium est. [redacted]

[redacted]

SATYRA III.

OMnibus hoc uitiũ est cãtoribus inter amicos
Vt nũquàm inducãt animũ cantare rogati:
Iniußi nunquàm desistant. Sardus habebat
Ille Tigellius hoc. Cæsar, qui cogere poßet,
Si peteret per amicitiam patris, atq; suam, non
Quicquam proficeret: si collibuißet, ab ouo
Vsq; ad mala citaret, Ió Bacche, modò summa
Voce, modò hac resonãs, quæ chordis quattuor ima.
Nil æquale homini fuit illi: sæpe uelut qui
Currebat fugiens hostem: persæpe uelut qui
Iunonis sacra ferret: habebat sæpe ducentos,
Sæpe decem seruos: modò reges, atq; tetrarchas,
Omnia magna loquẽs: modò, sit mihi mẽsa tripes, et
Concha salis puri, & toga, quæ defendere frigus,

Quamuis craßa queat. decies centena dedißes
Huic parco paucis contento: quinq; diebus
Nil erat in loculis. noctes uigilabat ad ipsum
Mane: diem totum stertebat. nil fuit unquam
Sic impar sibi. nunc aliquis dicat mihi: quid tu?
Nulláne habes uitia? imò alia, haud fortaße mĩora.
Mæuius absentẽ Neuium cùm carperet: heus tu,
Quidam ait, ignoras te? an, ut ignotum, dare nobis
Verba putas? egomet mî ignosco, Mæuius inquit.
Stultus, & improbus hic amor est, dignusq; notari.
Cùm tua peruideas oculis mala lippus inunctis;
Cur in amicorum uitijs tam cernis acutùm,
Quàm aut aqla, aut serpẽs epidauriꝰ? at tibi cõtrà
Euenit, inquirant uitia ut tua rursus & illi.
Iracundior est paulò minus aptus acutis
Naribus horum hominum: rideri poßit, eò quòd
Rusticius tonso toga defluit, & malè laxus
In pede calceus hæret. at est bonus, ut melior uir
Non alius quisq̃: at tibi amicus: at ingenium ingens
Inculto latet hoc sub corpore. deniq; teipsum
Concute, nunquã tibi uitiorum inseuerit olim
Natura, aut etiam consuetudo mala. nanq;
Neglectis urenda filix innascitur agris.
[redacted]
Vellem in amicitia [redacted] erraremus, & isti
Errori nomen uirtus posuißet honestum.

At

Nam At pater ut gnati, sic nos debemus amici,
Si quod sit uitium, non fastidire. strabonem
Appellat pætum pater, & pullum, malè paruus
Si cui filius est: ut abortiuus fuit olim
Sisyphus. hunc uarum distortis cruribus: illum
Balbutit scaurum prauis fultum malè talis.
Parcius hic uiuit, frugi dicatur. ineptus,
Et iactantior hic paulo est: concinnus amicis
Postulat ut uideatur. at est truculentior, atq;
Plus æquo liber: simplex, fortisq; habeatur.
Caldior est: acres inter numeretur opinor.
Hæc res & iungit, iunctos & seruat amicos.
At nos uirtutes ipsas inuertimus: atq;
Syncerum cupimus uas incrustare. probus quis
Nobiscum uiuit, multum demißus homo: illi
Tardo cognomen pingui damus. hic fugit omneis
Insidias, nulliq; malo latus obdit apertum:
Cùm genus hoc inter uitæ uersetur, ubi acris
Inuidia, atq; uigent ubi crimina: pro bene sano,
Ac non incauto, fictum, astutumq; uocamus.
Simplicior si quis: qualem me sæpe libenter
Obtulerim tibi Mecœnas: ut fortè legentem,
Aut tacitum impellat, quouis sermone molestus:
Communi sensu planè caret, inquimus. eheu
Quàm temere in nosmet legem sancimus iniquam?
Nam uitijs nemo sine nascitur. optimus ille est,
Qui minimis urgetur. amicus dulcis, ut æquum est,
Cùm mea compenset uitijs bona: pluribus hisce,

(Si modò plura mihi bona sunt) inclinet, amari
Si uolet: hac lege in trutina ponetur eadem.
Qui, ne tuberibus proprijs offendat amicum,
Postulat, ignoscat uerrucis illius. æquum est
Peccatis ueniam poscentem, reddere rursus.
Deniq;, quatinus excidi penitus uitium iræ,
Cætera item nequeunt stultis hærentia: cur non
Ponderibus, modulisq; suis ratio utitur? ac res
Vt quæq; est, ita supplicijs delicta coërcet?
Si quis eum seruum, patinam qui tollere iussus,
Semesos pisces, tepidumq; ligurierit ius,
In cruce suffigat: Labeone insanior inter
Sanos dicatur. quantò hoc furiosius, atq;
Maius peccatum est? paulum deliquit amicus:
Quod nisi concedas, habeare insuauis: acerbus
Odisti, & fugis, ut Drusonem debitor æris:
Qui nisi cùm tristes misero uenêre Calendæ,
Mercedem, aut numos unde unde extricat, amaras
Porrecto iugulo historias, captiuus ut, audit.
Comminxit lectum potus, mensáue catillum
Euandri manibus tritum deiecit: ob hanc rem,
Aut positum antè mea quia pullum in parte catini
Sustulit esuriens: minus hoc iucundus amicus
Sit mihi? quid faciam, si furtum fecerit? aut si
Prodiderit commissa fide, sponsúmue negarit?
Queis paria esse ferè placuit peccata, laborant,
Cùm uentũ ad uerũ est: sensus, moresq; repugnant,
Atq; ipsa utilitas iusti propè mater, & æqui.

Cùm

Cùm prorepserunt primis animalia terris:
Mutū, & turpe pecus: glandē, atq; cubilia propter
Vnguibus & pugnis, dein fustibus, atq; ita porrò
Pugnabant armis, quæ pòst fabricauerat usus:
Donec uerba, quibus uoces, sensusq́; notarent,
Nominaq́; inuenere. dehinc absistere bello,
Oppida cœperunt munire & ponere leges:
Ne quis fur eßet, neu latro, neu quis adulter.
Nam fuit ante Helenam [redacted] deterrima belli ^ mulier
Causa: sed ignotis perierunt mortibus illi,
Quos [redacted] incertam rapientes more ferarum, ^ Socia
Viribus editior cædebat, ut in grege taurus.
Iura inuenta metu iniusti fateare neceße est:
Tempora si, fastosq́; uelis euoluere mundi.
Nec natura potest iusto secernere iniquum,
Diuidit ut bona diuersis, fugienda petendis.
Nec uincet ratio hoc, tantundē ut peccet, idemq́;
Qui teneros caules alieni fregerit horti:
Et qui nocturnus diuûm sacra legerit. adsit
Regula, peccatis quæ pœnas irroget æquas:
Ne scutica dignum, horribili secere flagello.
Nam ut ferula cædas meritum maiora subire
Verbera, non uereor: cùm dicas eße pareis res
Furta latrociniјs, & magnis parua, mineris
Falce recisurum simili te: si tibi regnum
Permittant homines. Si diues, qui sapiens est,
Et sutor bonus, & solus formosus, & est rex:
Cur optas, quod habes? nō nosti, quid pater, inquit,

Chrysippus dicat: sapiens crepidas sibi nunquam,
Nec soleas fecit: sutor tamen est sapiens. quo?
Vt quamuis tacet Hermogenes, cantor tamen, atq;
Optimus est modulator: ut Alfenus Vafer omni
Abiecto instrumento artis, clausaq; taberna,
Sutor erat: sapiens operis sic optimus omnis
Est opifex: sic rex solus. uellunt tibi barbam
Lasciui pueri: quos tu nisi fuste coërces,
Vrgeris turba circum te stante, miserq;
Rumperis, & latras magnorum maxime regum.
Ne longum faciam, dum tu quadrante lauatum
Rex ibis, neq; te quisquam stipator, ineptum
Præter Crispinum sectabitur: & mihi dulces
Ignoscent, si quid peccauero stultus, amici:
Inq; uicem illorum patiar delicta libenter:
Priuatusq; magis uiuam te rege beatus.

SATYRA IIII.

EVpolis, atq; Cratinus, Aristophanesq; poetæ,
Atq; alij, quorũ comœdia prisca uirorum est,
Si quis erat dignus describi, quòd malus, aut fur,
Quòd mœchus foret, aut sicarius, aut alioqui
Famosus: multa cum libertate notabant.
Hinc omnis pendet Lucilius hosce secutus,
Mutatis tantum pedibus, numerisq; facetus,
Emunctæ naris, durus componere uersus.
Nam fuit hoc uitiosus: in hora sæpe ducentos,

Vt magnum, uersus dictabat stans pede in uno.
Cùm flueret lutulentus: erat quod tollere uelles,
Garrulus, atq; piger scribendi ferre laborem,
Scribendi rectè: nam ut multum, nil moror. ecce
Crispinus minimo me prouocat: accipe, si uis,
Accipe iam tabulas: detur nobis locus, hora,
Custodes: uideamus uter plus scribere poßit.
Dij bene fecerunt, inopis me, quodq; pusilli
Finxerunt animi, rarò, & perpauca loquentis.
At tu conclusas hircinis follibus auras
Vsq; laborantes, dum ferrum molliat ignis,
Vt mauis imitare. beatus Fannius, ultro
Delatis capsis, & imagine: cùm mea nemo
Scripta legat, uulgo recitare timentis, ob hanc rem,
Quòd sũt, quos gen⁹ hoc minĩe iuuat, utpote plureis
Culpari dignos. quemuis media erue turba:
Aut ob auaritiam, aut misera ambitione laborat:
[redacted]
Hunc capit argenti splendor: stupet Albius æra:
Hic mutat merces surgente à sole ad eum, quo
Vespertina tepet regio: quin per mala præceps
Fertur, uti puluis collectus turbine, ne quid
Summa deperdat metuens: aut ampliet ut rem.
Omnes hi metuunt uersus, odere poëtas.
Fœnum habet in cornu, lõgè fuge. dum modò risum
Excutiat sibi, non hic cuiquam parcet amico:
Et quodcunq; semel chartis illeuerit, omneis
Gestiet à furno redeunteis scire, lacuq;.

Ambulat, & Caprius, rauci malè, cumq; libellis
Magnus uterq; timor latronibus. at bene si quis,
Et uiuat puris manibus: contemnat utrumq;.
Vt sis tu similis Cæli, Byrrhiq; latronum,
Non ego sim Capri, neq; Sulci, cur metuas me?
Nulla taberna meos habeat, neq; pila libellos,
Queis manus insudet uulgi, Hermogenisq́; Tigelli.
Non recito cuiquam, nisi amicis, idq́; coactus:
Non ubiuis, corámue quibuslibet. in medio qui
Scripta foro recitent, sunt multi, quiq́; lauantes.
Suauè locus uoci resonat conclusus. inanes
Hoc iuuat, haud illud quærentes, num sine sensu,
Tempore num faciant alieno. lædere gaudes
Inquis, & hoc studio prauus facis. unde petitum
Hoc in me iacis? est autor quis deniq; eorum,
Vixi cum quibus? absentem qui rodit amicum:
Qui non defendit alio culpante, solutos
Qui captat risus hominum, famamq́; dicacis:
Fingere qui non uisa potest: commissa tacere
Qui nequit: hic niger est, hunc tu Romane caueto.
Sæpe tribus lectis uideas cœnare quaternos:
E' quibus unus auet, quauis aspergere cunctos,
Præter eum, qui præbet aquã: pòst hũc quoq; pòtus,
Condita cùm uerax aperit præcordia Liber.
Hic tibi comis, & urbanus, liberq́; uidetur
Infesto nigris. ego si risi, quòd ineptus
Pastillos Rufillus olet, Gorgonius hircum,
Liuidus, & mordax uideor tibi? mentio si qua

De Capitolini furtis iniecta Petilli
Te coram fuerit, defendas, ut tuus est mos.
Me Capitolinus conuictore usus, amicoq;
A' puero est, causaq; mea permulta rogatus
Fecit: & incolumis lætor quòd uiuit in urbe.
Sed tamen admiror, quo pacto iudicium illud
Fugerit: hic nigræ succus loliginis, hæc est
Aerugo mera: quod uitium procul absore chartis,
Atq; animo prius, ut si quid promittere de me
Possum aliud, uerè promitto. liberius si
Dixero quid, si fortè iocosius: hoc mihi iuris
Cum uenia dabis: insueuit pater optimus hoc me,
Vt fugerem, exemplis uitiorum quæq; notando.
Cùm me hortaretur parcè, frugaliter, atq;
Viuerem uti contentus eo, quod mî ipse parasset:
Nónne uides Albi ut malè uiuat filius? utq;
Barus inops, magnum documentũ, ne patriam rem
Perdere quis uelut à turpi [redacted] *amore*
Cum deterreret: Sectani dissimilis sis.
[redacted]
Aiebat. sapiens, uitatu, quidq; petitu
Sit melius, causas reddet tibi. mî satis est, si
Traditum ab antiquis morem seruare, tuamq;,
Dum custodis eges, uitam, famamq; tueri
Incolumem possim: simul ac durauerit ætas
Membra, animumq; tuum, nabis sine cortice. sic me
Formabat puerum dictis, & siue iubebat

Vt facerem quid:habes autorem,quo facias hoc:
Vnum ex iudicibus selectis obijciebat.
Siue uetabat:an hoc inhonestum,& inutile factu
Nécne sit,addubites:flagret rumore malo cùm
Hic,atq; ille?auidos uicinum funus ut ægros
Exanimat,mortisq; metu sibi parcere cogit:
Sic teneros animos aliena opprobria sæpe
Absterrent uitijs.ex hoc ego sanus ab illis,
Perniciem quæcunq; ferunt:mediocribus,& queis
Ignoscas,uitijs teneor.fortaßis & istinc
Largiter abstulerit longa ætas,liber amicus,
Consilium propriũ.neq; enim cum lectulus, aut me
Porticus excepit,desum mihi.rectius hoc est:
Hoc faciens uiuam melius:sic dulcis amicis
Occurram:hoc quidam non bellè:nunquid ego illi
Imprudens olim faciam simile?hæc ego mecum
Compreßis agito labris.ubi quid datur oti,
Illudo chartis.hoc est mediocribus illis
Ex uitijs unum:cui si concedere nolis,
Multa poëtarum ueniat manus,auxilio quæ
Sit mihi:nam multo plures sumus:ac ueluti te
Iudæi cogemus in hanc concedere turbam.

SATYRA V.

EGreßum magna me excepit Aricia Roma
Hospitio modico:rhetor comes Heliodorus
Græcorum longe doctißimus.inde forum Appi
Differtum nautis,cauponibus,atq; malignis.
Hoc iter ignaui diuisimus,altius,ac nos,

Præcinctis, unum: minus est grauis Appia tardis.
Hîc ego propter aquam, quòd erat deterrima, uētri
Indico bellum, cœnanteis haud animo æquo
Expectans comites. iam nox inducere terris
Vmbras, & cœlo diffundere signa parabat.
Tum pueri nautis, pueris conuitia nautæ
Ingerere: huc appelle: trecentos inseris: ohe
Iam satis est. dum æs exigitur, dum mula ligatur,
Tota abit hora. mali culices, ranæq; palustres
Auertunt somnos [redacted] cantat [redacted]
Multa prolutus uappa nauta, atq; uiator
Certatim. tandem fessus dormire uiator
Incipit: ac missæ pastum retinacula mulæ
Nauta piger saxo religat, stertitq; supinus.
Iamq; dies aderat, cùm nil procedere lintrem
Sentimus: donec cerebrosus prosilit unus:
Ac mulæ, nautæq; caput, lumbosq; saligno
Fuste dolat. quarta uix demum exponimur hora.
Ora, manusq; tua lauimus Feronia lympha.
Millia tum pransi tria repsimus: atq; subimus
Impositum saxis latè candentibus Anxur.
Huc uenturus erat Mecœnas optimus, atq;
Cocceius, missi magnis de rebus uterq;
Legati, auersos soliti componere amicos.
Hic oculis ego nigra meis collyria lippus
Illinere. interea Mecœnas áduenit, atq;
Cocceius, Capitoq;, simul Fonteius ad unguem
Factus homo, Antoni, non ut magis alter, amicus.

Fundos Aufidio Luſco Prætore libenter
Linquimus, inſani ridentes præmia ſcribæ,
Prætextam, & latum clauum, prunæq; catillum.
In Mamurrarum laßi deinde urbe manemus,
Muræna præbente domum, Capitone culinam.
Poſtera lux oritur multò gratißima: nanq;
Plotius, & Varius Sinueſſæ, Vergiliusq;
Occurrunt, animæ, quales neq; candidiores
Terra tulit, neq; queis me ſit deuinctior alter.
O' qui complexus, & gaudia quanta fuerunt!
Nil ego contulerim iucundo ſanus amico.
Proxima Campano ponti quæ uillula, tectum
Præbuit, & Parochi, quæ debent, ligna, ſalemq;.
Hinc muli Capuæ clitellas tempore ponunt.
Luſum it Mecœnas, dormitum ego, Vergiliusq;.
Nanq; pila lippis inimicum, & ludere crudis.
Hinc nos Coccei recipit plenißima uilla,
Quæ ſupereſt Caudi cauponas. Nunc mihi paucis
Sarmenti ſcurræ pugnam, Meßiq; Cicerri,
Muſa uelim memores: & quo patre natus uterq;
Contulerit lites. Meßi clarum genus Oſci:
Sarmenti domina extat. ab his maioribus orti
Ad pugnam uenêre. prior Sarmentus: equi te
Eſſe feri ſimilem dico. ridemus: & ipſe
Meßius: accipio: caput & mouet. ô tua cornu
Ni foret exectò frons, inquit, quid faceres? cùm
Sic mutilus minitaris? at illi fœda cicatrix
Setoſam læui frontem turpauerat oris.

Campanum in morbum, in faciē permulta iocatus,
Pastorem saltaret uti Cyclopa, rogabat:
Nil illi larua, aut Tragicis opus esse cothurnis.
Multa Cicerrus ad hæc: donasset iámne catenam
Ex uoto Laribus quærebat: scriba quòd esset,
Deterius nihilo dominæ ius esse. rogabat
Deniq; cur unquam fugisset, cui satis una
Farris libra foret, gracili sic, tamq; pusillo.
Prorsus iucundè cœnam produximus illam.
Tēdimus hinc rectà Beneuentū: ubi sedulus hospes
Penè macros arsit dum turdos uersat in igne.
Nam uaga per ueterem dilapso flamma culinam
Vulcano, summum properabat lambere tectum.
Conuiuas auidos cœnam, seruosq; timenteis
Tum rapere, atq; omneis restinguere uelle uideres.
Incipit ex illo montes Appulia notos
Ostentare mihi, quos torret Atabulus, & quos
Nunquam erepsemus: nisi nos uicina Triuici
Villa recepisset lacrymoso nō sine fumo,
Vdos cum folijs ramos urente camino.
[redacted]
Quatuor hinc rapimur uiginti & millia rhedis,
Mansuri oppidulo, quod uersu dicere non est:
Signis perfacile est: uænit uilissima rerum
Hic aqua, sed panis longè pulcherrimus, ultrò

Galli

Callidus ut soleat humeris portare uiator:
Nam Canusi lapidosius,aquæ non ditior urna:
Qui locus à forti Diomede est conditus olim.
Flentibus hinc Varius discedit mœstus amicis.
Inde Rubos fessi peruenimus,utpote longum
Carpentes iter,& factum corruptius imbri.
Postera tempestas melior,uia peior,adusq;
Bari mœnia piscosi.dehinc Gnatia lymphis
Iratis extructa dedit risusq;,iocosq;:
Dum flamma sine,tura liquescere limine sacro
Persuadere cupit.credat Iudæus apella,
Non ego.nanq; deos didici securum agere æuum:
Nec,si quid miri faciat natura,deos id
Tristeis ex alto cœli demittere tecto.
Brundusium longæ finis chartæq;,uiæq;.

SATYRA VI.

NOn,quia Mecœnas Lydorũ q̃dq̃d Hetruscos
Incoluit fineis,nemo generosior est te,
Nec,quòd auus tibi maternus fuit,atq; paternus,
Olim qui magnis legionibus imperitarint:
Vt pleriq; solent,naso suspendis adunco
Ignotos,ut me libertino patre natum.
Cùm referre negas,quali sit quisq; parente
Natus,dum ingenuus,persuades hoc tibi uerè,
Ante potestatem Tulli,atq; ignobile regnum,
Multos sæpe uiros nullis maioribus ortos,
Et uixisse probos,amplis & honoribus auctos.
Contra Leuinum Valeri genus, unde Superbus

Tarquinius regno pulsus fuit:unius assis
Non unquam pretio pluris licuisse,notante
Iudice,quem nosti,populo:qui stultus honores
Sæpe dat indignis,& famæ seruit ineptus:
Qui stupet in titulis,& imaginibus.quid oportet
Nos facere à uulgo longè, lateq́; remotos?
Nanq; esto, populus Leuino *mallet honorem,*
Quàm Decio *mandare nouo:*Censorq́; *moueret*
Appius,ingenuo si non essem patre natus,
Vel meritò,quoniam in propria non pelle quiessem.
Sed fulgente trahit constrictos gloria curru
Non minus ignotos generosis.quò tibi Tulli
Sumere depositum clauum,fieriq́; Tribunum?
Inuidia accreuit, priuato quæ minor esset.
Nã ut quisq; insanus nigris mediũ impediit crus
Pellibus , & latum demisit pectore clauum:
Audit cõtinuò,qs homo hic , aut quo patre natus?
Vt si qui ægrotet,quo morbo Barrus *, haberi*
Et cupiat formosus:eat quacunq; , [redacted] haberis
Iniiciat curam quærendi singula,quali
Sit facie,sura quali,pede,dente, capillo.
Sic qui promittit,ciueis,urbem sibi curæ,
Imperium fore,& Italiam,*& delubra deorum,*
Quo patre sit natus,nũ ignota matre inhonestus,
Omneis mortaleis curare, & quærere cogit.
Túne Syri Damæ,*aut* Dionysi *filius audes*
Deiicere è saxo ciueis , aut tradere Cadmo?
At Nouius *collega gradu post me sedet uno.*

Nanq

Nãq; est ille, pater quod erat meus. hoc tibi Paul',
Et Messala uideris. at hic si plostra ducenta,
Concurrantq; foro tria funera, magna sonabit
Cornua quod uincatq; tubas, saltem tenet hoc nos.
Nunc ad me redeo libertino patre natum:
Quem rodunt omnes libertino patre natum,
Nunc, quia Mecœnas tibi sim conuictor: at olim,
Quòd mihi parêret legio Romana Tribuno.
Dissimile hoc illi est: quia non, ut forsan honorem
Iure mihi inuideat quiuis, ita te quoq; amicum,
Præsertim cautum dignos assumere, praua
Ambitione procul. felicem dicere non hoc
Me possum casu, quòd te sortitus amicum.
Nulla etenim mihi te fors obtulit. optimus olim
Vergilius, post hunc Varius dixere, quid essem.
Vt ueni corâm, singultim pauca locutus:
(Infans nanq; pudor prohibebat plura profari)
Non ego me claro natum patre, non ego circum
Me Satureiano uectari rura caballo,
Sed, quod eram, narro. respondes (ut tuus est mos)
Pauca. abeo: & reuocas nono pòst mense, iubesq;
Esse in amicorum numero. magnum hoc ego duco,
Quòd placui tibi: qui turpi secernis honestum,
Non patre præclaro, sed uita & pectore puro.
Atqui si uitijs mediocribus, ac mea paucis
Mendosa est natura, alioqui recta: uelut si
Egregio inspersos reprændas corpore næuos:
Si neq; auaritiam, neq; sordeis, ac mala lustra

Obijciet uerè quisquam mihi purus, & insons,
(Vt me collaudem) si & uiuo charus amicis:
Causa fuit pater his, qui macro pauper agello
Noluit in Flaui ludum me mittere magni:
Quò pueri magnis è centurionibus orti
Læuo suspensi loculos, tabulamq́; lacerto
Ibant octonis referentes idibus æra.
Sed puerum est ausus Romam portare docendum
Artes: quas doceat quiuis Eques, atq; Senator
Semet prognatos. uestem, seruosq́; sequenteis
In magno ut populo si quis uidißet, auita
Ex re præberi sumptus mihi crederet illos.
Ipse mihi custos incorruptißimus omneis
Circum doctores aderat. quid multa? pudicum,
(Qui primus uirtutis honos) seruauit ab omni
Non solum facto, uerùm opprobrio quoq; turpi:
Nec timuit, sibi ne uitio quis uerteret, olim
Si præco paruas, aut, ut fuit ipse, coactor
Mercedes sequerer: neq; ego eßē questus. ob hoc nūc
Laus illi debetur, & à me gratia maior.
Nil me pœniteat sanum patris huius: eoq́;
Non, ut magna dolo factum negat eße suo pars,
Quòd non ingenuos habeat, clarosq́; parentes:
Sic me defendam. longè mea discrepat istis
Et uox, & ratio. nam si natura iuberet
A' certis annis æuum remeare peractum,
Atq; alios legere ad fastum quoscunq; parenteis:
Optaret sibi quisq;: meis contentus, honestos

Fascibus, & sellis, nolim mihi sumere, demens
Iudicio uulgi, sanus fortasse tuo: quòd
Nollem onus haud unquã solitus portare molestũ.
Nam mihi continuò maior quærenda foret res,
Atq; salutandi plures: ducendus & unus,
Et comes alter, uti ne solus rúsue, peregréue,
Exirem: plures calones, atq; caballi
Pascendi: ducenda petorita. nunc mihi curto
Ire licet mulo, uel si libet, usq; Tarentum:
Mantica cui lũbos onere ulceret, atq; eques armos.
Obijciet nemo sordeis mihi, quas tibi Tulli:
Cùm Tyburte uia Prætorem quinq; sequuntur
Te pueri lasanum portantes, œnophorumq;.
Hoc ego commodius, quàm tu præclare Senator,
Milibus atq; alijs uiuo. quacunq; libido est,
Incedo solus: percontor, quanti olus, ac far:
Fallacem circum, uespertinumq; pererro
Sæpe forum: assisto diuinis: inde domum me
Ad porri, & ciceris refero, laganiq; catinum.
Cœna ministratur pueris tribus: & lapis albus
Pocula cum cyatho duo sustinet: astat echino
Vilis cum patera guttus, Campana supellex.
Deinde eo dormitum, non sollicitus mihi quòd cras
Surgendum sit manè, obeundus Marsia, qui se
Vultum ferre negat Nouiorum posse minoris.
Ad quartam iaceo: post hanc uagor, aut ego lecto,
Aut scripto, quod me tacitum iuuet, ungor oliuo,
Non quo fraudatis immundus naca lucernis.

Ast ubi me fessum Sol acrior ire lauatum
Admonuit: fugio rabiosi tempora signi.
Pransus non auidè, quantum interpellet inani
Ventre diem durare, domesticus otior. hæc est
Vita solutorum misera ambitione, grauiq;.
His me consolor uicturum suäuius, ac si
Quæstor auus, pater atq; meus, patruusq; fuissent.

SATYRA VII.

PRoscripti Regis Rupili pus, atq; uenenum
Hybrida quo pacto sit Persius ultus, opinor
Omnibus & lippis notum, & tonsoribus esse.
Persius hic permagna negotia diues habebat
Clazomenis: etiam lites cum Rege molestas,
Durus homo, atq; odio qui posset uincere Regem,
Confidens, tumidusq;, adeò sermonis amari,
Sisennas Barros ut equis præcurreret albis.
Ad Regem redeo. postquàm nihil inter utrunq;
Cónuenit (hoc etenim sunt omnes iure molesti,
Quo fortes, quibus aduersum bellum incidit. inter
Hectora Priamiden, animosum atq; inter Achillem
Ira fuit capitalis, ut ultima diuideret mors:
Non aliam ob causam, nisi quòd uirtus in utroq;
Summa fuit. duo si discordia uexat inerteis:
Aut si disparibus bellum incidat, ut Diomedi
Cum Lycio Glauco: discedet pigrior ultro
Muneribus missis) Bruto Prætore tenente
Ditem Asiam, Rupili, & Persi par pugnat: uti non
Compositus melius cum Bitho Bachius in ius

Acre

Acres procurrunt, magnum ſpectaculum uterq;.
Perſius exponit cauſam: ridetur ab omni
Conuentu:laudat Brutum, laudatq́; cohortem.
Solem Aſiæ Brutum appellat, ſtellaſq́; ſalubreis
Appellat comites, excepto rege:canem illum
Inuiſum agricolis ſidus ueniſſe:ruebat
Flumen ut hybernum,fertur quò rara ſecuris.
Tum Prænestinus ſalſo,multumq́; fluenti
Expreſſa arbusto regerit conuitia,durus
Vindemator & inuictus, cui ſæpe uiator
Ceſſiſſet,magna compellans uoce cuculum.
At Græcus, postquàm eſt Italo perfuſus aceto,
Perſius exclamat, per magnos Brute deos te
Oro, qui Reges conſueris tollere, cur non
Hūc Regē iugulas? operū hoc (mihi crede) tuorū eſt.

SATYRA VIII.

OLim truncus eram ficulnus,inutile lignum:
Cū faber incertus ſcamnū, [redacted]
Maluit eſſe deum.deus inde ego,furum, auiumq́;
Maxima formido.nam fures dextra coërcet,
[redacted]
Aſt importunas uolucres in uertice arundo
Terret fixa, uetatq́; nouis conſidere in hortis.
Huc prius anguſtis eiecta cadauera cellis
Conſeruus uili portanda locabat in arca.
Hoc miſeræ plebi ſtabat commune ſepulcrum,
Pantolabo ſcurræ, Nomentanoq́; nepoti:
Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum

Hic dabat, hæredes monimentum ne sequerentur.
Nunc licet Exquilijs *habitare salubribus, atq;*
Aggere in aprico spatiari, quo modò tristes
Albis informem spectabant ossibus agrum.
Cùm mihi non tantum furesq;, feræq; suëtæ
Hunc uexare locum, curæ sunt, atq; labori:
Quantum, carminibus, quæ uersant, atq; uenenis
Humanos animos. has nullo perdere possum,
Nec prohibere modo, simulac uaga Luna *decorum*
Protulit os, quin ossa legant, herbasq; nocenteis.
Vidi egomet nigra succinctam uadere pella
Canidiam pedibus nudis, passoq; capillo,
Cum Sagana maiore ululantem. pallor utrasq;
Fecerat horrendas aspectu. scalpere terram
Vnguibus, & pullam diuellere mordicus agnam
Cœperunt. cruor in fossam confusus, ut inde
Manes elicerent animas responsa daturas.
Lanea & effigies erat, altera cerea: maior
Lanea, quæ pœnis compesceret inferiorem.
Cerea suppliciter stabat, seruilibus, utq;
Iam peritura modis. Hecaten *uocat altera, sæuam*
Altera Tisiphonen. *serpentes, atq; uideres*
Infernas errare canes: Lunamq; *rubentem,*
Ne foret his testis, post magna latêre sepulcra.
Mentior at si quid, merdis caput inquiner albis
Coruorum: atq; in me ueniat mictũ, atq; cacatum
Iulius, & [redacted] Pedatia, *furq;* Voranus.
Singula quid memorẽ? quo pacto alterna loquẽtes

Contigit? at sermo lingua concinnus utraq;
Suauior, ut Chio nota si commista Falerni est.
Cùm uersus facias, teipsum percontor: an & cùm
Dura tibi peragenda rei sit causa Petilli?
Scilicet oblitus patriæq;, patrisq; Latini
Cùm Pedius causas exudet Publicola, atq;
Coruinus, patrijs intermiscere petita
Verba foris malis, Canusini more bilinguis.
Atq; ego cùm Græcos facerem natus mare citra
Versiculos: uetuit me tali uoce Quirinus
Post mediam noctem uisus, cùm somnia uera:
In syluam non ligna feras insanius, ac si
Magnas Græcorum malis implere cateruas.
Turgidus Alpinus iugulat dum Memnona, dumq;
Defingit Rheni luteum caput: hæc ego ludo,
Quæ nec in æde sonent certantia, iudice Tarpa,
Nec redeant iterum, atq; iterum spectāda theatris.
Arguta [redacted] potes, Dauoq; Chremeta ^ ratione
Eludente senem, comis garrire libellos
Vnus uiuorum Fundani. Pollio regum
Facta canit pede ter percusso. forte epos acer,
Vt nemo, Varius ducit. molle atq; facetum
Vergilio annuerant gaudentes rure Camœnæ.
Hoc erat, experto frustra Varrone Atacino,
Atq; quibusdam alijs melius quod scribere possem
Inuentore minor: neq; ego illi detrahere ausim
Hærentem capiti multa cum laude coronam.
At dixi fluere hunc lutulentum, sæpe ferentem

Plura

Plura quidem tollenda relinquendis. agè quæso,
Tu nihil in magno doctus reprændis Homero?
Nil comis Tragici mutat Lucilius Acci?
Non ridet uersus Enni grauitate minores,
Cùm de se loquitur non ut maiore repræensus?
Quid uetat, & nosmet Lucili scripta legenteis,
Quærere, num illius, num rerum dura negarit
Versiculos natura magis factos, & eunteis
Mollius? at si quis pedibus quid claudere senis,
Hoc tantum contentus, amet scripsisse ducentos
Ante cibum uersus, totidem cœnatus: Hetrusci
Quale fuit Caßi rapido feruentius amni
Ingenium: capsis quem fama est eße, librisq;
Ambustum proprijs. fuerit Lucilius, inquam,
Comis & urbanus: fuerit limatior idem,
Quàm rudis, & Græcis intacti carminis autor,
Quamq; poëtarum seniorum turba: sed ille
Si foret hoc nostrum fato dilatus in æuum,
Detereret sibi multa: recideret omne, quod ultra
Perfectum traheretur: & in uersu faciendo
Sæpe caput scaberet, uiuos & roderet ungueis.
Sæpe stylum uertas, iterum quæ digna legi sint,
Scripturus: neq; te ut miretur turba labores,
Contentus paucis lectoribus. an tua demens
Vilibus in ludis dictari carmina malis?
Nō ego: nā satis est equitē mihi plaudere, ut audax,
Contemptis alijs, explosâ Arbuscula dixit.
Mén' moueat cimex Pantilius? aut crucier, quòd

Vellicet absentem Demetrius? aut quòd ineptus
Fannius Hermogenis lædat conuiua Tigelli?
Plotius, & Varius, Mecœnas, Vergiliusq́;,
Valgius, & probet hæc Octauius optimus, atq;
Fuscus: & hæc utinam Viscorum laudet uterq;.
Ambitione relegata te dicere poßum
Pollio, te Meßala tuo cum fratre, simulq́;
Vos Bibuli, & Serui, simul his te candide Furni:
Complureis alios doctos ego quos & amicos
Prudens prætereo: quibus hæc, sint qualiacunq;,
Arridere uelim, doliturus si placeant spe
Deterius nostra. Demetri, teq́; Tigelli
Discipulorum inter iubeo plorare cathedras.
I puer, atq; meo citus hæc subscribe libello.

Q. HORATII FLAC-CI SERMONVM LIBER SECVNDVS.

SATYRA PRIMA.

SVNT, *quibus in Satyra uidear ni-*
mis acer: & ultra
Legem tendere opus. sine neruis al-
tera, quicquid
Cõposui, pars esse putat: similesq;
Mille die uersus deduci posse, Trebati. (*meo*
Quid faciã, præscribe. Quiescas. Ne faciam, inqu
Omnino uersus? Aio. Peream malè, si non
Optimum erat: uerùm nequeo dormire. Ter uncti
Transnanto Tyberim, somno quibus est opus alto
Irriguumq; mero sub noctem corpus habento.
Aut, si tantus amor scribendi te rapit, aude
Cæsaris inuicti res dicere, multa laborum
Præmia laturus. Cupidum pater optime uires
Deficiunt: neq; enim quiuis horrentia pilis
Agmina, nec fracta pereunteis cuspide Gallos
Aut labentis equo describet uulnera Parthi.
Attamen & iustum poteras, & scribere fortem
Scipiadam, ut sapiens Lucilius. Haud mihi de
Cùm res ipsa feret: nisi dextro tempore, Flacci
Verba per attentam non ibunt Cæsaris aurem.
Cui malè si palpere, recalcitrat undiq; tutus.
Quanto rectius hoc, quàm tristi lædere uersu

Pantolabum scurram, Nomentanumq́; nepotem?
Cùm sibi quisq; timet: quãquã est intactus, & odit.
Quid faciam? saltat Milonius, ut semel icto
Accessit feruor capiti, numerusq́; lucernis.
Castor gaudet equis: ouo prognatus eodem,
Pũgnis. quot capitum uiuunt, totidem studiorum
Millia. me pedibus delectat claudere uerba
Lucili ritu, nostrum melioris utroq;.
Ille uelut fidis arcana sodalibus olim
Credebat libris: neq;, si male gesserat unquam
Decurrens aliò, neq; si bene. quo fit, ut omnis
Votiua pateat ueluti descripta tabella
Vita senis. sequor hũc Lucanus, an Appulus, ãceps:
Nam Venusinus arat finem sub utrunq; colonus,
Missus ad hoc, pulsis (uetus est ut fama) Sabellis,
Quò ne per uacuum Romano incurreret hostis:
Siue quod Appula gens, seu quod Lucania bellum
Incuteret uiolenta. sed hic stylus haud petet ultro
Quenquam animantẽ: & me ueluti custodiet ensis
Vagina tectus. quem cur distringere coner
Tutus ab infestis latronibus? ô pater, & rex
Iuppiter, ut pereat positum rubigine telum:
Nec quisquam noceat cupido mihi pacis. at ille,
Qui me commôrit (melius non tangere clamo)
Flebit, & insignis tota cantabitur urbe.
  Seruius iratus leges minitatur, & urnam:
Canidia Albuti, quibus est inimica, uenenum:
Grande malum Turius, si quis se iudice certet.

Vt quo quisq; ualet, suspectos terreat, utq́;
Imperet hoc natura potens, sic collige mecum.
Dente lupus, cornu taurus petit. unde, nisi intus,
Monstratum? Scæuæ uiuacem crede nepoti
Matrem: nil faciet sceleris pia dextera. mirum:
Vt neq; calce lupus quẽquam, neq; dente petit bos.
Sed mala tollet anum uitiato melle cicuta.
Ne longum faciam: seu me tranquilla senectus
Expectat, seu mors atris circumuolat alis:
Diues, inops, Romæ, seu fors ita iusserit, exul,
Quisquis erit uitæ scribam color. O puer, ut sis
Vitalis, metuo: & maiorum ne quis amicus
Frigore te feriat. Quid? cùm est Lucilius ausus
Primus in hũc operis componere carmina morem,
Detrahere & pellem, nitidus qua quisq; per ora
Cederet, introrsum turpis: num Lælius, aut qui
Duxit ab oppressa meritum Carthagine nomen
Ingenio offensi? aut læso doluere Metello?
Famosisq́; Lupo cooperto uersibus? atqui
Primores populi arripuit, populumq́; tributim,
Scilicet uni æquus uirtuti, atq; eius amicis.
Quin, ubi se à uulgo, et scena, in secreta remorant,
Virtus Scipiadæ, & mitis sapientia Læli:
Nugari cum illo, & discincti ludere, donec
Decoqueretur olus, soliti. quicquid sum ego, quãuis
Infra Lucili censum, ingeniumq́;: tamen me
Cum magnis uixisse inuita fatebitur usq;
Inuidia: & fragili quærens illidere dentem,

Offendes solido: nisi quid tu docte Trebati
Dissentis. Equidem nihil huic diffingere possum:
Sed tamen ut monitus caueas, ne fortè negoti
Incutiat tibi quid sanctarum inscitia legum:
Si mala condiderit in quem quis carmina, ius est,
Iudiciumq́;. Esto: si quis mala: sed bona si quis
Iudice condiderit laudatur Cæsare. Si quis
Opprobrijs dignum lacerauerit, integer ipse:
Soluentur risu tabulæ: tu missus abibis.

SATYRA II.

QVæ uirtus, & quanta bonis sit uiuere paruo:
(Nec meus hic sermo est, sed quem præcepit Ofellus
Rusticus, anormis, sapiens, crassaq́; Minerua)
Discite non inter lances, mensasq́; nitenteis,
Cùm stupet insanis acies fulgoribus, & cùm
Acclinis falsis animus, meliora recusat:
Verùm hîc impransi mecum disquirite. cur hoc?
Dicam, si potero. malè uerum examinat omnis
Corruptus iudex. leporem sectatus, equóue
Lassus ab indomito, uel si Romana fatigat
Militia assuetum græcari, seu pila uelox,
Molliter austerum studio fallente laborem:
Seu te discus agit: pete cedentem aëra disco.
Cùm labor extulerit fastidia, siccus, inanis
Sperne cibum uilem, nisi Hymettia mella Falerno
Ne biberis diluta. foris est promus, & atrum
Defendens pisces hyemat mare: cum sale panis
Latrantem stomachum bene leniet. unde putas, aut

Obijciet uerè quisquam mihi purus, & insons,
(Vt me collaudem) si & uiuo charus amicis:
Causa fuit pater his, qui macro pauper agello
Noluit in Flaui ludum me mittere magni:
Quò pueri magnis è centurionibus orti
Læuo suspensi loculos, tabulamq; lacerto
Ibant octonis referentes idibus æra.
Sed puerum est ausus Romam portare docendum
Artes: quas doceat quiuis Eques, atq; Senator
Semet prognatos. uestem, seruosq; sequenteis
In magno ut populo si quis uidisset, auita
Ex re præberi sumptus mihi crederet illos.
Ipse mihi custos incorruptissimus omneis
Circum doctores aderat. quid multa? pudicum,
(Qui primus uirtutis honos) seruauit ab omni
Non solum facto, uerùm opprobrio quoq; turpi:
Nec timuit, sibi ne uitio quis uerteret, olim
Si præco paruas, aut, ut fuit ipse, coactor
Mercedes sequerer: neq; ego essē questus. ob hoc nūc
Laus illi debetur, & à me gratia maior.
Nil me pœniteat sanum patris huius: eoq;
Non, ut magna dolo factum negat esse suo pars,
Quòd non ingenuos habeat, clarosq; parentes:
Sic me defendam. longè mea discrepat istis
Et uox, & ratio. nam si natura iuberet
A' certis annis æuum remeare peractum,
Atq; alios legere ad fastum quoscunq; parenteis:
Optaret sibi quisq;: meis contentus, honestos

Faſcibus,& ſellis,nolim mihi ſumere,demens
Iudicio uulgi,ſanus fortaſſe tuo:quòd
Nollem onus haud unquã ſolitus portare moleſtũ.
Nam mihi continuò maior quærenda foret res,
Atq; ſalutandi plures:ducendus & unus,
Et comes alter,uti ne ſolus rúſue,peregréue,
Exirem:plures calones,atq; caballi
Paſcendi:ducenda petorita.nunc mihi curto
Ire licet mulo,uel ſi libet,uſq; Tarentum:
Mantica cui lũbos onere ulceret, atq; eques armos.
Obijciet nemo ſordeis mihi,quas tibi Tulli:
Cùm Tyburte uia Prætorem quinq; ſequuntur
Te pueri laſanum portantes,œnophorumq́;.
Hoc ego commodius,quàm tu præclare Senator,
Milibus atq; alijs uiuo.quacunq; libido eſt,
Incedo ſolus:percontor,quanti olus,ac far:
Fallacem circum,ueſpertinumq́; pererro
Sæpe forum:aſsiſto diuinis:inde domum me
Ad porri,& ciceris refero,laganiq; catinum.
Cœna miniſtratur pueris tribus:& lapis albus
Pocula cum cyatho duo ſuſtinet:aſtat echino
Vilis cum patera guttus,Campana ſupellex.
Deinde eo dormitum,non ſollicitus mihi quòd cras
Surgendum ſit manè,obeundus Marſia,qui ſe
Vultum ferre negat Nouiorum poſſe minoris.
Ad quartam iaceo:poſt hanc uagor,aut ego lecto,
Aut ſcripto,quod me tacitum iuuet,ungor oliuo,
Non quo fraudatis immundus naca lucernis.

Ast ubi me fessum Sol acrior ire lauatum
Admonuit: fugio rabiosi tempora signi.
Pransus non auidè, quantum interpellet inani
Ventre diem durare, domesticus otior. hæc est
Vita solutorum misera ambitione, grauiq;.
His me consolor uicturum suäuius, ac si
Quæstor auus, pater atq; meus, patruusq; fuissent.

SATYRA VII.

PRoscripti Regis Rupili pus, atq; uenenum
Hybrida quo pacto sit Persius ultus, opinor
Omnibus & lippis notum, & tonsoribus esse.
Persius hic permagna negotia diues habebat
Clazomenis: etiam lites cum Rege molestas,
Durus homo, atq; odio qui posset uincere Regem,
Confidens, tumidusq;, adeò sermonis amari,
Sisennas Barros ut equis præcurreret albis.
Ad Regem redeo. postquàm nihil inter utrunq;
Cónuenit (hoc etenim sunt omnes iure molesti,
Quo fortes, quibus aduersum bellum incidit. inter
Hectora Priamiden, animosum atq; inter Achillem
Ira fuit capitalis, ut ultima diuideret mors:
Non aliam ob causam, nisi quòd uirtus in utroq;
Summa fuit. duo si discordia uexat inerteis:
Aut si disparibus bellum incidat, ut Diomedi
Cum Lycio Glauco: discedet pigrior ultro
Muneribus missis) Bruto Prætore tenente
Ditem Asiam, Rupili, & Persi par pugnat: uti non
Compositus melius cum Bitho Bachius in ius

Acres procurrunt, magnum ſpectaculum uterq;.
Perſius exponit cauſam: ridetur ab omni
Conuentu: laudat Brutum, laudatq; cohortem.
Solem Aſiæ Brutum appellat, ſtellasq; ſalubreis
Appellat comites, excepto rege: canem illum
Inuiſum agricolis ſidus ueniſſe: ruebat
Flumen ut hybernum, fertur quò rara ſecuris.
Tum Prænestinus ſalſo, multumq; fluenti
Expreſſa arbuſto regerit conuitia, durus
Vindemator & inuictus, cui ſæpe uiator
Ceſſiſſet, magna compellans uoce cuculum.
At Græcus, poſtquàm eſt Italo perfuſus aceto,
Perſius exclamat, per magnos Brute deos te
Oro, qui Reges conſueris tollere, cur non
Hūc Regē iugulas? operū hoc (mihi crede) tuorū eſt.

SATYRA VIII.

OLim truncus eram ficulnus, inutile lignum:
Cū faber incertus ſcamnū, [redacted]
Maluit eſſe deum. deus inde ego, furum, auiumq;
Maxima formido. nam fures dextra coërcet,
[redacted]
Aſt importunas uolucres in uertice arundo
Terret fixa, uetatq; nouis conſidere in hortis.
Huc prius anguſtis eiecta cadauera cellis
Conſeruus uili portanda locabat in arca.
Hoc miſeræ plebi ſtabat commune ſepulcrum,
Pantolabo ſcurræ, Nomentanoq; nepoti:
Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum

Contigit? at ſermo lingua concinnus utraq;
Suauior, ut Chio nota ſi commiſta Falerni eſt.
Cùm uerſus facias, teipſum percontor: an & cùm
Dura tibi peragenda rei ſit cauſa Petilli?
Scilicet oblitus patriæq;, patriſq; Latini
Cùm Pedius cauſas exudet Publicola, atq;
Coruinus, patrijs intermiſcere petita
Verba foris malis, Canuſini more bilinguis.
Atq; ego cùm Græcos facerem natus mare citra
Verſiculos: uetuit me tali uoce Quirinus
Poſt mediam noctem uiſus, cùm ſomnia uera:
In ſyluam non ligna feras inſanius, ac ſi
Magnas Græcorum malis implere cateruas.
Turgidus Alpinus iugulat dum Memnona, dumq;
Defingit Rheni luteum caput: hæc ego ludo,
Quæ nec in æde ſonent certantia, iudice Tarpa,
Nec redeant iterum, atq; iterum ſpectãda theatris.
Arguta [redacted] *potes, Dauoq; Chremeta* ^ ratione
Eludente ſenem, comis garrire libellos
Vnus uiuorum Fundani. Pollio regum
Facta canit pede ter percuſſo. forte epos acer,
Vt nemo, Varius ducit. molle atq; facetum
Vergilio annuerant gaudentes rure Camœnæ.
Hoc erat, experto fruſtra Varrone Atacino,
Atq; quibuſdam alijs melius quod ſcribere poſſem
Inuentore minor: neq; ego illi detrahere auſim
Hærentem capiti multa cum laude coronam.
At dixi fluere hunc lutulentum, ſæpe ferentem

Plura.

Plura quidem tollenda relinquendis. agè quæso,
Tu nihil in magno doctus reprændis Homero?
Nil comis Tragici mutat Lucilius Acci?
Non ridet uersus Enni grauitate minores,
Cùm de se loquitur non ut maiore repræsus?
Quid uetat, & nosmet Lucili scripta legenteis,
Quærere, num illius, num rerum dura negarit
Versiculos natura magis factos, & eunteis
Mollius? at si quis pedibus quid claudere senis,
Hoc tantum contentus, amet scripsisse ducentos
Ante cibum uersus, totidem cœnatus: Hetrusci
Quale fuit Caßi rapido feruentius amni
Ingenium: capsis quem fama est eße, librisq;
Ambustum proprijs. fuerit Lucilius, inquam,
Comis & urbanus: fuerit limatior idem,
Quàm rudis, & Græcis intacti carminis autor,
Quamq; poëtarum seniorum turba: sed ille
Si foret hoc nostrum fato dilatus in æuum,
Detereret sibi multa: recideret omne, quod ultra
Perfectum traheretur: & in uersu faciendo
Sæpe caput scaberet, uiuos & roderet ungueis.
Sæpe stylum uertas, iterum quæ digna legi sint,
Scripturus: neq; te ut miretur turba labores,
Contentus paucis lectoribus. an tua demens
Vilibus in ludis dictari carmina malis?
Nõ ego: nã satis est equitẽ mihi plaudere, ut audax,
Contemptis alijs, explosa Arbuscula dixit.
Mén' moueat cimex Pantilius? aut crucier, quòd

Vellicet absentem Demetrius? aut quòd ineptus
Fannius Hermogenis lædat conuiua Tigelli?
Plotius, & Varius, Mecœnas, Vergiliusq́;,
Valgius, & probet hæc Octauius optimus, atq;
Fuscus: & hæc utinam Viscorum laudet uterq;.
Ambitione relegata te dicere poßum
Pollio, te Meßala tuo cum fratre, simulq́;
Vos Bibuli, & Serui, simul his te candide Furni:
Complureis alios doctos ego quos & amicos
Prudens prætereo: quibus hæc, sint qualiacunq;,
Arridere uelim, doliturus si placeant spe
Deterius nostra. Demetri, teq́; Tigelli
Discipulorum inter iubeo plorare cathedras.
I puer, atq; meo citus hæc subscribe libello.

Q. HORATII FLACCI SERMONVM LIBER SECVNDVS.

SATYRA PRIMA.

SVNT, *quibus in Satyra uidear nimis acer: & ultra*
Legem tendere opus. sine neruis altera, quicquid
Cõposui, pars esse putat: similesq; meorũ
Mille die uersus deduci posse, Trebati.
Quid faciã, præscribe. Quiescas. Ne faciam, inqu
Omnino uersus? Aio. *Peream malè, si non*
Optimum erat: uerùm nequeo dormire. Ter unct
Transnanto Tyberim, somno quibus est opus alto
Irriguumq; mero sub noctem corpus habento.
Aut, si tantus amor scribendi te rapit, aude
Cæsaris inuicti res dicere, multa laborum
Præmia laturus. Cupidum pater optime uires
Deficiunt: neq; enim quiuis horrentia pilis
Agmina, nec fracta percunteis cuspide Gallos
Aut labentis equo describet uulnera Parthi.
Attamen & iustum poteras, & scribere fortem
Scipiadam, ut sapiens Lucilius. Haud mihi deer
Cùm res ipsa feret: nisi dextro tempore, Flacci
Verba per attentam non ibunt Cæsaris aurem:
Cui malè si palpere, recalcitrat undiq; tutus.
Quanto rectius hoc, quàm tristi lædere uersu

Pantolabum scurram, Nomentanumq́; nepotem?
Cùm sibi quisq; timet: quãquã est intactus, & odit.
Quid faciam? saltat Milonius, ut semel icto
Accessit feruor capiti, numerusq́; lucernis.
Castor gaudet equis: ouo prognatus eodem,
Pũgnis. quot capitum uiuunt, totidem studiorum
Millia. me pedibus delectat claudere uerba
Lucili ritu, nostrum melioris utroq;.
Ille uelut fidis arcana sodalibus olim
Credebat libris: neq;, si male gesserat unquam
Decurrens aliò, neq; si bene. quo fit, ut omnis
Votiua pateat ueluti descripta tabella
Vita senis. sequor hũc Lucanus, an Appulus, ãceps:
Nam Venusinus arat finem sub utrunq; colonus,
Missus ad hoc, pulsis (uetus est ut fama) Sabellis,
Quò ne per uacuum Romano incurreret hostis:
Siue quod Appula gens, seu quod Lucania bellum
Incuteret uiolenta. sed hic stylus haud petet ultro
Quenquam animantẽ: & me ueluti custodiet ensis
Vagina tectus. quem cur distringere coner
Tutus ab infestis latronibus? ô pater, & rex
Iuppiter, ut pereat positum rubigine telum:
Nec quisquam noceat cupido mihi pacis. at ille,
Qui me commôrit (melius non tangere clamo)
Flebit, & insignis tota cantabitur urbe.
Seruius iratus leges minitatur, & urnam:
Canidia Albuti, quibus est inimica, uenenum:
Grande malum Turius, si quis se iudice certet.

Vt quo quisq; ualet, suspectos terreat, utq;
Imperet hoc natura potens, sic collige mecum.
Dente lupus, cornu taurus petit. unde, nisi intus,
Monstratum? Scææ uiuacem crede nepoti
Matrem: nil faciet sceleris pia dextera. mirum:
Vt neq; calce lupus quenquam, neq; dente petit bos.
Sed mala tollet anum uitiato melle cicuta.
Ne longum faciam: seu me tranquilla senectus
Expectat, seu mors atris circumuolat alis:
Diues, inops, Romæ, seu fors ita iußerit, exul,
Quisquis erit uitæ scribam color. O' puer, ut sis
Vitalis, metuo: & maiorum ne quis amicus
Frigore te feriat. Quid? cùm est Lucilius ausus
Primus in hūc operis componere carmina morem,
Detrahere & pellem, nitidus qua quisq; per ora
Cederet, introrsum turpis: num Lælius, aut qui
Duxit ab oppreßa meritum Carthagine nomen
Ingenio offensi? aut læso doluere Metello?
Famosisq; Lupo cooperto uersibus? atqui
Primores populi arripuit, populumq; tributim,
Scilicet uni æquus uirtuti, atq; eius amicis.
Quin, ubi se à uulgo, et scena, in secreta remorant,
Virtus Scipiadæ, & mitis sapientia Læli:
Nugari cum illo, & discincti ludere, donec
Decoqueretur olus, soliti. quicquid sum ego, quãuis
Infra Lucili censum, ingeniumq;: tamen me
Cum magnis uixiße inuita fatebitur usq;
Inuidia: & fragili quærens illidere dentem,

Offen

Offendes solido: nisi quid tu docte Trebati
Dissentis. Equidem nihil huic diffingere possum:
Sed tamen ut monitus caueas, ne fortè negoti
Incutiat tibi quid sanctarum inscitia legum:
Si mala condiderit in quem quis carmina, ius est,
Iudiciumq́;. Esto: si quis mala: sed bona si quis
Iudice condiderit laudatur Cæsare. Si quis
Opprobrijs dignum lacerauerit, integer ipse:
Soluentur risu tabulæ: tu missus abibis.

SATYRA II.

QVæ uirtus, & quanta bonis sit uiuere paruo:
(Nec meꝰ hic sermo ẽ, sed quẽ præcepit Ofel-
Rusticus, anormis, sapiens, crassaq́; Minerua) (lus
Discite non inter lances, mensasq́; nitenteis,
Cùm stupet insanis acies fulgoribus, & cùm
Acclinis falsis animus, meliora recusat:
Verùm hîc impransi mecum disquirite. cur hoc?
Dicam, si potero. malè uerum examinat omnis
Corruptus iudex. leporem sectatus, equóue
Lassus ab indomito, uel si Romana fatigat
Militià assuetum græcari, seu pila uelox,
Molliter austerum studio fallente laborem:
Seu te discus agit:, pete cedentem aëra disco.
Cùm labor extulerit fastidia, siccus, inanis
Sperne cibum uilem, nisi Hymettia mella Falerno
Ne biberis diluta. foris est promus, & atrum
Defendens pisces hyemat mare: cum sale panis
Latrãtem stomachum bene leniet. unde putas, aut

Quî partum? non in caro nidore uoluptas
Summa, sed in te ipso est. tu pulmentaria quære
Sudando, pinguem uitijs, albumq́; nec ostrea,
Nec scarus, aut poterit peregrina iuuare lagois.
Vix tamen eripiam posito pauone, uelis quin
Hoc potius, quàm gallina, tergere palatum,
Corruptus uanis rerum, quia uæneat auro
Rara auis, & picta pandat spectacula cauda:
Tanquā ad rem attineat quicquā. nū uesceris ista,
Quā laudas, pluma? coctóue num adest honor idē?
Carne tamen quamuis distat nihil, hac magis illa
Imparibus formis deceptum te patet. esto.
Vnde datum sentis, lupus hic Tyberinus, an alto
Captus hiet: ponteísne inter iactatus, an amnis
Ostia sub Tusci? laudas insane trilibrem
Mullum: in singula quē minuas pulmēta necesse e
Ducit te species uideo. quò pertinet ergo
Proceros odisse lupos? quia scilicet illis
Maiorem natura modum dedit: his breue pondus
Ieiunus stomachus raro uulgaria temnit.
Porrectum magno magnum spectare catino
Vellem ait Harpyis gula digna rapacibus. at uos
Præsentes Austri coquite horum obsonia: quam
Putet aper, rhombusq́; recens, mala copia quan
Aegrum sollicitat stomachum: cùm rapula plenu
Atq; acidas mauult inulas. necdum omnis abact
Pauperies epulis regum. nam uilibus ouis,
Nigrisq́; est oleis hodie locus. haud ita pridem

Gallonis præconis erat acipensere mensa
Infamis. quid? tũ rhombos minus æquora alebant?
Tutus erat rhombus, tutoq; ciconia nido:
Donec uos autor docuit Prætorius. ergo
Si quis nunc mergos suaueis edixerit aßos,
Parebit praui docilis Romana iuuentus.
Sordidus à tenui uictu distabit, Ofello
Iudice. nam frustra uitium uitaueris illud,
Si te aliò prauum detorseris. Auidienus,
Cui canis ex uero dictum cognomen adhæret,
Quinquenneis oleas est, & syluestria corna:
Ac, nisi mutatum, parcit diffundere uinum: &
Cuius odorem olei nequeas perferre (licebit
Ille repotia, natalecis, aliósue dierum
Festos albatus celebret) cornu ipse bilibri
Caulibus instillat ueteris non parcus aceti.
Quali igitur uictu sapiens utetur? & horum
Vtrũ imitabitur? hàc urget lupus: hàc canis angit.
Mundus erit, qui non offendet sordidus, atq;
In neutram partem cultus miser. hic neq; seruis,
Albuti senis exemplo, dum munia didit,
Sæuus erit: nec sic, ut simplex Næuius, unctam
Cõuiuis præbebit aquam: uitiũ hoc quoq; magnũ.
Accipe nunc uictus tenuis quæ, quantaq; secum
Afferat. in primis ualeas bene: nam uariæ res
Vt noceant homini credas, memor illius escæ,
Quæ simplex olim tibi sederit. at simul aßis
Miscueris elixa, simul conchylia turdis:

Dulcia se in bilem uertent: stomachoq́; tumultum
Lenta feret pituita. uides, ut pallidus omnis
Cœna desurgat dubia? quin corpus onustum
Hesternis uitiis animum quoq; prægrauat unà,
Atq; affigit humo diuinæ particulam auræ.
Alter, ubi dicto citius curata sopori
Mēbra dedit, uegetus præscripta ad munia surgit.
Hic tamē ad melius poterit transcurrere quondā:
Siue diem festum rediens adduxerit annus:
Seu recreare uolet tenuatum corpus: ubiq;
Accedent anni, & tractari mollius ætas
Imbecilla uolet. tibi quidnam accedet ad istam,
Quam puer & ualidus præsumis mollitiem? seu
Dura ualetudo inciderit, seu tarda senectus.
Rancidū aprū antiqui laudabāt: nō quia nasi
Illis nullus erat: sed credo hac mente, quòd hospes
Tardius adueniens uitiatum commodius, quàm
Integrum edax dominus cōsumeret. hos utinā int
Heroas natum tellus me prima tulisset.
Das aliquid famæ, quæ carmine gratior aurem
Occupat humanam? grandes rhombi, patinæq́;
Grande ferūt unà cum damno dedecus. adde
Iratum patruum, uicinos, te tibi iniquum,
Et frustra mortis cupidum, cùm deerit egenti
Aes, laquei pretium. iure, inquis, Thrasius istis
Iurgatur uerbis: ego uectigalia magna,
Diuitiasq́; habeo tribus amplas regibus. ergo
Quod superat, non est melius quò insumere possis?

Cu

Cur eget indignus quisquam te diuite? quare
Templa ruunt antiqua deûm? cur improbe charæ
Non aliquid patriæ tanto emetiris aceruo?
Vni nimirum tibi rectè semper erunt res?
O' magnus posthac inimicis risus. uter nam
Ad casus dubios fidet sibi certius? hic, qui
Pluribus assuerit mentem, corpusq; superbum:
An, qui contentus paruo, metuensq; futuri,
In pace, ut sapiens, aptarit idonea bello?
Quò magis his credas: puer hũc ego paruus Offellũ
Integris opibus noui non latius usum,
Quàm nunc accisis. uideas metato in agello
Cum pecore, & gnatis fortem mercede colonum,
Non ego narrantem temere edi in luce profesta
Quidquam, præter olus fumosæ cum pede pernæ:
Ac mihi cùm longum post tempus uenerat hospes,
Siue operum uacuo gratus conuiua per imbrem
Vicinus: bene erat, non piscibus urbe petitis,
Sed pullo, atq; hœdo. tum pensilis uua secundas,
Et nux ornabat mensas, cum duplice ficu.
Post hoc ludus erat culpa potare magistra:
Ac uenerata Ceres, ut culmo surgeret alto,
Explicuit uino contractæ seria frontis.
Sæuiat, atq; nouos moueat fortuna tumultus:
Quãtũ hinc ĩminuet? quãto aut ego parcius, aut uos
O' pueri nituistis, ut huc nouus incola uenit?
Nam propriæ telluris herum natura neq; illum,
Nec me, nec quenquam statuit. nos expulit ille:

Illum aut nequities, aut uafri inscitia iuris,
Postremum expellet certe uiuacior hæres.
Nunc ager Vmbreni sub nomine, nuper Ofelli
Dictus, erit nulli proprius: sed cedet in usum
Nunc mihi, nunc alij. quocirca uiuite fortes,
Fortiaq; aduersis opponite pectora rebus.

SATYRA III.

Sic rarò scribis, ut toto non quater anno
Membranam poscas, scriptorũ quæq; retexens,
Iratus tibi, quòd uini, somniq; benignus
Nil dignum sermone canas. quid fiet? ab ipsis
Saturnalibus huc fugisti. sobrius ergo
Dic aliquid dignum promissis: incipe: nil est:
Culpantur frustra calami, immeritusq; laborat
Iratis natus paries dijs, atq; poëtis.
Atqui uultus erat multa & præclara minantis,
Si uacuum tepido cepisset uillula tecto.
Quorsum pertinuit stipare Platona Menandro?
Eupolin, Archilochum comites educere tantos?
Inuidiam placare paras uirtute relicta?
Contemnêre miser. uitanda est improba Siren
Desidia: aut quicquid uita meliore parasti,
Ponendum æquo animo. dij te Damasippe, deæq;
Verum ob consilium donent tonsore. sed unde
Tam bene me nosti? Postquam omnis res mea Iani
Ad medium fracta est, aliena negotia curo
Excussus proprijs. olim nam quærere amabam,
Quo uafer ille pedes lauisset Sisyphus ære:

Quid scalptum infabrè, quid fusum durius eßet.
Callidus huic signo ponebam millia centum:
Hortos, egregiasq; domos mercarier unus
Cum lucro noram, unde frequentia Mercuriale
Imposuere mihi cognomen compita. Noui,
Et morbi miror purgatum te illius. atqui
Emouit ueterem mirè nouus, ut solet, in cor
Traiecto lateris miseri, capitisq; dolore:
Vt lethargicus hic cùm fit pugil, & medicũ urget.
Dum ne quid simile huic, esto ut libet. ô bone, ne te
Frustrere: insanis & tu, stultiq; propè omnes:
Si quid Stertinius ueri crepat: unde ego mira
Descripsi docilis præcepta hæc, tempore quo me
Solatus iußit sapientem pascere barbam,
Atq; à Fabricio non tristem ponte reuerti.
Nam malè re gesta cùm uellem mittere operto
Me capite in flumen, dexter stetit, & caue faxis
Te quicquã indignũ: pudor, inquit, te malus urget,
Insanos qui inter uereare insanus haberi.
Primũ nam inquirã, quid sit furere. hoc si erit in te
Solo, nil uerbi, pereas quin fortiter, addam.
Quem mala stultitia, & quæcunq; inscitia ueri
Cæcum agit, insanum Chrysippi porticus, & grex
Autumat. hæc populos, hæc magnos formula reges,
Excepto sapiente, tenet. nunc accipe, quare
Desipiant omnes æquè ac tu, qui tibi nomen
Insano posuere. uelut syluis, ubi paßim
Palanteis error certo de tramite pellit:

Ille

Ille ſiniſtrorſum, hic dextrorſum abit: unus utriq;
Error, ſed uarijs illudit partibus, hoc te
Crede modo inſanum, nihilo ut ſapientior ille,
Qui te deridet, caudam trahat. eſt genus unum
Stultitiæ nihilum metuenda timentis, ut igneis,
Vt rupeis, fluuiosq; in campo obſtare queratur.
Alterum et huic uariũ, & nihilo ſapientius, igneis
Per medios, fluuiosq; ruentis. clamet amicꝯ,
Mater, honeſta ſoror, cum cognatis, pater, uxor,
Hîc foſſa eſt ingens, hîc rupes maxima: ſerua:
Non magis audierit, quàm Fuſius ebrius olim,
Cum Ilionam edormit, Catienis mille ducentis
Mater te appello, clamantibus. huic ego uulgum
Errori ſimilem cunctum inſanire docebo.
Inſanis ueteres ſtatuas Damaſippus emendo.
Integer eſt mentis Damaſippi creditor? eſto:
Accipe, quod nunquam reddas mihi, ſi tibi dicam
Túne inſanus eris, ſi acceperis? an magis excors
Reiecta præda, quam præſens Mercurius fert?
Scribe decem Nerio: non eſt ſatis. adde Cicutæ
Nodoſi tabulas centum: mille adde catenas:
Effugiet tamen hæc ſceleratus uincula Proteus.
Cùm rapies in iura malis ridentem alienis,
Fiet aper, modò auis, modò ſaxũ, & cũ uolet, arbor.
Si malè rem gerere, inſani eſt: contrà, bene, ſani:
Putidius multò cerebrum eſt (mihi crede) Perilli
Dictantis, quod tu nunquam reſcribere poſſis.
Audire, atq; togam iubeo componere, quiſquis

Amb

Ambitione mala, aut argenti pallet amore:
Quiſquis luxuria, triſtíue ſuperſtitione,
Aut alio mentis morbo calet: huc propius me,
Dum doceo inſanire omneis, uos ordine adite.
Danda eſt hellebori multo pars maxima auaris.
Neſcio an Anticyram ratio illis deſtinet omnem.
Hæredes Staberi ſummam incidêre ſepulcro:
Ni ſic feciſsent, gladiatorum dare centum
Damnati populo paria, atq; epulũ, arbitrio Arri,
Frumenti quãtum metit Africa. ſiue ego praue,
Seu rectè hoc uolui, ne ſis patruus mihi. credo
Hoc Staberi prudentem animum uidiſse. quid ergo
Senſit, cùm ſummam patrimoni inſculpere ſaxo
Hæredes uoluit? quoad uixit, credidit ingens
Pauperiem uitium: & cauit nihil acrius, ut ſi
Fortè minus locuples uno quadrante periret,
Ipſe uideretur ſibi nequior. omnis enim res,
Virtus, fama, decus, diuina, humanaq; pulchris
Diuitijs parent: quas qui conſtruxerit, ille
Clarus erit, fortis, iuſtus, ſapiens, etiam & rex,
Et quicquid uolet. hoc ueluti uirtute paratum
Sperauit magnæ laudi fore. quid ſimile iſti
Græcus Ariſtippus? qui ſeruos proijcere aurum
In media iuſsit Libya, quia tardius irent
Propter onus ſegnes. uter eſt inſanior horum?
Nil agit exemplum, litem quod lite reſoluit.
Si quis emat citharas, emptas comportet in unũ,
Nec ſtudio citharæ, nec Muſæ deditus ulli:

Si scalpra, & formas non sutor: nautica uela
Auersus mercaturis: delirus, & amens,
Vndiq; dicatur meritò. quid discrepat istis,
Qui numos, aurumq́; recondit, nescius uti
Compositis, metuensq́; uelut contingere sacrum?
Si quis ad ingentem frumenti semper aceruum
Porrectus uigilet cum longo fuste: neque illinc
Audeat esuriens dominus contingere granum:
Ac potius folijs parcus uescatur amaris:
Si positis intus Chij, ueterisq́; Falerni
Mille cadis nihil est, tercentum millibus, acre
Potet acetum: age si stramentis incubet, unde-
Octoginta annos natus, cui stragula uestis,
Blattarum, ac tinearum epulæ putrescat in arca:
Nimirum insanus paucis uideatur, eò quòd
Maxima pars hominum morbo iactatur eodem.
Filius, aut etiam libertus ut ebibat hæres,
Dijs inimice senex custodis, ne tibi desit?
Quãtulum enim summæ curtabit quisq; dierum?
Vngere si cauleis oleo meliore, caputq́;
Cœperis impexa fœdum porrigine? quare,
Si quiduis satis est, periuras, surripis, aufers
Vndiq;? tún' sanus? populum si cædere saxis
Incipias, seruósue tuos, quos ære pararis:
Insanum te omnes pueri, clamentq́; puellæ.
Cùm laqueo uxorem interimis, matremq́; ueneno,
Incolumi capite es? q̃d eñi? neq; tu hoc facis Argis,
Nec ferro, ut demens genitricem occîdit Orestes.

An tu reris eum occisa insanisse parente?
Ac non antè malis dementem actum Furijs, quàm
In matris iugulo ferrum tepefecit acutum?
Quin ex quo est habitus malè tutæ mentis Orestes,
Nil sanè fecit, quod tu reprændere possis:
Non Pyladen ferro uiolare, ausúsue sororem
Electram: tantum maledicit utriq;, uocando
Hanc Furiã, hunc aliud, iussit quod splẽdida bilis.
Pauper Opimius argenti positi intus, & auri,
Qui Veientanum festis potare diebus
Campana solitus trulla, uappamq; profestis,
Quondam lethargo grandi est oppressus: ut hæres
Iam circum loculos, & claueis lætus, ouansq;
Curreret: hunc medicus multum celer, atq; fidelis
Excitat hoc pacto: mensam poni iubet, atq;
Effundi saccos numorum: accedere plureis
Ad numerandum: hominẽ sic erigit. addit & illud:
Ni tua custodis, auidus iam hoc auferet hæres.
Mén' uiuo? Vt uiuas igitur uigila. hoc age. q̃d uis?
Deficient inopem uenæ te: ni cibus, atq;
Ingens accedat stomacho fultura ruenti.
Tu cessas? age dum sume hoc ptisanarium orizæ,
Quãti emptæ? Paruo. Quãti ergo? Octussib⁹. Eheu
Quid refert morbo, an furtis, pereámne rapinis?
Quisnã igitur san⁹? Qui nõ stultus. Quid auar⁹?
Stultus, & insanus. Quid? si quis non sit auarus:
Continuò sanus? Minimè. Cur Stoice? Dicam.
Non est cardiacus, Craterum dixisse putato,

Hic

Hic æger: rectè est igitur? surgetq́;? negabit:
Quòd latus, aut renes morbo tententur acuto.
Non est periurus, neq; sordidus. immolet æquis
Hic porcũ Laribus. uerùm ambitiosus, & audax.
Nauiget Anticyrã. quid enim differt, Barathróne
Dones quicquid habes, an nũquam utare paratis?
Seruius Oppidius Canusi duo prædia diues
Antiquo censu, natis diuisisse duobus
Fertur, & hoc moriens pueris dixisse uocatis
Ad lectum: Postquam te talos Aule, nucesq́;
Ferre sinu laxo, donare, & ludere uidi:
Te Tyberi numerare: cauis abscondere tristem:
Extimui, ne uos ageret uesania discors,
Tu Nomentanum, tu ne sequerêre Cicutam.
Quare per diuos oratus uterq; penateis,
Tu caue ne minuas, tu ne maius facias id,
Quod satis esse putat pater, & natura coẽrcet.
Præterea ne uos titillet gloria, iure-
Iurando obstringã ambo: uter Aedilis fuerit, uel
Vestrum Prætor, is intestabilis, & sacer esto.
In cicere, atq; faba, bona tu perdasq́; lupinis,
Lætus ut in circo spatiere, aut æneus ut stes,
Nudus agris, nudus nũmis insane paternis?
Scilicet ut plausus, quos fert Agrippa, feras tu
Astuta ingenuum uulpes imitata leonem?
Ne quis humasse uelit Aiacẽ Atrida uetas cur?
Rex sum. nil ultrà quæro plebeius. & æquam
Rem imperito. ac si cui uideor non iustus, inulto

Dicere quæ sentit, permitto. Maxime regum
Dij tibi dent capta classem deducere Troia:
Ergo consulere, & mox respondere licebit?
Consule. Cur Aiax heros ab Achille secundus
Putrescit, toties seruatis claris Achiuis?
Gaudeat ut populus Priami, Priamusq; inhumato
Per quem tot iuuenes patrio caruere sepulcro?
Mille ouium insanus morti dedit, inclytũ Vlyssem,
Et Menelaum unà mecum se occidere clamans.
Tu cùm pro uitula statuis dulcem Aulide natam
Ante aras, spargisq; mola caput improbe salsa,
Rectũ animi seruas? Quorsum? Insan⁹ qd enĩ Aiax
Fecit, cùm strauit ferro pecus? abstinuit uim
Vxore, & gnato, mala multa precatus Atridis.
Non ille aut Teucrũ, aut ipsum uiolauit Vlyssem.
Verùm ego, ut hærenteis aduersò littore naueis
Eriperem, prudens placaui sanguine diuos.
Nempe tuo furiose? Meo, sed non furiosus.
Qui species alias ueri, scelerisq; tumultu
Permistas capiet, commotus habebitur: atq;
Stultitiáne erret, nihilum distabit, an ira.
Aiax immeritos dum occîdit, desipit, agnos?
Cum prudens scelus ob titulos admittis inaneis,
Stas animo? et purũ est uitio tibi, cũ tumidũ ẽ, cor?
Si quis lectica nitidam gestare amet agnam,
Huic uestem ut gnatæ, paret ancillas, paret aurũ,
Rufam, aut Rufillam appellet: fortiq; marito
Destinet uxorem: interdicto huic omne adimat ius

Prætor:& ad ſanos abeat tutela propinquos.
Quòd ſi quis gnatam pro muta deuouet agna,
Integer eſt animi?ne dixeris.ergo ubi praua
Stultitia,hic eſt ſumma inſania.qui ſceleratus,
Et furioſus erit:quem cepit uitrea fama,
Hunc circuntonuit gaudens Bellona cruentis.
Nunc age luxuriã,& Nomentanũ arripe mecũ.
Vincit enim ſtultos ratio inſanire nepotes.
Hic ſimul accepit patrimoni mille talenta:
Edicit,piſcator uti,pomarius,auceps,
Vnguentarius,ac Tuſci turba impia uici,
Cum ſcurris fartor, cum uelabro omne macellum,
Manè domum ueniant.quid tum?uenêre frequẽtes.
Verba facit leno: Quicquid mihi, quicquid et horũ
Cuiq; domi eſt,id crede tuum:uel nũc pete,uel cras
Accipe quid contra iuuenis reſponderit æquus.
In niue Lucana dormis ocreatus,ut aprum
Cœnem ego:tu piſceis Hyberno ex æquore uellis:
Segnis ego,indignus qui tantum poſsideam:aufer,
Sume tibi decies:tibi tantundem:tibi triplex,
fors Vnde [redacted] media currat de nocte uocata.
Filius Aeſopi detractam ex aure Metellæ,
Scilicet ut decies ſolidum exorberet,aceto
Diluit inſignem baccam:quî ſanior,ac ſi
Illud idem in rapidum flumen,iaceretúe cloacam?
Quinti progenies Arri,par nobile fratrum,
Nequitia & nugis,prauorũ & amore gemellûm,
Luſcinias ſoliti impenſo prandêre coëmptas,

Quorsum abeant sani? creta an carbone notandi?
Aedificare casas, plostello adiungere mures,
Ludere par impar, equitare in arudine longa,
Si quem delectet barbatum, amentia uerset.
[redacted],
Nec quicquã differre, utrúmne in puluere trimus,
Quale prius, ludas opus, [redacted]
Sollicitus [redacted]*.quæro, faciásne, quod olim*
Mutatus Polemon? *ponas insignia morbi,*
Fasciolas, cubital, focalia: potus ut ille
Dicitur ex collo furtim carpsisse coronas,
Postquam est impransi correptus uoce magistri.
Porrigis irato puero cùm poma, recusat.
Sume Catelle: *negat. si non des, optat.* [redacted]
[redacted] *quî distat? ait ubi secum, eat, an non,*
Quò rediturus erat non arcessitus: & hæret
Inuisis foribus. nec nunc cum me uocet ultro,
Accedam? an potius mediter finire dolores?
Exclusit: reuocat: redeam? non si obsecret. ecce
Seruus non paulo sapientior: O' here, quæ res
Nec modum habet, neq; consilium, ratione, modoq;
Tractari nõ uult. [redacted] *mala: bellum,*
Pax rursum: hæc si quis tempestatis propè ritu
Mobilia, & cæca fluitantia sorte, laboret
Reddere certa: sibi nihilo plus explicet, ac si
Insanire paret certa ratione, modoq;.
[redacted]?

Quid? cùm balba feras annoſo uerba palato:
Aedificante caſas quî ſanior? adde cruorem
Stultitiæ, atq; ignem gladio ſcrutare: modò inqu
Hellade percuſſa Marius cùm præcipitat ſe,
Ceritus fuit? an commotæ crimine mentis
Abſolues hominem, & ſceleris damnabis eunde
Ex more imponens cognata uocabula rebus?
Libertinus erat, qui circum compita ſiccus
Lautis mane ſenex manibus currebat: & unum
Quoddam magnũ addens, unum me ſurpite mor
Dijs etenim facile eſt, orabat ſanus utriſq;
Auribus, atq; oculis: mentem niſi litigioſus
Exciperet dominus, cùm uẽderet. hoc quoq; uulg
Chryſippus ponit fœcunda in gente Meneni.
Iuppiter ingenteis qui das, adimiſq; dolores,
Mater ait pueri menſeis iam quinq; cubantis,
Frigida ſi puerum quartana reliquerit, illo
Manè die, quo tu indicis ieiunia, nudus
In Tyberi ſtabit. caſus, medicúsue leuarit
Aegrum ex præcipiti: mater delira necabit
In gelida fixum ripa, febrimq; reducet.
Quóne malo mentem concuſſa? timore deorum.
Hæc mihi Stertinius ſapientum octauus amico
Arma dedit: poſthac ne compellarer inultus.
Dixerit inſanum qui me, totidem audiet: atq;
Reſpicere ignoto diſcet pendentia tergo.
Stoice, poſt damnum ſic uendas omnia plur.
Qua me ſtultitia (quoniam non eſt genus unum

Insanire putas? ego nam uideor mihi sanus.
Quid? caput abscißum demens cum portat Agaue
Gnati infelicis, sibi tum furiosa uidetur?
Stultum me fateor (liceat concedere ueris)
Atq; etiam insanum: tantum hoc edißere, quo me
Aegrotare putes animi uitio. accipe: primùm
Aedificas: hoc est longos imitaris, ab imo
Ad summum totus moduli bipedalis: & idem
Corpore maiorem rides Turbonis in armis
Spiritum, & inceßum: quî ridiculus minus illo?
An quodcunq; facit Mecœnas, te quoq; uerum est,
Tanto dißimilem, & tanto certare minorem?
Absentis ranæ pullis lituli pede preßis,
Vnus ubi effugit, matri denarrat, ut ingens
Bellua cognatos eliserit. illa rogare,
Quantáne? num tandẽ, se inflãs, sic magna fuißet.
Maior dimidio. num tanto? cùm magis, atq;
Se magis inflaret: non, si te ruperis, inquit,
Par eris. hæc à te non multum abludit imago.
Adde poëmata nunc, hoc est oleum adde camino:
Quæ si quis sanus fecit: sanus facis & tu.
Non dico horrendam rabiem. iam desine cultum
Maiorem censu: teneas Damasippe tuis te.
Mille [redacted] mille furores.
O maior tandem parcas insane minori.

SATYRA IIII.

V*Nde, & quò Catius? nõ est mihi tẽpus auenti*
Ponere signa nouis præceptis, qualia uincũt

Pythagoram, Anytiq; reum, doctumq; Platona.
Peccatum fateor, cùm te sic tempore læuo
Interpellarim: sed des ueniam bonus oro.
Quòd si interciderit tibi nunc aliquid, repetes mox.
Siue est naturæ hoc, siue artis, mirus utroq;.
Quin id erat curæ, quo pacto cuncta tenerem,
Vtpote res tenues, tenui sermone peractas.
Ede hominis nomẽ: simul, an Romanus, an hospes
Ipsa memor præcepta canam: celabitur autor.
Longa quibus facies ouis erit, illa memento
Vt succi melioris, & ut magis alba rotundis
Ponere: nanq; marem cohibent callosa uitellum.
Caule suburbano, qui siccis creuit in agris
Dulcior. irriguo nihil est elutius horto.
Si uespertinus subitò te oppresserit hospes:
Ne gallina malùm responset dura palato,
Doctus eris uiuam misto mersare falerno.
Hoc teneram faciet. Pratensibus optima fungis
Natura est: alijs malè creditur. ille salubreis
Aestates peraget, qui nigris prandia moris
Finiet, ante grauem quæ legerit arbore solem.
Aufidius forti miscebat mella falerno
Mendosè. quoniam uacuis committere uenis
Nil nisi lene decet. leni præcordia mulso
Prolueris melius. si dura morabitur aluus:
Mitulus, & uiles pellent obstantia conchæ,
Et lapathi breuis herba, sed albo non sine Coo.
Lubrica nascentes implent conchylia Lunæ.

Sed non omne mare est generosæ fertile testæ.
Murice Baiano melior Lucrina peloris:
Ostrea Circæis, Miseno oriuntur echini.
Pectinibus patulis iactat se molle Tarentum.
Nec sibi cœnarum quiuis temere arroget artẽ,
Ni prius exacta tenui ratione saporum.
Nec satis est cara pisceis auertere mensa,
Ignarum quibus est ius aptius, & quibus aßis
Languidus in cubitum iam se conuiua reponet.
Vmber, & iligna nutritus glande, rotundas
Curuet aper lanceis carnem uitantis inertem.
Nam Laurens malus est, uluis, & arũdine pinguis.
Vinea summittit capreas non semper eduleis.
Fœcundi leporis sapiens sectabitur armos.
Piscibus, atq; auibus, quæ natura, & foret ætas,
Ante meum nulli patuit quæsita palatum.
Sũt quorũ ingenium noua tantũ crustula promit.
Nequaquam satis in re una consumere curam.
Vt si quis solum hoc, mala ne sint uina, laboret,
Quali perfundat pisceis securus oliuo.
Maßica si cœlo supponas uina sereno:
Nocturna, si quid craßi est, tenuabitur aura,
Et decedet odor neruis inimicus: at illa
Integrum perdunt lino uitiata saporem.
Surrentina uafer qui miscet fæce Falerna
Vina, columbino limum bene colligit ouo:
Quatenus ima petit uoluens aliena uitellus.
Tostis marcentem squillis recreabis, & Afra

Potorem cochlea.nam lactuca innatat acri
Post uinum stomacho.perna magis,ac magis hillis,
Flagitat immorsus refici:quin omnia malit,
Quæcunq; immundis feruent illata popinis.
Est operæpretium duplicis pernoscere iuris
Naturam.simplex è dulci constat oliuo:
Quod pingui miscere mero,muriaq; decebit,
Non alia,quàm qua Byzantia putruit orca.
Hoc ubi confusum sectis inferbuit herbis,
Corycioq; croco sparsum stetit:insuper addes,
Pressa Venafranæ quod bacca remisit oliuæ.
Picenis cedunt pomis Tyburtia succo:
Nam facie præstant:Venucula conuenit ollis.
Rectius Albanam fumo duraueris uuam.
Hanc ego cum malis,ego fæcem primus,& alec,
Primus & inueni piper album,cum sale nigro
Incretum,puris circumposuisse catillis.
Immane est uitium,dare millia terna macello:
Angustoq; uagos pisces urgere catino.
Magna mouet stomacho fastidia:seu puer uncti
Tractauit calicem manibus,dum furta ligurit:
Siue grauis ueteri crateræ limus adhæsit.
Vilibus in scopis,in mappis,in scobe,quantus
Consistit sumptus?neglectis flagitium ingens.
Tén' lapides uarios lutulenta radere palma:
Et tyrias dare circum illota toralia uesteis,
Oblitum quantò curam,sumptumq́; minorem
Hæc habeant,tantò reprændi iustius illis,

Quæ

Quæ nisi diuitibus nequeunt contingere mensis?
Docte Cati per amicitiam, diuosq; rogatus
Ducere me auditum, perges quocunq;, memento.
Nam quamuis referas memori mihi pectore cuncta:
Non tamen interpres tantundem iuueris. adde
Vultum, habitumq; hominis: quē tu uidisse beatus
Non magni pendis, quia contigit: at mihi cura
Non mediocris inest, fonteis ut adire remotos,
Atq; haurire queam uitæ præcepta beatæ.

SATYRA V.

HOc quoq; Tiresia præter narrata petenti
Responde: quibus amissas reparare queā res
Artibus, atq; modis. quid rides? Iamne doloso
Non satis est Ithacam reuehi, patriosq; penates
Aspicere? O' nulli quidquam mentite, uides ut
Nudus inopsq; domum redeam te uate: neq; illic
Aut apotheca procis intacta est, aut pecus. atqui
Et genus & uirtus, nisi cum re, uilior alga est.
Quando pauperiem, missis ambagibus, horres:
Accipe qua ratione queas ditescere. turdus,
Siue aliud priuum dabitur tibi: deuolet illuc,
Res ubi magna nitet domino sene. dulcia poma,
Et quoscunq; feret cultus tibi fundus honores,
Ante Larem gustet uenerabilior Lare diues.
Qui quamuis periurus erit, sine gente, cruentus
Sanguine fraterno, fugitiuus: ne tamen illi
Tu comes exterior, si postulet, ire recuses.
Vísne tegā spurco Damæ latus? haud ita Troiæ

Me gessi certans semper melioribus. Ergo
Pauper eris. Fortem hoc animum tolerare iubeb
Et quondam maiora tuli. tu protinus, unde
Diuitias, ærisq́; ruam, dic augur, aceruos.
Dixi equidem, & dico: captes astutus ubiq;
Testamenta senum: neu si uafer unus & alter
Insidiatorem præroso fugerit hamo,
Aut spem deponas, aut artem illusus omittas.
Magna, minórue foro si res certabitur olim,
Viuet uter locuples sine gnatis, improbus ultro
Qui meliorem audax uocet in ius: illius esto
Defensor. fama ciuem, causaq́; priorem
Sperne, domi si gnatus erit, fœcundáue coniux.
Quinte puta, aut Publi (gaudēt prænomine moll
Auriculæ) tibi me uirtus tua fecit amicum.
Ius anceps noui: causas defendere possum.
Eripiet quiuis oculos citius mihi, quam te
Contemptū cassa nuce pauperet. hæc mea cura
Ne quid tu perdas, neu sis iocus: ire domum, atq;
Pelliculam curare iube: sis cognitor ipse.
Persta atq; obdura: seu rubra canicula findet
Infanteis statuas: seu pingui tentus omaso
Furius hybernas cana niue conspuet alpeis.
Nónne uides? aliquis cubito stantem propè tang
Inquiet: ut patiens, ut amicis aptus, ut acer.
Plures annabunt thynni, & cetaria crescent.
Si cui præterea ualidus malè filius in re
Præclara sublatus aletur, ne manifestum

C

Cœlibis obsequium nudet te:leniter in spem
Arrepe officiosus,ut & scribare secundus
Hæres:&,si quis casus puerum egerit Orco,
In uacuum uenias.perrarò hæc alea fallit.
Qui testamentum tradet tibi cunq; legendum,
Abnuere,& tabulas à te remouere memento:
Sic tamen,ut limis rapias,quid prima secundo
Cera uelit uersu:solus,multísne cohæres
Veloci percurre oculo.plerunq; recoctus
Scriba ex quinqueuiro coruum deludet hiantem:
Captatorq; dabit risus Nasica Corano.
Num furis?an prudens ludis me,obscura canendo?
O' Laertiade quicquid dicam,aut erit,aut non.
Diuinare etenim magnus mihi donat Apollo.
Quid tamen ista uelit sibi fabula,si licet,ede.
Tempore quo iuuenis Parthis horrendus,ab alto
Demissum genus Aenea,tellure,mariq;
Magnus erit:forti nubet procera Corano
Filia Nasicæ metuentis reddere soldum.
Tum gener hoc faciet:tabulas socero dabit:atq;
Vt legat,orabit.multum Nasica negatas
Accipiet tandem,& tacitus leget:inueniétq;
Nil sibi legatum,præter plorare,suisq;.
Illud ad hæc iubeo:mulier si fortè dolosa,
Libertúsue senem delirum temperet:illis
Accedas socius:laudes,lauderis ut absens.
Adiuuat hoc quoq;,sed uincit longè prius ipsum
Expugnare caput.scribet mala carmina,uecors:

Lau

Duci uentre leuem: nasum nidore supino:
Imbecillus, iners, sim quiduis, adde popino.
Tu cùm sis, quod ego, & fortassis nequior: ultro
Insectere uelut melior? uerbisq; decoris
Obuoluas uitium? quid si me stultior ipso
Quingentis empto drachmis deprænderis? aufer
Me uultu terrere, manum, stomachumq; teneto:
Dum quæ Crispini docuit me ianitor, edo.
[redacted]

[redacted]

Nō ſum mœchus, ais. neq; ego hercule fur, ubi uaſa
Prætereo ſapiens argentea. tolle periclum,
Iam uaga proſiliet frænis natura remotis.
Túne mihi dominus, rerum imperijs, hominumq́;
Tot, tantisq́; minor, quem ter uindicta, quaterq́;
Impoſita haud unquam miſera formidine priuet?
Adde ſuprà dictis, quod non leuius ualeat. nam
Siue uicarius eſt, qui ſeruo paret: uti mos
Veſter ait: ſeu conſeruus, tibi quid ſum ego? nempe
Tu mihi qui imperitas, [redacted] *ſeruis miſer: atq;*
Duceris, ut neruis alienis mobile lignum.
Quiſnam igitur liber? ſapiēs, ſibi qui imperioſus:
Quē neq; pauperies, neq; mors, neq; uincula terrent:
Reſponſare cupidinibus, contemnere honores
Fortis, & in ſeipſo totus teres, atq; rotundus:
Externi ne quid ualeat per læue morari:
In quem manca ruit ſemper fortuna. potésne
Ex his, ut proprium, quid noſcere? quinq; talenta
Poſcit [redacted]
eripe turpi
Colla iugo liber. liber ſum, dic age. non quis.
Vrget enim dominus mentem non leuis: & acreis
Sub

Subiectat lasso stimulos, uersatq; negantem.
Vel cum Pausiaca torpes insane tabella,
Quî peccas minus, atq; ego? cùm Fului, Rutubaeq;
Aut Placideiani contento poplite miror
Praelia, rubrica picta, aut carbone: uelut si
Re uera pugnent, feriant, uitentq; mouentes
Arma uiri: nequam, & cessator Dauus: at ipse
Subtilis ueterum iudex, & callidus audis.
Nil ego, si ducor libo fumante: tibi ingens
Virtus, atq; animus coenis responsat opimis.
Obsequium uentris mihi perniciosius est cur?
Tergo plector enim. quî tu impunitior? illa,
Quae paruo sumi nequeunt cùm obsonia captas.
Nempe inamarescunt epulae sine fine petitae:
Illusiq; pedes uitiosum ferre recusant
Corpus. an hic peccat, sub noctem qui puer uuam
Furtiua mutat strigili? qui praedia uendit:
Nil seruile gulae parens habet? adde, quòd idem
Non horam tecum esse potes: non otia recte
Ponere: teq; ipsum uitas fugitiuus, ut erro,
Iam uino quaerens, iam somno fallere curam
Frustra: nam comes atra premit, sequiturq; fugacē.
Vnde mihi lapidē? Quorsū est opꝰ? Vnde sagittas?
Aut insanit homo, aut uersus facit. Ocyus hinc te
Ni rapis, accedes opera agro nona Sabino.

Nos inquam cœnamus aueis, conchylia, piſceis
Longè diſsimilem noto colantia ſuccum:
Vt uel continuò patuit: cùm paſſeris, atq;
Inguſtata mihi porrexerit ilia rhombi.
Poſt hoc me docuit, Melimela rubere minorem
Ad lunam delecta. quid hoc interſit, ab ipſo
Audieris melius. tum Vibidius Balatroni:
Nos, niſi damnosè bibimus, moriemur inulti.
Et calices poſcunt maiores. uertere pallor
Tum parochi faciem, nil ſic metuentis, ut acreis
Potores: uel quòd maledicunt liberius: uel
Feruida quòd ſubtile exurdant uina palatum.
Inuertunt Aliphanis uinaria tota
Vibidius, Balatroq; ſecutis omnibus imis.
Conuiuæ lecti nihilum nocuere lagenis.
Affertur ſquillas inter murænæ natanteis
In patina porrecta. ſub hoc herus: hæc grauida, inqt,
Capta eſt, deterior poſt partum carne futura.
His miſtum ius eſt oleo, quod prima Venafri
Preſsit cella: garo de ſuccis piſcis Iberi:
Vino quinquenni, uerùm citra mare nato,
Dum coquitur: cocto Chium ſic conuenit, ut non
Hoc magis ullum aliud pipere albo, non ſine aceto,
Quod Methymnæam uitio mutauerat uuam.
Erucas uirideis, inulas ego primus amaras
Monſtraui incoquere, illotos Cortillus Echinos,
Vt melius muria, quàm teſta marina remittat.
Intereà ſuſpenſa graueis aulæa ruinas

In patinam fecere trahentia pulueris atri,
Quantum non Aquilo Campanis excitat agris.
Nos maius ueriti, postquàm nihil esse pericli
Sensimus, erigimur. Rufus posito capite, ut si
Filius immaturus obisset, flere. quis esset
Finis? ni sapiens sic Nomentanus amicum
Tolleret: heu Fortuna, quis est crudelior in nos
Te deus? ut semper gaudes illudere rebus
Humanis. Varius mappa compescere risum
Vix poterat. Balatro suspendens omnia naso,
Hæc est conditio uiuendi, aiebat. eoq;
Responsura tuo nunquam est par fama labori.
Tene, ut ego accipiar lautè, torquerier omni
Sollicitudine districtum? ne panis adustus,
Ne malè conditum ius apponatur? ut omnes
Præcincti rectè pueri, comptiq; ministrent?
Adde hos præterea casus: aulæa ruent si,
Vt modò: si patinam pede lapsus frangat agaso.
Sed conuiuatoris, uti ducis, ingenium res
Aduersæ nudare solent, celare secundæ.
Nasidienus ad hæc: tibi dij, quæcunq; preceris,
Commoda dent: ita uir bonus es, conuiuaq; comis.
Et soleas poscit. tum in lecto quoq; uideres
Stridere secreta diuisos aure susurros.
Nullos his mallem ludos spectasse. sed illa
Redde age, quæ deinceps risisti. Vibidius dum
Quærit de pueris, num sit quoq; fracta lagena,
Quòd sibi poscenti non dentur pocula: dumq;

Ridetur fictis rerum Balatrone: secundò
Nasidiene redis mutatæ frontis, ut arte
Emendaturus fortunam deinde sequuti
Mazonomo pueri magno discerpta ferenteis
Membra gruis sparsi sale multo, non sine farre,
Pinguibus & ficis pastum iecur anseris albi,
Et leporum auulsos, ut multo suauius, armos,
Quàm si cum lumbis quis edat. tũ pectore adusto
Vidimus & merulas poni, & sine clune palumbes,
Suaueis res, si non causas narraret earum, &
Naturas dominus: quem nos sic fugimus ulti,
Vt nihil omnino gustaremus: uelut illis
Canidia afflasset peior serpentibus Afris.

FINIS.

Q. HORATII FLACCI DE ARTE POETICA LIB. AD PISONES.

HVMANO *capiti ceruicem pictor equinam*
Iungere si uelit, & uarias induce-re plumas,
Vndiq; collatis membris: ut tur-pi-ter atrum
Desinat in piscem mulier formosa supernè:
Spectatum admißi risum teneatis amici?
Credite Pisones isti tabulæ fore librum
Persimilem: cuius, uelut ægri somnia uanæ
Fingentur species, ut nec pes, nec caput uni
Reddatur formæ. Pictoribus, atq; poëtis
Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.
Scimus et hanc ueniã petimusq;, damusq; uicißim.
Sed non ut placidis coëant immitia: non ut
Serpentes auibus geminentur, tigribus agni.
Inceptis grauibus plerunq;, & magna profeßis
Purpureus, latè qui splendeat, unus & alter
Aßuitur pannus: cùm lucus, & ara Dianæ,
Et properantis aquæ per amœnos ambitus agros,
Aut flumen Rhenũ, aut pluuius describitur arcus.
Sed nunc non erat his locus: & fortaße cupreßum

Scis simulare. quid hoc, si fractis enatat expes
Nauibus, ære dato qui pingitur? amphora cœpit
Institui: currente rota cur urceus exit?
Deniq; sit quod uis, simplex duntaxat, & unum.
Maxima pars uatũ, pater & iuuenes patre digni,
Decipimur specie recti. breuis esse laboro:
Obscurus fio. sectantem læuia, nerui
Deficiunt, animiq;: professus grandia turget:
Serpit humi, tutus nimium, timidusq; procellæ.
Qui uariare cupit rem prodigialiter unam:
Delphinem syluis appingit, fluctibus aprum.
In uitium ducit culpæ fuga, si caret arte.
Aemilium circa ludum faber imus, & ungueis
Exprimet, & molleis imitabitur ære capillos,
Infelix operis summa, quia ponere totum,
Nesciet. hunc ego me, siquid componere curem,
Non magis esse uelim, quàm prauo uiuere naso,
Spectandum nigris oculis, nigroq; capillo.
Sumite materiam uestris, qui scribitis, æquam
Viribus, & uersate diu, quid ferre recusent,
Quid ualeant humeri. cui lecta potenter erit res:
Non facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.
Ordinis hæc uirtus erit, & Venus, aut ego fallor,
Vt iam nunc dicat: iam nunc debentia dici
Pleraq; differat, & præsens in tempus omittat.
Hoc amet, hoc spernat promissi carminis autor.
In uerbis etiam tenuis, cautusq; serendis,
Dixeris egregiè, notum si callida uerbum

Redd

Reddiderit iunctura nouum, si fortè necesse est
Indicijs monstrare recentibus abdita rerum:
Fingere cinctutis non exaudita Cethegis
Continget: dabiturq; licentia sumpta pudenter.
Et noua fictaq; nuper habebunt uerba fidem: si
Græco fonte cadant parcè detorta. quid autem
Cæcilio, Plautoq; dabit Romanus, ademptum
Vergilio, Varioq;? ego, cur acquirere pauca
Si possum, inuideor? cùm lingua Catonis, & Enni
Sermonem patrium ditauerit, & noua rerum
Nomina protulerit? licuit, semperq; licebit,
Signatum, præsente nota producere nomen.
Vt syluæ folijs pronos mutantur in annos,
Prima cadunt: ita uerborum uetus interit ætas:
Et iuuenum ritu florent modò nata, uigentq;.
Debemur morti nos, nostraq;: siue receptus
Terra Neptunus, classeis Aquilonibus arcet,
Regis opus: sterilísue diu palus, aptaq; remis
Vicinas urbeis alit, & graue sentit aratrum:
Seu cursum mutauit iniquum frugibus amnis,
Doctus iter melius. mortalia facta peribunt:
Nedum sermonum stet honos, & gratia uiuax.
Multa renascentur, quæ iam cecidere, cadentq;,
Quæ nunc sunt in honore uocabula, si uolet usus,
Quem penes arbitriū est, et uis, & norma loquē
Res gestæ, regumq; ducumq;, & tristia bella
Quo scribi possent numero, monstrauit Homeru
Versibus impariter iunctis querimonia primùm

P

Pòſt etiam incluſa eſt uoti ſententia compos.
Quis tamen exiguos Elegos emiſerit autor,
Grammatici certant: & adhuc ſub iudice lis eſt.
Archilochum proprio rabies armauit iambo.
Hunc ſocci cepere pedem grandesq́; cothurni,
Alternis aptum ſermonibus, & populareis
Vincentem ſtrepitus, & natum rebus agendis.
Muſa dedit fidibus diuos, puerosq́; deorum,
Et pugilem uictorē, & equum certamine primum,
Et iuuenum curas, & libera uina referre.
Deſcriptas ſeruare uices, operumq́; colores,
Cur ego, ſi nequeo ignoroq;, poëta ſalutor?
Cur neſcire pudens prauè, quàm diſcere malo?
Verſibus exponi Tragicis res Comica non uult.
Indignatur item priuatis, ac propè ſocco
Dignis carminibus narrari cœna Thyeſtæ.
Singula quæq; locum teneant ſortita decenter.
Interdum tamen & uocem Comœdia tollit:
Iratusq́; Chremes tumido delitigat ore:
Et tragicus plerunq; dolet ſermone pedeſtri.
Telephus, & Peleus, cum pauper, & exul uterq;
Proijcit ampullas, & ſeſquipedalia uerba,
Si curat cor ſpectantis tetigiſſe querela?
Non ſatis eſt pulchra eſſe poëmata: dulcia ſunto,
Et quocunq; uolent, animum auditoris agunto.
Vt ridentibus arrident, ita flentibus adſunt
Humani uultus. ſi uis me flere, dolendum eſt
Primùm ipſi tibi: tunc tua me infortunia lædent.

Telephe, uel Peleu, malè si mandata loqueris,
Aut dormitabo, aut ridebo. tristia mœstum
Vultum uerba decent: iratum, plena minarum:
Ludentem, lasciua: seuerum, seria dictu.
Format enim natura prius nos intus ad omnem
Fortunarum habitum: iuuat, aut impellit ad iram:
Aut ad humum mœrore graui deducit, & angit:
Post effert animi motus interprete lingua.
Si dicentis erunt fortunis absona dicta:
Romani tollent equites, peditesq; cachinnum.
Intererit multum Dauúsne loquatur, an Heros:
Maturúsne senex, an adhuc florente iuuenta
Feruidus: an matrona potens, an sedula nutrix:
Mercatórne uagus, cultórne uirentis agelli:
Colchus, an Assyrius: Thebis nutritus, an Argis.
Aut famam sequere, aut sibi conuenientia finge
Scriptor. honoratum si fortè reponis Achillem:
Impiger, iracundus, inexorabilis, acer:
Iura neget sibi nata: nihil non arroget armis.
Sit Medea ferox, inuictáq;: flebilis Ino,
Perfidus Ixion, Io uaga, tristis Orestes.
Si quid inexpertum scenæ committis, & audes
Personam formare nouam: seruetur ad imum,
Qualis ab incepto processerit, & sibi constet.
Difficile est propriè communia dicere: tuq;
Rectius Iliacum carmen deducis in actus,
Quàm si proferres ignota indictaq; primus.
Publica materies priuati iuris erit: si

Nec circa uilem, patulumq; moraberis orbem:
Nec uerbum uerbo curabis reddere fidus
Interpres: nec desilies imitator in arctum,
Vnde pedem proferre pudor uetet, aut operis lex.
Nec sic incipies, ut scriptor Cyclicus olim:
Fortunam Priami cantabo, & nobile bellum.
Quid dignum tanto feret hic promißor hiatu?
Parturient montes: nascetur ridiculus mus.
Quantò rectius hic, qui nil molitur ineptè!
Dic mihi Musa uirum, captæ post tempora Troiæ,
Qui mores hominum multorum uidit, & urbeis.
Non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem
Cogitat: ut speciosa de hinc miracula promat,
Antiphaten, Scyllamq;, & cũ Cyclope Charybdim:
Nec reditum Diomedis ab interitu Meleagri,
Nec gemino bellum Troianum orditur ab ouo.
Semper ad euentum festinat: & in medias res,
Non secus, ac notas, auditorem rapit, & quæ
Desperat tractata nitescere poße, relinquit.
Atq; ita mentitur, sic ueris falsa remiscet,
Primò ne medium, medio ne discrepet imum.
Tu quid ego, & populus mecum desideret, audi.
Si plausoris eges aulæa manentis, & usq;
Seßuri, donec cantor, uos plaudite, dicat:
Aetatis cuiusq; notandi sunt tibi mores:
Mobilibusq; decor naturis dandus, & annis.
Reddere qui uoces iam scit puer, & pede certo
Signat humum: gestit paribus colludere: & iram

Col.

Colligit:ac ponit temere,& mutatur in horas.
Imberbis iuuenis,tandem custode remoto,
Gaudet equis,canibusq́;,& aprici gramine campi,
Cereus in uitium flecti,monitoribus asper,
Vtilium tardus prouisor,prodigus æris,
Sublimis,cupidusq́;,& amata relinquere pernix.
Conuersis studijs ætas,animusq́; uirilis
Quærit opes,& amicitias:inseruit honori:
Commisisse cauet,quod mox mutare laboret.
Multa senem circumueniũt incõmoda, uel quòd
Quærit,& inuentis miser abstinet,ac timet uti:
Vel quòd res omnes timidè,gelideq́; ministrat,
Dilator,spe longus,iners,auidusq́;futuri,
Difficilis,querulus,laudator temporis acti
Se puero,censor castigatorq́; minorum.
Multa ferunt anni uenientes commoda secum,
Multa recedentes adimunt.ne fortè seniles
Mandentur iuueni partes,pueroq́; uiriles:
Semper in adiunctis,æuoq́; morabimur aptis.
Aut agitur res in scenis:aut acta refertur.
Segnius irritant animos demissa per aurem,
Quàm quæ sunt oculis subiecta fidelibus:& quæ
Ipse sibi tradit spectator.non tamen intus
Digna geri,promes in scenam:multaq́; tolles
Ex oculis,quæ mox narret facundia præsens.
Nec pueros coram populo Medea trucidet:
Aut humana palã coquat exta nefarius Atreus.
Aut in auem Progne uertatur, Cadmus in angu

Quo

Quodcunq; ostendis mihi sic, incredulus odi.
Néue minor quinto, neu sit productior actu
Fabula, quæ posci uult, & spectata reponi.
Nec deus intersit: nisi dignus uindice nodus
Inciderit: nec quarta loqui persona laboret.
Autoris parteis chorus, officiumq́; uirile
Defendat: neu quid medios intercinat actus,
Quod non proposito conducat, & hæreat aptè.
Ille bonis faueatq́;, & concilietur amicis: 5
Et regat iratos, & amet peccare timenteis.
Ille dapes laudet mensæ breuis, ille salubrem
Iustitiam, legesq́;, & apertis otia portis.
Ille tegat commissa, deosq́; precetur, & oret,
Vt redeat miseris, abeat fortuna superbis.
Tibia non, ut nunc, orichalco uincta, tubæq́;
Aemula, sed tenuis, simplexq́; foramine pauco
Aspirare, & adesse choris erat utilis: atq;
Nondum spissa nimis complere sedilia flatu.
Quò sanè populus numerabilis, utpote paruus,
Et frugi, castusq́;, uerecundusq́; coibat.
Postquàm cœpit agros extendere uictor, & urbē
Latior amplecti murus, uinoq́; diurno
Placari Genius festis impunè diebus:
Accessit numerisq́; modisq́; licentia maior.
Indoctus quid enim saperet, liberq́; laborum
Rusticus urbano confusus, turpis honesto?
Sic priscæ motumq́; & luxuriam addidit arti
Tibicen, traxitq́; uagus per pulpita uestem.

Sic etiam fidibus uoces creuere seueris:
Et tulit eloquium insolitum facundia præceps:
Vtiliumq; sagax rerum, & diuina futuri
Sortilegis non discrepuit sententia Delphis.
Carmine qui Tragico uilem certauit ob hircum,
Mox etiam agresteis Satyros nudauit: & asper
Incolumi grauitate iocum tentauit: eò quòd
Illecebris erat & grata nouitate morandus
Spectator, functusq; sacris, & potus, & exlex.
Verùm ita risores, ita commendare dicaces
Conueniet Satyros, ita uertere seria ludo:
Ne, quicunq; deus, quicunq; adhibebitur heros,
Regali conspectus in auro nuper, & ostro,
Migret in obscuras humili sermone tabernas:
Aut dum uitat humum, nubeis, & inania captet.
Effutire leueis indigna Tragœdia uersus:
Vt festis matrona moueri iussa diebus,
Intererit Satyris paulum pudibunda proteruis.
Non ego inornata, & dominãtia nomina solùm,
Verbaq; Pisones Satyrorum scriptor amabo:
Nec sic enitar Tragico differre colori,
Vt nihil intersit Dauúsne loquatur, an audax
Pythias emuncto lucrata Simone talentum:
An custos, famulusq; dei Silenus alumni.
Ex noto fictum carmen sequar: ut sibi quiuis
Speret idem: sudet multum, frustraq; laboret
Ausus idem: tantum series, iuncturaq; pollet:
Tantum de medio sumptis accedit honoris.

Syl

Syluis deducti caueant me iudice Fauni,
Ne uelut innati triuijs, ac penè forenses,
Aut nimium teneris iuuenētur uersibus unquam:
Aut immunda crepent, ignominiosáq; dicta.
Offendūtur enim, quibus est equus, & pater, et res:
Nec, si quid fracti ciceris probat, & nucis emptor,
Aequis accipiunt animis, donántue corona.
Syllaba longa breui subiecta, uocatur Iambus,
Pes citus. unde etiam trimetris accrescere iussit
Nomen Iambeis: cùm senos redderet ictus,
Primus ad extremum similis sibi: non ita pridem,
Tardior ut paulò, grauiorq; ueniret ad aureis,
Spondeos stabileis in iura paterna recepit
Commodus, & patiens: non ut de sede secundæ
Cederet, aut quarta socialiter. hic & in Acci
Nobilibus trimetris apparet rarus, & Enni.
In scenam missos magno cum pondere uersus
Aut operæ celeris nimium, curáq; carentis,
Aut ignoratæ premit artis crimine turpi.
Non quiuis uidet immodulata poëmata iudex:
Et data Romanis uenia est indigna Poëtis.
Idcircóne uager, scribámq; licenter? an omneis
Visuros peccata putem mea? tutus, & intra
Spem ueniæ cautus, uitaui deniq; culpam:
Non laudem merui. Vos exemplaria Græca
Nocturna uersate manu, uersate diurna.
At nostri proaui Plautinos & numeros, &
Laudauere saleis, nimium patienter utrunq;,

Ne dicam ſtultè mirati: ſi modò ego, & uos
Scimus inurbanum lepido ſeponere dicto,
Legitimumq́; ſonum digitis callemus & aure.
Ignotum Tragicæ genus inueniſſe Camœnæ
Dicitur, & plauſtris uexiſſe poëmata Theſpis,
Quæ canerent, agerentq́; peruncti fæcibus ora.
Poſt hunc perſonæ, pallæq́; repertor honeſtæ
Aeſchylus: & modicis inſtrauit pulpita tignis:
Et docuit magnumq́; loqui, nitiq́; cothurno.
Succeſſit uetus his Comœdia, non ſine multa
Laude: ſed in uitium libertas excidit, & uim
Dignam lege regi. lex eſt accepta: chorusq́;
Turpiter obticuit, ſublato iure nocendi.
Nil intentatum noſtri liquere poëtæ:
Nec minimum meruere decus, ueſtigia Græca
Auſi deſerere, & celebrare domeſtica facta:
Vel qui Prætextas, uel qui docuere Togatas.
Nec uirtute foret, clariſue potentius armis,
Quàm lingua Latium: ſi non offenderet unum-
Quenq; poëtarum limæ labor, & mora. Vos ô
Pompilius ſanguis carmen reprændite, quod non
Multa dies, & multa litura coërcuit, atq;
Perfectum decies non caſtigauit ad unguem.
Ingenium miſera, quia fortunatius arte
Credit, & excludit ſanos Helicone poëtas
Democritus: bona pars non ungueis ponere curat,
Non barbam: ſecreta petit loca: balnea uitat.
Nanciſcetur enim pretium, nomenq́; poëtæ:

Si tribus Anticyris caput insanabile nunquam
Tonsori Licino commiserit. ô ego læuus,
Qui purgor bilem, sub uerni temporis horam.
Non alius faceret meliora poëmata: uerùm
Nil tanti est. ergo fungar uice cotis: acutum
Reddere quæ ferrum ualet, exors ipsa secandi:
Munus, & officium nil scribens ipse docebo,
Vnde parentur opes: quid alat, formetq; poëtam:
Quid deceat, quid non: quò uirtus, quò ferat error.
Scribendi rectè, sapere est & principiũ, & fons.
Rem tibi Socraticæ poterunt ostendere chartæ:
Verbaq; præuisam rem non inuita sequentur.
Qui didicit, patriæ quid debeat, & quid amicis:
Quo sit amore parẽs, quo frater amãdus, et hospes:
Quod sit conscripti, quod iudicis officium: quæ
Partes in bellum missi ducis: ille profectò
Reddere personæ scit conuenientia cuiq;.
Respicere exemplar uitæ, morumq; iubebo
Doctum imitatorem, & ueras hinc ducere uoces.
Interdum speciosa iocis, morataq; rectè
Fabula nullius Veneris, sine pondere, & arte,
Valdius oblectat populum, meliusq; moratur:
Quàm uersus inopes rerum, nugæq; canoræ.
Graijs ingenium, Graijs dedit ore rotundo
Musa loqui, præter laudem nullius auaris.
Romani pueri longis rationibus assem
Discunt in parteis centum diducere. dicat
Filius Albini, si de quincunce remota est

Vncia, quid superat? poteras dixisse, triens. heu
Rem poteris seruare tuam. redit uncia. quid fit?
Semis. at hæc animos ærugo, & cura peculi,
Cùm semel imbuerit: speramus carmina fingi
Posse linenda cedro, & læui seruanda cupresso?
Aut prodesse uolunt, aut delectare poëtæ:
Aut simul & iocunda, & idonea dicere uitæ.
Quicquid præcipies, esto breuis: ut citò dicta
Percipiant animi dociles, teneantq; fideles:
Omne superuacuum pleno de pectore manat.
Ficta uoluptatis causa, sint proxima ueris.
Nec quodcunq; uolet, poscat sibi fabula credi:
Neu pransæ Lamiæ uiuum puerum extrahat aluo.
Centuriæ seniorum agitant expertia frugis:
Celsi prætereunt austera poëmata Rhamnes.
Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci,
Lectorem delectando, pariterq; monendo.
Hic meret æra liber Sosijs: hic & mare transit:
Et longum noto scriptori prorogat æuum.
Sunt delicta tamen, quibus ignouisse uelimus.
Nã neq; chorda sonũ reddit, quẽ uult man⁹, et mẽ
Poscentiq; grauem persæpe remittit acutum:
Nec semper feriet, quodcunq; minabitur, arcus.
Verùm ubi plura nitent in carmine, non ego pauc
Offendar maculis, quas aut incuria fudit,
Aut humana parum cauit natura. quid ergo?
Vt scriptor si peccat idem librarius usq;,
Quamuis est monitus, uenia caret: & cit'haræd

Rid

Ridetur, chorda qui ſemper oberrat eadem:
Sic mihi qui multum ceſſat, fit Chœrilus ille,
Quem bis, terq; bonum cum riſu miror, & idem
Indignor. quandoq; bonus dormitat Homerus.
Verùm opere in longo fas eſt obrepere ſomnum.
Vt pictura, poëſis erit: quæ, ſi propius ſtes,
Te capiet magis, & quædam, ſi longius abſtes.
Hæc amat obſcurum: uolet hæc ſub luce uideri,
Iudicis argutum quæ non formidat acumen.
Hæc placuit ſemel: hæc decies repetita placebit.
O maior iuuenum, quamuis & uoce paterna
Fingeris ad rectum, & per te ſapis: hoc tibi dictum
Tolle memor: certis medium, & tolerabile rebus
Recte concedi. conſultus iuris, & actor
Cauſarum mediocris, abeſt uirtute diſerti
Meſſalæ: nec ſcit, quantum Caſellius, Aulus:
Sed tamen in pretio eſt. mediocribus eſſe poëtis
Non homines, non dij, non conceſſere columnæ.
Vt gratas inter menſas ſymphonia diſcors,
Et craſſum unguentũ, & Sardo cũ melle papauer,
Offendunt: poterat duci quia cœna ſine iſtis:
Sic animis natum, inuentumq; poëma iuuandis,
Si paulum ſummo diſceſſit, uergit ad imum.
Ludere qui neſcit, campeſtribus abſtinet armis:
Indoctusq; pilæ, diſciue, trochiue quieſcit:
Ne ſpiſſæ riſum tollant impunè coronæ.
Qui neſcit, uerſus tamen audet fingere. quidni?
Liber & ingenuus: præſertim cenſus equeſtrem

Summam numorum: uitioq; remotus ab omni.
Tu nihil inuita dices, faciesq; Minerua.
Id tibi iudicium est, ea mens. si quid tamen olim
Scripseris, in Metij descendat iudicis aureis,
Et patris, & nostras: nonumq; prematur in annū.
Membranis intus positis delere licebit,
Quod non edideris: nescit uox missa reuerti.
Syluestres homines sacer, interpresq; deorum,
Cædibus, & uictu fœdo deterruit Orpheus,
Dictus ob hoc lenire tigreis, rapidosq; leones.
Dictus & Amphion Thebanæ conditor arcis
Saxa mouere sono testudinis, & prece blanda
Ducere quò uellet. fuit hæc sapientia quondam.
Publica priuatis secernere, sacra profanis:
Concubitu prohibere uago: dare iura maritis:
Oppida moliri: leges incidere ligno.
Sic honor, & nomen diuinis uatibus, atq;
Carminibus uênit. post hos insignis Homerus,
Tyrtæusq; mares animos in martia bella
Versibus exacuit. dictæ per carmina sortes,
Et uitæ monstrata uia est: & gratia regum
Pierijs tentata modis, ludusq; repertus,
Et longorum operum finis: ne fortè pudori
Sit tibi Musa lyræ solers, & cantor Apollo.
Natura fieret laudabile carmen, an arte
Quæsitum est. ego nec studium sine diuite uena,
Nec rude quid prosit uideo ingenium: alterius sic
Altera poscit opem res, & coniurat amicè.

Qui studet optatam cursu contingere metam,
Multa tulit, fecitq́; puer, sudauit & alsit:
Abstinuit Venere, & uino. qui Pythia cantat
Tibicen, didicit prius extimuitq́; magistrum.
Nunc satis est dixisse, ego mira poëmata pango:
Occupet extremum scabies. mihi turpe relinqui est,
Et quod non didici, sanè nescire fateri.
Vt præco ad merceis turbam qui cogit emendas,
Assentatores iubet ad lucrum ire poëta
Diues agris, diues positis in fœnore numis.
Si uerò est, unctum qui rectè ponere possit,
Et spondere leui pro paupere, & eripere atris
Litibus implicitum: mirabor, si sciet inter
Noscere mendacem, uerumq́; beatus amicum.
Tu seu donaris, seu quid donare uoles cui,
Nolito ad uersus tibi factos ducere plenum
Lætitiæ. clamabit enim, pulchrè, bene, rectè:
Pallescet super his: etiam stillabit amicis
Ex oculis rorem: saliet, tundet pede terram.
Vt qui conducti plorant in funere, dicunt
Et faciunt propè plura dolentibus ex animo: sic
Derisor uero plus laudatore mouetur.
Reges dicuntur multis urgere culullis,
Et torquere mero, quem perspexisse laborent,
An sit amicitia dignus. si carmina condes,
Nunquam te fallant animi sub uulpe latentes.
Quintilio si quid recitares, corrige sodes
Hoc aiebat, & hoc. melius te posse negares:

Bis,terq́; expertum frustra,delere iubebat,
Et malè tornatos incudi reddere uersus.
Si defendere delictum,quàm uertere malles:
Nullum ultrà uerbum,aut operã sumebat inanem,
Quin sine riuali teq́;,& tua solus amares.
Vir bonus & prudẽs uersus reprændet inerteis:
Culpabit duros:incomptis allinet atrum
Transuerso calamo signum:ambitiosa recidet
Ornamenta:parum claris lucem dare coget:
Arguet ambiguè dictum:mutanda notabit:
Fiet Aristarchus:nec dicet,Cur ego amicum
Offendam in nugis?hæ nugæ seria ducent
In mala derisum semel,exceptumq́; sinistrè.
Vt mala quẽ scabies,aut morbus regius urget,
Aut phanaticus error,& iracunda Diana:
Vesanum tetigisse timent,fugiuntq́; poëtam,
Qui sapiunt:agitant pueri,incautiq́; sequuntur.
Hic,dum sublimeis uersus ructatur,& errat:
Si,ueluti merulis intentus decidit auceps
In puteum foueámue,licet succurrite longum
Clamet Iò ciues,non sit qui tollere curet.
Si quis curet opem ferre,& demittere funem:
Quî scis an prudens huc se deiecerit,atq;
Seruari nolit?dicam:Siculiq́; poëtæ
Narrabo interitum.Deus immortalis haberi
Dum cupit Empedocles,ardẽtem frigidus Aetnam
Insiluit.sit ius,liceatq́; perire poëtis.
Inuitum qui seruat,idem facit occidenti.

Nec

Nec semel hoc fecit: nec si retractus erit, iam
Fiet homo, & ponet famosæ mortis amorem.
Nec satis apparet, cur uersus factitet: utrum
Minxerit in patrios cineres, an triste bidental
Mouerit incestus: certè furit: ac, uelut ursus
Obiectos caueæ ualuit si frangere clathros,
Indoctum, doctumq; fugat recitator acerbus:
Quem uerò arripuit, tenet, occiditq; legendo,
Non missura cutem, nisi plena cruoris, hirudo.

FINIS.